

Tuomioistuinlaitos
kirjanpitoyksikön
(KPY 155)
tilinpäätös
vuodelta 2024

Tuomioistuinvirasto
Domstolsverket

Tuomioistuinlaitoksen tilinpäätös 2024

Julkaisija

Tuomioistuinvirasto

Silkkitehtaantie 5 c

Vantaa

www.tuomioistuinvirasto.fi

Kirjanpitoyksikköön 155 kuuluvat virastot

Tuomioistuinvirasto (KPY 155)

Korkein oikeus

Korkein hallinto-oikeus

Helsingin hovioikeus

Itä-Suomen hovioikeus

Rovaniemen hovioikeus

Turun hovioikeus

Vaasan hovioikeus

Helsingin hallinto-oikeus

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Itä-Suomen hallinto-oikeus

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Turun hallinto-oikeus

Vaasan hallinto-oikeus

Markkinaoikeus

Työtuomioistuin

Vakuutus oikeus

Ahvenanmaan kärjäoikeus

Etelä-Karjalan kärjäoikeus

Etelä-Pohjanmaan kärjäoikeus

Etelä-Savon kärjäoikeus

Helsingin kärjäoikeus

Itä-Uudenmaan kärjäoikeus

Kainuun kärjäoikeus

Kanta-Hämeen kärjäoikeus

Keski-Suomen kärjäoikeus

Kymenlaakson kärjäoikeus

Lapin kärjäoikeus

Länsi-Uudenmaan kärjäoikeus

Oulun kärjäoikeus

Pirkanmaan kärjäoikeus

Pohjanmaan kärjäoikeus

Pohjois-Karjalan kärjäoikeus

Pohjois-Savon kärjäoikeus

Päijät-Hämeen kärjäoikeus

Satakunnan kärjäoikeus

Varsinais-Suomen kärjäoikeus

Sisällysluettelo

1. Toimintakertomus	5
1.1. Johdon katsaus / Ledningens översikt	5
1.2. Tuloksellisuus	9
1.2.1. Tuomioistuinlaitoksen toiminnan perusedellytykset on turvattu	10
1.2.2. Tuomioistuinlaitoksen henkilöstö on osaavaa, sitoutunutta ja hyvinvoivaa	14
1.3. Vaikuttavuus.....	18
1.3.1. Tuomioistuinlaitoksen toiminta ja palvelu vastaavat yhteiskunnan ja ihmisten tarpeita 19	
1.3.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus.....	25
1.4. Toiminnan tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta	26
1.4.1. Toiminnan tuottavuus, taloudellisuus, suoritteiden määrät ja palvelukyky	26
1.4.1.1. Korkein oikeus.....	27
1.4.1.2. Korkein hallinto-oikeus	29
1.4.1.3. Hovioikeudet	32
1.4.1.4. Hallinto-oikeudet	35
1.4.1.5. Käräjäoikeudet	37
1.4.1.6. Erytistuumioistuimet.....	45
1.4.1.7. Tuomioistuinvirasto sekä tuomarinkoulutus- ja tuomarINVALINTALAUTAKUNNAT	51
1.4.2. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	53
1.4.3. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	62
1.5. Henkisten voimavarojen hallinta- ja kehittäminen.....	62
1.6. Tilinpäätösanalyysi	63
1.6.1. Rahoituksen rakenne	63
1.6.2. Talousarvion toteutuminen	66
1.6.3. Tuotto- ja kululaskelma	67
1.6.4. Tase	69
1.7. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	70
1.8. Yhteenvedo havaituista virheistä, väärinkäytöksistä ja takaisinperinnöistä	73
2. Talousarvion toteumalaskelma	74
3. Tuotto- ja kululaskelma	78
4. Tase	79
5. Liitetiedot	81
a. Tilinpäätöslaskelmien liitteet.....	81
b. Muut liitteet.....	81
Liite 1 Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta	82
Liite 2 Nettotuetut tulot ja menot	83

Liite 3 Arviomäärärahojen ylitykset.....	85
Liite 4 Peruutetut siirretyt määrärahat.....	85
Liite 5 Henkilöstökulujen erittely.....	86
Liite 6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset.....	87
Liite 7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot	88
Liite 8 Rahoitustuotot ja -kulut	90
Liite 9 Talousarviotaloudesta annetut lainat	91
Liite 10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset.....	91
Liite 11 Taseen rahoituserät ja velat	91
Liite 12 Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut	92
Liite 13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat.....	93
Liite 14 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat	93
Liite 15 Velan muutokset	93
Liite 16 Velan maturiteettijakautuma ja duraatio	93
Liite 17 Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot.....	93
Liite 18 Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista ...	93
Liite A Hovioikeuksien tulostavoitteiden toteutuminen	94
Liite B Hallinto-oikeuksien tulostavoitteiden toteutuminen	99
Liite C Käräjäoikeuksien työmäärä, henkilötyövuodet, toimintamenot, tuottavuus, taloudellisuus, asiamäärät ja käsittelyajat.....	106
Liite D Käräjäoikeuksiin saapuneet rikos- ja siviiliasiat	110
Liite E Henkilöstövoimavarat	113
6. Allekirjoitukset	114

1. Toimintakertomus

1.1. Johdon katsaus / Ledningens översikt

Johdon katsaus

Tuomioistuinlaitos jatkoi vuonna 2024 vakaasti perustehtävänsä toteuttamista. Menneen vuoden aikana yleistä turvallisuudentunnetta haastoi erityisesti lähialueella käytävä sota heijastusvaikutuksineen. Tässä tilanteessa on ollut tärkeää, että riippumattomat ja puolueettomat tuomioistuimet ovat pystyneet toimimaan häiriöttä ja toteuttamaan yhteiskunnallista tehtävänsä oikeusturvan tuottajana.

Oikeudenhoidon selontekoon (Valtioneuvoston julkaisuja 2022:67) pohjautuva myönteinen kehitys mahdollisti tuomioistuinlaitoksen henkilöresurssien lisäämisen noin sadalla henkilötyövuodella vuodelle 2024 ja lähes yhtä suuri lisäys voidaan toteuttaa myös vuodelle 2025.

Tuomioistuinlaitoksen myönteistä resurssikehitystä on tervehdittävä tyytyväisyydellä, kun huomioidaan valtiontalouden säästöpainet. Lisäresursseja kohdennettiin erityisesti pääkaupunkiseudun ruuhkautuneisiin käräjäoikeuksiin ja hovioikeuteen.

Henkilöresurssit ovat tuomioistuinlaitokselle ratkaisevan tärkeitä, koska tuomioistuimet toimivat ennen muuta osaavan henkilöstönsä varassa. Lisäksi tarvitaan kuitenkin toimivat tilat ja työvälineet. Tietojärjestelmien merkitys tuomioistuinten työvälineenä on korostunut vuosi vuodelta.

Tietojärjestelmien kehittämisessä eräänlaisena merkkipaaluna voidaan pitää yli kymmenen vuotta jatkuneen AIPA-hankkeen päättämistä menneen vuoden kesäkuussa. Tätä ennen keväällä tapahtui järjestelmän käyttöönotto hovioikeuksissa ja korkeimmassa oikeudessa. Käräjäoikeuksissa järjestelmää oli käytetty jo aiemmin, mutta nyt käyttö laajeni rikosasioihin. Nyt tapahtunut AIPA-hankkeen päätyminen tai aiemmin tapahtunut hallinto- ja erityistuomioistuinten Haipa-hankkeen päätyminen eivät kuitenkaan tarkoita sitä, että AIPA- ja Haipa-järjestelmät olisi kehitetty valmiiksi ja jatkossa voitaisiin tyytyä vain niiden ylläpitoon. Kumpikaan järjestelmistä ei vielä täytä tuomioistuinten kohtuullisia odotuksia helppokäyttöisyydestä tai toimintavarmuudesta. Molempien järjestelmien kehittäminen tulee vaatimaan vielä huomattavasti resursseja. Sama koskee myös laajemmin tuomioistuinten toimintaansa tarvitsemia tietoteknisiä palveluja. Mainitut asianhallintajärjestelmät toimivat osana laajempaa kokonaisuutta, johon kuuluu laaja kirjo Oikeusrekisterikeskuksen tai Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtorin tuottamia palveluja. Tämän kokonaisuuden ohjaus on hajautunut monelle taholle, eikä se ole toiminut riittävän hyvin. Tuomioistuinlaitoksen tietohallinto kaipaa kokonaisuutena ryhti liikettä. Tämä edellyttää, että järjestelmien kehittämiseen ja yleiseen tietohallintoon varmistetaan riittävät resurssit, mutta lisäksi on selkeytettävä eri toimijoiden työnjakoa sekä kehitettävä yhteistyömuotoja ja kokonaiskoordinaatiota.

Tietojärjestelmiin ja muuttuviin toimintatapoihin liittyvänä hankkeena on syytä mainita myös todistelutalenneuudistus, eli käräjäoikeudessa vastaanotettavan suullisen todistelun tallentaminen kuva- ja äänitallenteelle niin, että mahdollisessa muutoksenhaussa hovioikeudessa ei enää kuulla henkilöitä uudelleen vaan hyödynnetään videotallenteita. Tähän liittyvät lainmuutokset on hyväksytty eduskunnassa jo vuoden 2021 lopulla. Pitkän valmisteluvaiheen jälkeen uudistukseen tarvittavien teknisten ratkaisujen toteutus saatiin käyntiin keväällä 2024. Tietojärjestelmän ja oikeussalien varustelun on määrä olla valmiina syksyllä 2025 ja uuteen menettelyyn siirrytään vuoden 2026 alusta.

Tuomioistuinlaitoksessakin on puhuttu jo pitkään tiedolla johtamisesta. Luotettava ja täsmällinen raportointi on tiedolla johtamisen perusta ja valitettavasti tässä oli olennaisia puutteita vuoden 2024 aikana. Hallinto- ja erityistuomioistuinten käyttämässä HAIPA-järjestelmässä ongelmana on ollut erityisesti tietojen siirtäminen raportointijärjestelmään. Yleisten tuomioistuinten ongelmista voidaan mainita AIPA-järjestelmän ja vanhojen järjestelmien rinnakkaiskäytöstä aiheutuvat haasteet tietojen yhdistämisessä. Ponnisteluista huolimatta kaikkia havaittuja ongelmia ei onnistuttu ratkaisemaan, joten tämä työ jatkuu vuoden vaihtumisen jälkeenkin.

Suomalaisen oikeudenhoidon ja tuomioistuinlaitoksen tila on pääsääntöisesti varsin hyvä. Käsittelyaikojen venyminen on kuitenkin merkittävä ongelma erityisesti oikeutta hakevien yksilöiden ja yhteisöjen näkökulmasta. Tuomioistuinlaitoksen saamiin lisäresursseihin liittyykin odotus siitä, että käsittelyaikoja voidaan yleisesti lyhentää ja lisäksi tasata niin, ettei niissä olisi eri puolilla maata perusteettomia eroja. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarvitaan resurssilisäysten lisäksi myös toiminnan kehittämistä. Tuomioistuinten riippumattomuuden vuoksi niiden toiminnan kehittäminen ei voi olla ulkoa ohjattua, vaan sen on oltava olennaisilta osin sisäsyntyistä. Tuomioistuimet ovatkin jatkaneet työtä toimintatapojen kehittämiseksi useissa keskinäisissä verkostoissa ja laatuhankeissa. Näistä voidaan mainita hallinto-oikeuksien valtakunnallisessa laatuhankeessa laadittu ja syyskuussa 2024 julkaistu Laadukas päätös hallintoprosessissa - käsikirja sekä käräjäoikeuksien yhteistyöverkoston nimeämänä vuoden alusta toimintansa aloittanut rikosprosessin sujuvoittamisen vastuutuomariverkosto.

Tuomioistuinlaitoksen vuonna 2023 hyväksytyyn strategiaan mukainen visio vuosille 2023–2033 on ”Oikeusvaltion ytimessä – Tuomioistuimet tuottavat laadukasta oikeusturvaa joutuisasti ja nykyaikaisin menetelmin”. Matka kohti päämäärää saattaa sisältää mutkia, eikä matka aina etene niin joutuisasti kuin toivoisimme. Tuomioistuinlaitos otti kuitenkin vuonna 2024 pitkiä askeleita kohti asetettua päämäärää ja näin tulemme tekemään myös vuonna 2025!

Pasi Kumpula

Ylijohtaja

Ledningens översikt

Domstolsväsendet fortsatte stadigt att fullgöra sin grundläggande uppgift 2024. Under det gångna året utmanades den allmänna säkerhetskänslan särskilt av kriget i närområdet och dess spridningseffekter. I denna situation har det varit viktigt att de oberoende och opartiska domstolarna har kunnat fungera utan störningar och fullgöra sin samhällseliga uppgift som producenter av rättsskydd.

Den positiva utveckling som baserar sig på Redogörelsen för rättsvården (Statsrådets publikationer 2022:68) gjorde det möjligt att öka domstolsväsendets personalresurser med cirka hundra årsverken 2024 och en nästan lika stor ökning kan genomföras också 2025. Den positiva resursutvecklingen inom domstolsväsendet bör hälsas med tillfredsställelse med beaktande av spartrycket inom statsfinanserna. Tilläggsresurser riktades särskilt till tingsrätter och hovrätter i huvudstadsregionen vilka belastas av målanhopning.

Personalresurserna är ytterst viktiga för domstolsväsendet, eftersom domstolarna framför allt är beroende av sin kunniga personal. Dessutom behövs det dock fungerande lokaler och arbetsredskap. Informationssystemens betydelse som verktyg för domstolarna har accentuerats för varje år som går.

När det gäller utvecklingen av informationssystemen kan avslutandet av AIPA-projektet, som pågått i över tio år, betraktas som en milstolpe i juni i fjol. Dessförinnan infördes systemet i hovrätterna och högsta domstolen i våras. Vid tingsrätterna hade systemet använts redan tidigare, men nu utvidgades användningen till brottmål. Slutförandet av AIPA-projektet eller slutförandet av HAIPA-projektet för förvaltningsdomstolarna och specialdomstolarna innebär dock inte att AIPA- och HAIPA-systemen har utvecklats färdigt och att man i fortsättningen kan nöja sig med att underhålla dem. Inget av systemen uppfyller ännu domstolarnas rimliga förväntningar på användarvänlighet eller driftsäkerhet. Utvecklingen av båda systemen kommer att kräva betydande resurser. Detsamma gäller i större utsträckning de datatekniska tjänster som domstolarna behöver för sin verksamhet. Ärendehanteringssystemen fungerar som en del av en större helhet som omfattar ett brett spektrum av tjänster som Rättsregistercentralen eller Statens center för informations- och kommunikationsteknik Valtori producerar. Styrningen av denna helhet har splittrats på många håll och den har inte fungerat tillräckligt bra. Domstolsväsendets informationsförvaltning behöver som helhet en uppryckningskampanj. Detta förutsätter att tillräckliga resurser säkerställs för utvecklingen av systemen och den allmänna informationsförvaltningen, men också att arbetsfördelningen mellan olika aktörer förtydligas och samarbetsformerna och den övergripande samordningen utvecklas.

Som ett projekt som hänför sig till informationssystem och föränderliga verksamhetssätt bör också nämnas bevisupptagningsreformen, dvs. upptagning av muntlig bevisning som tas emot i tingsrätten på bild- och ljudupptagningar så att personer inte längre hörs på nytt i hovrätten vid ett eventuellt sökande av ändring, utan videoupptagningar utnyttjas. Lagändringarna i anslutning till detta har godkänts i riksdagen redan i slutet av 2021. Efter en lång beredningsfas inleddes genomförandet av de tekniska lösningar som behövs för reformen våren 2024. Avsikten är att informationssystemet och utrustningen i rättssalarna ska vara klara hösten 2025 och att man övergår till det nya förfarandet vid ingången av 2026.

Även inom domstolsväsendet har man redan länge talat om informationsledning. Tillförlitlig och exakt rapportering är grunden för ledning genom information, och tyvärr fanns det väsentliga brister i detta under 2024. I HAIPA-systemet som används av förvaltnings- och specialdomstolarna har problemet särskilt gällt överföringen av uppgifter till rapporteringssystemet. Bland de problem som de allmänna domstolarna står inför kan nämnas de problem som uppstår vid samkörning av uppgifter mellan AIPA och de gamla systemen som fortfarande används. Trots ansträngningar lyckades man inte lösa alla problem, så detta arbete kommer att fortsätta även efter årsskiftet.

Den finländska rättsvårdens och domstolsväsendets tillstånd är i regel rätt bra. Att handläggningstiderna är långa är dock ett betydande problem i synnerhet med tanke på de individer och sammanslutningar som söker rättvisa. De tilläggsresurser som domstolsväsendet fått är förenade med förväntningar på att handläggningstiderna allmänt kan förkortas och dessutom jämnas ut så att det inte finns omotiverade skillnader i dem på olika håll i landet. För att uppnå detta mål behövs utöver ökade resurser också utveckling av verksamheten. På grund av domstolarnas oberoende kan utvecklingen av deras verksamhet inte styras utifrån, utan den måste

till väsentliga delar vara av intern natur. Domstolarna har därför fortsatt arbetet med att utveckla verksamhetssätten i flera inbördes nätverk och kvalitetsprojekt. Bland dessa kan nämnas handboken *Beslut av hög kvalitet i förvaltningsprocessen*, som utarbetats inom ramen för förvaltningsdomstolarnas riksomfattande kvalitetsprojekt och som publicerades i september 2024, samt nätverket av ansvariga domare för en smidigare brottmålsprocess. Nätverket inledde sin verksamhet vid ingången av året och det utsågs av tingsrätternas samarbetsnätverk.

Domstolsväsendets vision för 2023–2033 enligt den strategi som godkändes 2023 är "I rättsstatens kärna – Domstolarna ger rättsskydd av hög kvalitet snabbt och med moderna metoder". Resan mot målet kan vara komplicerad, och den går inte alltid så snabbt som vi skulle önska. Domstolsväsendet tog dock år 2024 långa kliv mot det uppsatta målet och så kommer vi att göra också år 2025!

Pasi Kumpula

Överdirektör

1.2. Tuloksellisuus

Tuomioistuinlaitoksen kirjanpitoyksikköön kuuluu 36 tuomioistuinta sekä Tuomioistuinvirasto.

Tuomioistuinvirasto solmii vuosittain tulossopimuksen oikeusministeriön kanssa. Tulossopimuksessa asetetaan tavoitteita tuomioistuinlaitoksen toiminnan tuloksellisuudelle (osio 1.2. Tuloksellisuus) ja vaikuttavuudelle (osio 1.3. Vaikuttavuus).

Lisäksi Tuomioistuinvirasto solmii vuosittain tulossopimuksen jokaisen yksittäisen tuomioistuimen kanssa. Sopimuksissa sovitaan tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden lisäksi myös toiminnan tehokkuudesta, joka raportoidaan tuomioistuinsektoreittain toimintakertomuksen osiossa 1.4. Toiminnan tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta sekä toteumatiedot tuomioistuinten osalta esitetään liitteissä A-D. Korkeimman oikeuden, korkeimman hallinto-oikeuden ja erityistuomioistuinten osalta tuomioistuinkohtaiset tiedot löytyvät luvusta 1.4. Toiminnan tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta.

Asetetut tavoitteet pohjautuvat tuomioistuinlaitoksen strategiaan 2023–2033.

Kuva 1. Tuomioistuinlaitoksen strategia 2023–2033

Oikeusministeriön ja tuomioistuinlaitoksen välisessä tulossopimuksessa tuomioistuinlaitokselle vuodelle 2024 asetetut toiminnalliset tuloksellisuustavoitteet, mittarit ja toteumatiedot on kirjattu osioihin 1.2.1 ja 1.2.2. Lisäksi toimintakertomuksessa on huomioitu sellaisia strategian toteuttamisen kannalta olennaisia tietoja, jotka eivät sisälly ministeriön vahvistamiin tulostavoitteisiin.

Tuomioistuinlaitoksen toiminnan tuloksellisuutta tarkastellaan tässä sitä kautta, kuinka hyvin tuloksellisen toiminnan edistämiseksi määritellyt tavoitteet ovat toteutuneet. Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet ja toteumatiedot koskevat koko tuomioistuinlaitosta. Toteumaa on tarkasteltu tulostavoitekohtaisesti (tavoitteet 1–15) ja sitä arvioidaan asteikolla toteutunut, ei ole toteutunut ja toteutunut osittain.

1.2.1. Tuomioistuinlaitoksen toiminnan perusedellytykset on turvattu

1. Tuomioistuinlaitoksen tilat ovat tehokkaassa käytössä valtion toimitilastrategian mukaisesti

Tulostavoitevuosi: 2024–2027

Mittari 1:

Toimitilatehokkuus, toimistotilat: alle 22,0 (toimistotilat / henkilötyövuosi)

Toteuma: Toteutunut.

Tuomioistuinlaitoksen toimistotilatehokkuus oli 19,6 (2023: 21,1; 2022: 22,4)

Valtion toimitilastrategian mukaisesti tuomioistuinlaitoksen toimistotilojen tilatehokkuutta tarkastellaan kaikissa käynnistyvissä toimitilahankkeissa, pyrkimyksenä saavuttaa hallinnonalan keskimääräinen tavoite 10–13 m²/HTV. Lukuun päästään yhdistämällä monitilaympäristö tarpeelliseen määrään yksilötyöhuoneita. Omista kokoustiloista luopuminen ja niiden siirtäminen yhteiskäyttöisiin kokouskeskuksiin vähentää myös toimistotilatehokkuuslukua.

Käytösidonnaisten tilojen suunnittelussa on siirrytty kokemuseräisestä toimitilojen mitoittamisesta tutkittuun tietoon perustuvaan tilaohjelmatyökalun käyttöön.

Tilaratkaisuissa käytetään valtion toimitilastrategian linjausten lisäksi myös hallinnonalakohtaista työympäristökonseptia ja sen liitteitä. Lisäksi huomioidaan johtokunnan linjaukset tuomioistuinten toimitilaratkaisuiden riippumattomuudesta ja toimitilojen erillisyydestä muihin toimijoihin nähden. Hankkeissa huomioidaan myös tuomioistuinkohtaiset erityistarpeet lisärahoituksen puitteissa.

Mittari 2:

Toimitilakustannukset/htv (eur): alle 12 000 eur

Toteuma: Ei ole toteutunut.

Toimitilakustannukset olivat 13 438 euroa / htv (2023: 13 002 eur; 2022: 12 312 eur).

2. Tuomioistuinlaitoksen hallussa olevan arkistoitavan analogisen asiakirja-aineiston digitointiin valmistaudutaan suunnittelukaudella

Tulostavoitevuosi: 2024–2027

Mittari 1:

Tuomioistuinlaitos osallistuu kansallisarkiston digitointia koskevaan pilottiin (toteutunut kyllä/ei).

Toteuma: Toteutunut.

Länsi-Uudenmaan käräjäoikeus on osallistunut massadigitoinnin pilotointiin. Muilta osin hankkeen etenemisen odottaa Kansallisarkiston hankkeeseen tarvitseman rahoituksen saamista. Pilotti alkoi vuonna 2024.

3. Tuomioistuinlaitoksen häiriötön toiminta edellyttää varautumista eri olosuhteisiin

Tulostavoitevuosi: 2024–2027

Mittari 1:

Jokaisessa tuomioistuimessa on ajantasainen varautumissuunnitelma ja se pidetään ajan tasalla. Varautumissuunnitelmassa on tunnistettu asiaryhmät, joiden käsittelyä määrittävät erityisen lyhyet määräajat (mm. tietyt pakkokeinoasiat) (toteutunut kyllä/ei).

Toteuma: Toteutunut osittain.

Useimmat tuomioistuimet ovat päivittäneet varautumissuunnitelmiaan pandemian jälkeen. Suunnitelmissa on tällöin hyödynnetty saatuja oppeja mm. liittyen asiaryhmien priorisointiin. Muut tuomioistuimet ovat tunnistaneet päivittämisen tarpeen ja toimenpiteitä tilanteen parantamiseksi on jo aloitettu tai suunniteltu aloitettavaksi.

4. Uusien palveluiden käyttöönottojen vaikutukset henkilötietojen suojalle on arvioitava oikea-aikaisesti. Tietosuoja koskevan vaikutustenarvioinnin valmistelu tulee aloittaa heti, kun uuden palvelun käyttöönoton tarve saadaan tietoon

Tulostavoitevuosi: 2024–2027

Mittari 1: Toteutunut: kyllä/ei

Toteuma: Toteutunut.

Tuomioistuinvirasto sekä tuomioistuimet vahvistivat tietojärjestelmien osalta yhteisrekisterinpitäjäyys -järjestelyn, jonka avulla tietosuojaan liittyviä vastuita jaettiin näiden organisaatioiden kesken. Tuomioistuinvirasto on osaltaan sitoutunut siihen, että tuomioistuinten toimintaan liittyvissä digitaalisissa kehittämishankkeissa toteutetaan tietosuojan vaikutustenarviointi, ennen kuin henkilötietoja ryhdytään käsittelemään. Näin varmistetaan vastuullinen digitalisaatio.

Osana digitalisaation vastuullisuuden varmistamista, Tuomioistuinvirasto on laatinut vuoden 2024 aikana 9 tietosuojan vaikutustenarviointia tuomioistuinten toimintaan liittyvien tietojärjestelmähankkeiden yhteydessä. Tietosuojan vaikutustenarvioinneista 6 on liittynyt kehittämishankkeisiin tuomioistuinten lainkäyttötehtävissä. Vaikutustenarvioinnit on toteutettu kehittämishankkeen suunnitteluvaiheessa ja niiden lopputulemina on ollut työtapoja ja ohjeistuksia, jotka osaltaan yhtenäistävät tuomioistuinten toimintaa ja varmentavat asiakkaiden perusoikeuksien toteutumista käsittelytoimien yhteydessä; yksi käytännön esimerkki tällaisesta ohjeesta on AIPA:an laadittu metatieto-ohje koskien henkilötietojen luokituksia.

5. Viranomaisyhteistyötä tehostetaan tietojärjestelmien rajapintoja lisäämällä

Tulostavoitevuosi: 2024

Mittari:

Tuomioistuinlaitoksen ja ulosoton rajapinta on valmis (toteutunut kyllä/ei).

Toteuma: Toteutunut osittain

Tuomioistuinlaitoksen AIPA-järjestelmän ja Ulosottolaitoksen Uljas-järjestelmän välinen integraatio, jonka avulla tarvittavat julkiset ei-summaariset tuomioistuinten ratkaisut ja niiden tietyt rakenteelliset tiedot saadaan välitettyä suoraan sähköisesti rajapinnan (VIA) kautta yksilöintitietona AIPA-asianumero ja ratkaisunumero, on pääosin toteutettu vuonna 2024. Toteutus viimeistellään ja otetaan käyttöön vuoden 2025 aikana.

AIPA-järjestelmän sähköisen asiointipalvelun (OmaTuomioistuin) ensimmäinen vaihe (avioeroasiat käräjäoikeudessa) on pääosin toteutettu ja sitä viimeistellään vuonna 2025 tapahtuvaa käyttöönottoa varten. Asiointipalvelun käytön laajentamista muihin käräjäoikeuksien asiaryhmiin on määritelty. Laajennus on tarkoitus toteuttaa vuonna 2025.

6. ICT-kustannusten ohjaus ja toiminnan tuottavuus

Tulostavoitevuosi: 2024–2027

Mittari 1:

Päivitetään AIPA:n kustannus-hyötyanalyysi (toteutunut kyllä/ei).

Toteuma: Toteutunut.

Hankkeen aikana aloitetun kustannus-hyötyanalyysin päivittäminen on todettu tarkoituksettomaksi, koska analyysin lähtökohtana on hankkeessa toteutettujen toiminnallisuuden ja niiden hyödyn vertailu. Järjestelmää on erityisesti vuodesta 2018 lähtien kehitetty osin hankkeessa ja osin ns. jatkokehityksessä. Analyysistä on pyritty karsimaan jatkokehityksen toteuttamien toiminnallisuuksien ja jatkokehityksen kustannusten vaikutus. Hyötyjen arviointia ei siis ole tehty todellisen tilanteen pohjalta vaan hypoteettisesti. Tällaisen analyysin mielekkyys on vähentynyt sitä mukaan, kun yhä suurempi osa järjestelmästä on jatkokehityksen tulosta.

Mittari 2:

Sakari- ja Ritu -järjestelmien AIPA-migraatio on toteutettu (toteutunut kyllä/ei).

Toteuma: Ei ole toteutunut.

AIPA-migraatiotarpeet ovat vähentyneet, koska vireillä olevien asioiden AIPA-migraatiosta on luovuttu. Syynä tähän on se, että näissä järjestelmissä vireillä olevat asiat voidaan pääosin käsitellä loppuun vanhassa järjestelmässä. Nykyisellä käsittelytahdilla Sakari- ja Ritu-asiat on käsitelty loppuun huhtikuuhun 2025 mennessä lukuun ottamatta asioita, joiden etenemiselle on jokin tavanomaisesta käsittelyä olennaisesti hidastava este. Käytännössä tämä tarkoittaa kuitenkin sitä, että vielä huhtikuun 2025 jälkeenkin suurimmissa ja ruuhkaisimmissa käräjäoikeuksissa on vanhoissa järjestelmissä vireillä vielä satoja asioita. Vanhojen järjestelmien elinkaaren venyttäminen aiheuttaa merkittäviä lisäkustannuksia, joten näiden jäljelle jääneiden asioiden siirtäminen AIPA-järjestelmään on ratkaistava vuoden 2025 aikana.

7. Määrärahojen käyttö on tehokasta ja tarkoituksenmukaista

Tulostavoitevuosi: 2024–2027

Mittari:

Siirtyvän määrärahan osuus on vähintään 8 % talousarviomäärärahasta.

Toteuma: Toteutunut.

Siirtyvän määrärahan osuus määrärahoista (talousarvio + lisätalousarviot):

25.10.01 Korkeimman oikeuden toimintamenot: 12,6 % (2023: 15 %; 2022: 20 %)

25.10.02 Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot: 31 % (2023: 43 %; 2022: 48 %)

25.10.03 Muiden tuomioistuinten toimintamenot: 8,6 % (2023: 9 %; 2022: 11 %)

Taulukko 1. Tuomioistulaitoksen toimintamenomomentit (KPY 154 Oikeusrekisterikeskus ja KPY 155 Tuomioistuinlaitos)

Määrärahat toimintamomentteittain 2024	Talousarvio (TA + LTA) 2023	Talousarvio (TA + LTA) 2024	Vuodelta 2023 siirtynyt määräraha	Käyttö 2024	Siirtyy vuodelle 2025
25.10.01. Korkeimman oikeuden toimintamenot	9 429 000	9 789 000	1 424 130	9 981 920	1 231 210
25.10.02. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot	12 187 000	13 370 000	5 240 863	14 528 100	4 082 763
25.10.03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot	304 832 000	329 864 000	27 373 199	328 778 725	28 458 474
Yhteensä	326 448 000	352 023 000	34 038 192	333 160 020	34 038 192

Vuonna 2024 toimintamenomomenttien (TA+LTA) yhteenlaskettu määrä oli noin 352 milj. euroa. Tämä on yhteensä noin 26,6 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2023. Suurin yksittäinen määrärahalisäys oli oikeudenhoidon resurssien varmistamiseksi osoitettu 19,4 miljoonan euron lisäys ja tämä liittyy valtioneuvoston selontekoon oikeudenhoidosta vuodelta 2022.

8. Budjetti- ja tulosohjausprosessit ovat toimivia

Tulostavoitevuosi: 2024

Mittari 1:

Puolivuotisraportointi otettu käyttöön tuomioistuinten osalta (kyllä/ei).

Toteuma: Toteutunut.

Tuomioistuinviraston ja tuomioistuinten välille on laadittu tulossopimus, mihin on kirjattu, että jatkossa tuomioistuimet raportoivat Tuomioistuinvirastolle puolivuositain tulossopimuksen mukaisissa tavoitteissa etenemisestä erikseen annettavan ohjeistuksen mukaisesti.

Vuonna 2024 tuomioistuimet raportoivat Tuomioistuinvirastolle annetun ohjeen mukaisesti. Tästä saatuja vastauksia hyödynnettiin Tuomioistuinviraston raportoinnissa oikeusministeriölle sekä tuomioistuinten tulosneuvotteluissa. Mittari on uusi vuodelle 2024.

9. Tuomioistuinrakenne sekä kokoonpanoja ja menettelyjä koskevat säännökset ovat tarkoituksenmukaisia. Käytettävissä on joustavat menettelytavat.

Tulostavoitevuosi: 2024–2027

Mittari:

Tuomioistuimet ja Tuomioistuinvirasto edistävät menettelysäännösten uudistamista osallistumalla aktiivisesti Oikeuslaitostyöryhmän ja sen alatyöryhmien työskentelyyn. Säännösten uudistamisen yleisenä tavoitteena on menettelyn joustavuuden lisääminen sekä lyhyellä aikavälillä erityisesti sähköisen asioinnin esteiden poistaminen. Toteutunut kyllä/ei.

Toteuma: Toteutunut osittain.

Tuomioistuimet ja Tuomioistuinvirasto ovat osallistuneet Oikeuslaitostyöryhmän ja sen alatyöryhmien työskentelyyn vuoden 2024 aikana. Alatyöryhmät ovat tehneet jatkotyöskentelyn pohjaksi suuren määrän toimenpide-ehdotuksia menettelyiden joustavuuden lisäämiseksi. Sähköisen asioinnin esteiden poistamisesta on tehty alatyöryhmissä lukuisia ehdotuksia ja digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntämisellä on muutoinkin keskeinen rooli tehdyissä ehdotuksissa.

1.2.2. Tuomioistuinlaitoksen henkilöstö on osaavaa, sitoutunutta ja hyvinvoivaa

10. Toimintatavat ovat tehokkaita ja vastaavat parhaita käytäntöjä

Tulostavoitevuosi: 2024–2027

Mittari 1:

VMBaron innovointikyvykkyyksindeksi (IN) on vähintään TIL keskiarvo 2021: 3,67.

Toteuma: Ei ole mitattavissa.

Vuoden 2024 osalta henkilöstötutkimusta ei ole toteutettu, koska VMBaro poistui käytöstä 31.12.2023. Valtion uusi henkilöstötutkimus saadaan tuomioistuinlaitoksen käyttöön keväällä 2025, jolloin toteutetaan seuraava koko tuomioistuinlaitosta koskeva työtyytyväisyyskysely/henkilöstötutkimus.

Mittari 2:

Työpanoksen kohdentamistiedot kerätään jatkuvasti.

Yli 80 % henkilöstöstä on kohdentanut työpanoksensa vähintään neljän viikon ajanjaksolta ja vähintään yhtenä vuotena suunnittelukaudella 2024–2027.

Toteuma: Ei ole toteutunut.

Työpanoksen kohdennuksen otantajakso järjestetään vuonna 2025.

Mittari 3:

Kun toimintaprosesseja uudistetaan uusien tietojärjestelmien käyttöönoton tai nykyjärjestelmien kehittämisen yhteydessä, tulee laatia muutosjohtamisen suunnitelma (toteutunut kyllä / ei).

Toteuma: Toteutunut.

11. Työnkuvat ovat selkeitä ja mahdollistavat työssä kehittymisen

Tulostavoitevuosi: 2024–2027

Mittari 1: VMBaro 2.1 Työn tavoitteiden tietäminen: arvo vähintään TIL keskiarvo 2021: 4,38.

Mittari 2:

VMBaro 4.4 Kehityskeskustelut työn tekemisen ja osaamisen kehittämisen tukena: arvo vähintään TIL keskiarvo 2021: 3,01.

Toteuma: Ei ole mitattavissa.

Vuoden 2024 osalta henkilöstötutkimusta ei ole toteutettu, koska VMBaro poistui käytöstä 31.12.2023. Valtion uusi henkilöstötutkimus saadaan tuomioistuinlaitoksen käyttöön keväällä 2025, jolloin toteutetaan seuraava koko tuomioistuinlaitosta koskeva työtyytyväisyyskysely/henkilöstötutkimus.

Tuomioistuinlaitoksen työntekijöiden tehtäväkuvien ajantasaistaminen tapahtuu meneillään olevien kansliahenkilöstön osalta Y-sopimusalan sekä lakimies- ja tuomaritehtävissä toimivien T-sopimusalan palkkausjärjestelmien kehittämistyön yhteydessä. Kehittämistyö jatkuu koko tulossopimuskauden.

Tuomioistuinvirasto tukee tuomioistuimia tarjoamalla mm. tuomarirekrytointien ohjeita ja neuvontaa sekä tuottamalla rekrytointiprosessin Tuomioistuinvirastolle kuuluvat osuudet. Lisäksi tuomioistuimia tuetaan Valtiolle.fi -sivuston käytössä ja huolehtimalla tuomioistuinlaitoksen rekrytointien yhteydessä havaittujen järjestelmän kehittämistarpeiden viestittämisestä Palkeille. Rekrytointi- ja perehdytysosaamista tuetaan lisäksi tuottamalla näihin liittyvää ohjeistusta, tukimateriaalia ja koulutusta mm. eOppivan verkko-oppimisalustalle.

12. Johtaminen edistää työssä onnistumista ja työhyvinvointia

Tulostavoitevuosi: 2024–2027

Mittari 1:

VMBaron johtajuusindeksi (JO) on vähintään TIL keskiarvo 2021: 3,57.

Toteuma: Ei ole mitattavissa.

Vuoden 2024 osalta henkilöstötutkimusta ei ole toteutettu, koska VMBaro poistui käytöstä 31.12.2023. Valtion uusi henkilöstötutkimus saadaan tuomioistuinlaitoksen käyttöön keväällä 2025, jolloin toteutetaan seuraava koko tuomioistuinlaitosta koskeva työtyytyväisyyskysely/henkilöstötutkimus.

13. Tietojärjestelmät tehostavat ja helpottavat työn tekemistä

Tulostavoitevuosi: 2024–2027

Mittari 1:

VMBaro 6.6 Työskentelyvälineet ja tuloksellinen työskentely: arvo vähintään TIL keskiarvo 2021: 3,44.

Mittari 2:

VMBaro 6.7 Uusien työ- ja toimintatapojen hyödyntäminen työssä (mm. Digitaalisuus, tieto- ja viestintäteknologia): arvo vähintään TIL keskiarvo 2021: 3,48.

Toteuma: Ei ole mitattavissa.

Vuoden 2024 osalta henkilöstötutkimusta ei ole toteutettu, koska VMBaro poistui käytöstä 31.12.2023. Valtion uusi henkilöstötutkimus saadaan tuomioistuinlaitoksen käyttöön keväällä 2025, jolloin toteutetaan seuraava koko tuomioistuinlaitosta koskeva työtyytyväisyyskysely/henkilöstötutkimus.

Tuomioistuinvirasto on ns. normaalin Hilda-käyttäjätuen lisäksi käynnistänyt koko tuomioistuinlaitoksen tiedonhallintamallin kehittämistyön pilotoinnin. Tavoitteena on uudistaa ja yhtenäistää tuomioistuinten hallinnollisten asioiden tiedonhallintamallia. Lisäksi tuomioistuinlaitoksen tukea toteutetaan yhteisen Hilda-kehittämistyöryhmän toiminnan kautta.

Mittari 3:

Tuomarirekrytointien kokonaiskäsitteilyajan keskiarvo siitä, kun tuomioistuin on toimittanut hakuilmoituksen julkaisupyynnön siihen, kun ansiovertailu on toimitettu tuomioistuimelle, kuuluu enintään 2,8 kk.

Toteuma: Toteutunut. Julkaisupyynnön saapumisesta ansiovertailun toimittamiseen Tuomioistuinvirastolle on kulunut keskimäärin 2,0 kk (2023: 1,4 kk; 2022: 2,8 kk).

14. Osaamisen kehittäminen on jatkuvaa ja vaikuttavaa

Tulostavoitevuosi: 2024–2027

Mittari:

VMBaro 4.2 Osaamisen ylläpidon ja parantamisen tuki (työnantajan taholta): arvo vähintään TIL keskiarvo 2021: 3,60.

Toteuma: Ei ole mitattavissa.

Vuoden 2024 osalta henkilöstötutkimusta ei ole toteutettu, koska VMBaro poistui käytöstä 31.12.2023. Valtion uusi henkilöstötutkimus saadaan tuomioistuinlaitoksen käyttöön keväällä 2025, jolloin toteutetaan seuraava koko tuomioistuinlaitosta koskeva työtyytyväisyyskysely/henkilöstötutkimus.

Tuomioistuinlaitoksessa pilotoidaan 2025 HAUS -kehittämiskeskuksen kanssa toteutettavaa Jatkuvan oppimisen -palvelua. Sen kautta pilotointiin osallistuville virastoille tarjotaan mahdollisuutta hyödyntää kattavasti HAUS:in enintään kaksi päivää kestävä koulutussisällöt. Tarjonta kattaa niitä koulutusalueita (mm. talous- ja henkilöstöhallinto, työyhteisö- ja työelämävalmiudet, ICT-koulutukset, tiedonhallinta ja viestintä), joita Tuomioistuinviraston omalla koulutustarjonnalla ei ole mahdollista käytettävissä olevien resurssien puitteissa tuottaa. Kohderyhmänä on kaikki henkilöstöryhmät.

15. Tuomioistuinlaitos on hyvä ja haluttu työpaikka

Tulostavoitevuosi: 2024–2027

Mittari 1:

Lähtövaihtuvuus on alle 14 % (Tahti-raportointi).

Toteuma: Toteutunut. Lähtövaihtuvuus oli 13,7 (2023:14,1; 2022:15,1)

Mittari 2:

Häirintä-, uhka- ja muiden vaaratilanneilmoitusten perusteella on tehty vuosittainen analyysi kehityksestä (toteutunut kyllä/ei).

Toteuma: Ei ole toteutunut.

Vuoden 2024 aikana on saapunut muutamia vaaratilanneilmoituksia tuomioistuimista, mutta aineisto ei vielä anna kokonaiskuvaa nykytilanteesta eikä näin ollen ole riittävä kattava varsinaista analyysiä varten. Ennen vuotta 2024 vaaratilanneilmoituksia ei ole pyydetty keskitetysti Tuomioistuinvirastoon.

Mittari 3:

VMBaro työtyytyväisyys yhteensä (Y) on vähintään TIL keskiarvo 2021: 3,53.

Mittari 4:

VMBaro 8 Työnantajakuva ja arvot: arvo on vähintään TIL keskiarvo 2021: 3,84.

Mittari 5:

VMBaro 8,1 Suosittelisin työpaikkaani ystävälleni: arvo vähintään TIL keskiarvo 2021: 3,59.

Toteuma: Ei ole mitattavissa.

Vuoden 2024 osalta henkilöstötutkimusta ei ole toteutettu, koska VMBaro poistui käytöstä 31.12.2023. Valtion uusi henkilöstötutkimus saadaan tuomioistuinlaitoksen käyttöön keväällä 2025, jolloin toteutetaan seuraava koko tuomioistuinlaitosta koskeva työtyytyväisyyskysely/henkilöstötutkimus.

1.3. Vaikuttavuus

Tuomioistuinlaitoksen hyvä ja tehokas toiminta on edellytys perus- ja ihmisoikeusvaatimusten mukaisen oikeusturvan toteutumiselle sekä oikeusvarmuudelle, jota vaaditaan niin talouselämässä kuin ihmisten keskinäisten suhteiden järjestämisessä. Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden säilyttäminen sekä ristiriitojen selvittäminen tasapuolisin menettelyin ennalta asetettujen yleisten sääntöjen pohjalta edellyttävät hyvin toimivaa oikeusjärjestelmää. Riippumattoman tuomioistuinlaitoksen tulee turvata, että jokainen voi yhteiskunnassa luottaa oikeuksiensa toteutumiseen ja että perus- ja ihmisoikeudet toteutuvat asioiden käsittelyssä ja ratkaisemisessa.

Tuomioistuinlaitoksen merkitys ja toiminta on yhteiskunnassa tunnettua ja tuomioistuinlaitokseen luotetaan. Oikeusasteiden roolien ja tehtävien tulee olla selkeitä. Yleiset tuomioistuimet huolehtivat osaltaan rikosvastuun toteuttamisesta. Ne vastaavat myös oikeussuojan antamisesta yksityishenkilöille, yrityksille ja muille yhteisöille niiden keskinäisissä suhteissa sekä myös suhteissa julkisyhteisöihin silloin, kun kysymys ei ole hallintolainkäyttöasioista. Hallintotuomioistuinten ratkaisut ohjaavat julkisen vallankäytön lainmukaisuutta ja antavat oikeussuojaa yksityishenkilöille, yrityksille ja muille yhteisöille suhteessa julkiseen valtaan. Hallinto-tuomioistuinten ratkaisuilla ja käsittelyajoilla voi olla vaikutuksia yhteiskunnan toimintaan ja kilpailukykyyn laajastikin.

Oikeudenkäynnin painopisteen tulee olla ensimmäisessä asteessa. Laadukkaasti toimiva ensimmäinen oikeusaste lisää luottamusta ja vähentää tarvetta muutoksenhakuun. Ylimpien oikeusasteiden toiminta painottuu ennakkoratkaisujen antamiseen.

Tuomioistuinlaitoksen toiminnan ja osaamisen kehittäminen ylläpitää laatua sekä edistää ratkaisutoiminnan joutuisuutta ja taloudellisuutta. Tuomioistuinlaitoksen toimintatapoja kehitetään tavoitteellisesti, jotta ne ovat mahdollisimman tehokkaita ja vastaavat parhaita käytäntöjä.

Hallitusohjelman mukaisesti uudistetaan riita-, rikos- ja hakemusprosesseja, minkä tavoitteena on nopeuttaa ja sujuvoittaa prosesseja samalla huomioiden oikeusturva ja perusoikeudet. Lisäksi selvitetään keinoja kehittää tuomioistuinsovittelua ja lisätä vaihtoehtoisten riidanratkaisumenettelyjen käyttöä.

Tuomioistuinlaitoksen vaikuttavuustavoite on, että tuomioistuimissa käsiteltävät asiat ratkaistaan joutuisasti, laadukkaasti ja kohtuullisin kustannuksin. Toiminnan kehittäminen ylläpitää laatua sekä edistää ratkaisutoiminnan joutuisuutta ja taloudellisuutta. Tuomioistuinten toimintatapoja kehitetään, jotta ne ovat mahdollisimman tehokkaita ja vastaavat parhaita käytäntöjä. Tavoitteena on myös, että oikeusturva toteutuu yhtäläisesti koko maassa. Perus- ja ihmisoikeudet toteutuvat asioiden käsittelyssä ja ratkaisemisessa.

Oikeusministeriön ja tuomioistuinlaitoksen välisessä tulossopimuksessa tuomioistuinlaitokselle vuodelle 2024 asetetut vaikuttavuustavoitteet, mittarit ja toteumatiedot raportoidaan osiossa 1.3.1. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet ja toteumatiedot koskevat koko tuomioistuinlaitosta. Toteumaa on tarkasteltu tulostavoitekohtaisesti (tulostavoitteet 16–23).

1.3.1. Tuomioistuinlaitoksen toiminta ja palvelu vastaavat yhteiskunnan ja ihmisten tarpeita

16. Asiat ratkaistaan joutuisasti, laadukkaasti ja kohtuullisin kustannuksin

Tulostavoitevuosi: 2024–2027

Mittari 1:

Vireillä olevien lukumäärä on pienempi kuin edellisen vuoden lopussa.

Käräjäoikeus: rikosasiat

Käräjäoikeus: laajat riita-asiat

Muut tuomioistuimet: kaikki asiat

Toteuma:

Toteuma raportoidaan tässä sektoreittain yhteensä (pl. erityistuomioistuimet ja ylimmät tuomioistuimet). Tuomioistuinkohtaiset toteumatiedot löytyvät liitteistä A-C.

Korkein oikeus:	Ei ole toteutunut
Korkein hallinto-oikeus:	Toteutunut
Käräjäoikeus	
Rikosasiat:	Ei ole toteutunut
Laajat riita-asiat:	Ei ole toteutunut
Hovioikeudet:	Ei ole toteutunut
Hallinto-oikeudet:	Ei ole toteutunut
Erityistuomioistuimet	
Markkinaoikeus:	Ei ole toteutunut
Työtuomioistuin:	Ei ole toteutunut
Vakuutus-oikeus:	Toteutunut.

Mittari 2:

Keskimääräinen käsittelyaika on alempi kuin edellisen vuoden lopussa.

Käräjäoikeus: rikosasiat

Käräjäoikeus: laajat riita-asiat

Muut tuomioistuimet: kaikki asiat

Toteuma:

Toteuma raportoidaan tässä sektoreittain yhteensä (pl. erityistuomioistuimet ja ylimmät tuomioistuimet). Tuomioistuinkohtaiset toteumatiedot löytyvät liitteistä A-C.

Korkein oikeus:	Ei ole toteutunut
Korkein hallinto-oikeus:	Toteutunut
Käräjäoikeus	
Rikosasiat:	Ei ole toteutunut
Laajat riita-asiat:	Toteutunut
Hovioikeudet:	Toteutunut
Hallinto-oikeudet:	Toteutunut
Erityistuomioistuimet	
Markkinaoikeus:	Toteutunut
Työtuomioistuin:	Ei ole toteutunut
Vakuutus-oikeus:	Toteutunut

Mittari 3:

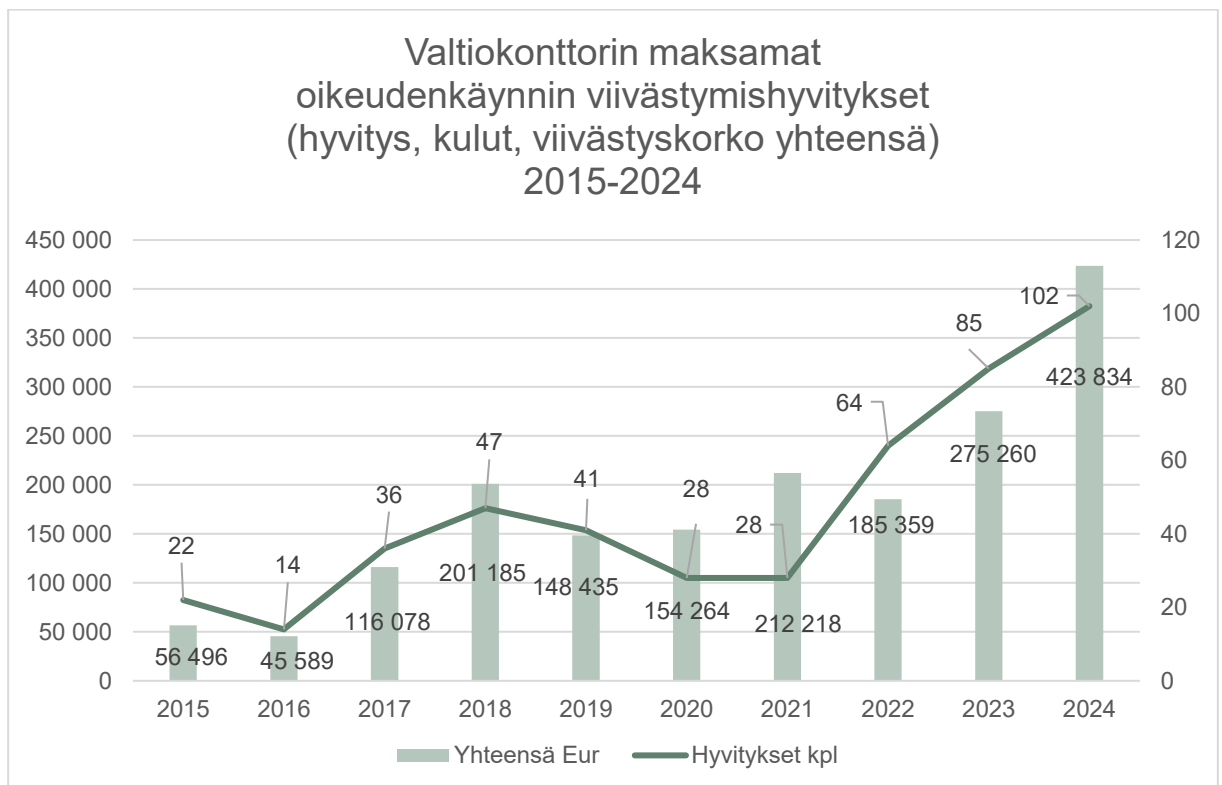
Tuomioistuinlaitoksen viiveistä johtuneiden viivästyshyvitettyjen asioiden lukumäärä on vuonna 2024 enintään samansuuruinen kuin vuonna 2022 (64 asiaa) ja alenee myöhempinä vuosina.

Toteuma: Ei ole toteutunut.

Vuonna 2024 viivästyshyvitettyjen asioiden määrä oli 102 (2023: 85; 2022: 64). Vuonna 2024 Suomi ei saanut Euroopan neuvoston ihmisoikeustuomioistuimelta yhtään ratkaisua, jossa oikeutta oikeudenkäyntiin kohtuullisen ajan kuluessa olisi arvioitu loukatun.

Asianosaiset voivat vaatia hyvitystä, mikäli asian käsittely on pitkittynyt. Valtiokonttori maksoi viivästymishyvitystä kaikkiaan noin 424 000 euroa vuonna 2024 ratkaistuissa 102 asiassa (2023: 275 000/ 85 asiaa; 2022: 185 000/ 64 asiaa). Maksettujen hyvitysten määrä on ollut viime vuosina kasvussa, vaikka tavoitteena tulisi olla, ettei viivästymisiä olisi lainkaan. Vuosittain käsiteltävien asioiden määrään nähden hyvityksiä ei kuitenkaan ole kohtuuttoman paljon.

Viivästymisten hyvittämistä koskevan lain perusteella tuomittujen korvausten määrä ei kuitenkaan aukottomasti kuvaa oikeudenkäyntien viivästymisten kokonaistilannetta, koska rikosasioissa viivästyminen voidaan ottaa huomioon tuomiota alentavana tekijänä. Rikosasioissa prosessin kohtuuton kesto hyvitetään rikoksesta tuomitulle ensisijaisesti lieventämällä rangaistusta. Pelkästään rangaistuksessa hyvitettyjen viivästysten sisältämien rikostuomioiden määrästä ole saatavissa tilastotietoa. Lisäksi kaikki eivät hae hyvitystä oikeudenkäynnin viivästymisestä huolimatta.

Kuva 2: Valtiokonttorin maksamat oikeudenkäynnin viivästymishyvitykset vuosina 2015–2024

17. Oikeusturva toteutuu yhtäläisesti koko maassa

Tulostavoitevuosi: 2024–2027

Mittari 1:

Yksittäisen tuomioistuimen keskimääräinen käsittelyaika ylittää enintään 3 kuukautta oikeudellisen linjan keskiarvon (KO: rikosasiat ja laajat riita-asiat, HO: kaikki asiat ja HAO: kaikki asiat).

Toteuma: Toteuma kts. taulukko 2.

Tuomioistuinvirasto on pyrkinyt huolehtimaan, että oikeusturvan ajallinen saatavuus tuomioistuinlaitoksessa toteutuu eri alueilla ja käsittelyajat ovat linjassa eri alueiden välillä mm. kohdentamalla resursseja tulosneuvotteluissa työtilanteen perusteella.

Hovioikeuksissa käsittelyaikojen poikkeama keskimääräiseen käsittelyaikaan oli 1,7 kuukautta vuonna 2024 (2023: 2,8 kk; 2022: 2,3 kk). Hovioikeusvaiheessa rikosasioiden kokonaiskäsittelyaikaan kuuluvat esitutkinnassa, syyteharkinnassa, käräjäoikeudessa ja hovioikeudessa asian käsittelyyn yhteensä kulunut aika. Siviiliasioissa kokonaiskäsittelyaika muodostuu käräjäoikeuskäsittelyn ja hovioikeuskäsittelyn yhteenlasketusta ajasta. Vaikka hovioikeuteen saakka päätyvät asiat ovat tavanomaisesti monimutkaisempia, rikosasioiden 17,5 kuukauden (2023: 25,4 kk; 2022: 32 kk) ja siviiliasioden 29,2 kuukauden (2023:43,9 kk; 2022: 40 kk) kokonaiskäsittelyaika ei voi pitää enää kohtuullisena.

Pisin hallinto-oikeuskohtainen käsittelyaika poikkesi 2,7 kuukautta (2023: 3,2 kk; 2022: 3,9 kk) koko maan keskiarvosta.

Käräjäoikeuksissa pisin käräjäoikeuskohtainen rikosasioiden käsittelyaika (asiaratkaisut) poikkesi 3 kuukautta (2023: 4,5 kk; 2022: 4 kk) koko maan keskiarvosta. Laajoissa riita-asioissa (L-asiat) pisin käräjäoikeuskohtainen käsittelyaika poikkesi 3,1 kuukautta (2023: 4,1; 2022: 6 kk) koko maan keskiarvosta.

Taulukko 2. Tuomioistuinten lukumäärä, joiden keskimääräinen käsittelyaika on enintään 3 kk yli oikeudellisen linjan /tulosneuvotteluissa asetetun tavoitteen

Tulostavoitemittari	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Toteuma 2024
Hovioikeuksien lkm, joiden keskimääräinen käsittelyaika on enintään 3 kk yli oikeudellisen linjan keskiarvon	5/5	5/5	5/5
Hallinto-oikeuksien lkm, joiden keskimääräinen käsittelyaika on enintään 3 kk yli oikeudellisen linjan keskiarvon	4/6	5/6	6/6
Erytistuumioistuinten lkm, joiden keskimääräinen käsittelyaika on enintään 3 kk yli tulosneuvottelussa asetetun tavoitteen	1/3	2/3	3/3
Käräjäoikeuksien lkm, joiden keskimääräinen käsittelyaika laajoissa riita-asioissa on enintään 3 kk yli oikeudellisen linjan keskiarvon	18/20	17/20	19/20
Käräjäoikeuksien lkm, joiden keskimääräinen käsittelyaika rikosasioissa on enintään 3 kk yli oikeudellisen linjan keskiarvon	19/20	19/20	20/20

Mittari 2:

Hovioikeuspiirin käräjäoikeuksien ja hovioikeuden yhteenlaskettu keskimääräinen käsittelyaika ylittää enintään 4 kuukautta maan keskiarvon asiaryhmittäin (laajat riita-asiat ja rikosasiat). Mittari käytössä vuodesta 2024 lähtien ja luotettavaa vertailutietoa ei ole saatavilla aiemmilta vuosilta.

Toteuma:

Riita-asiat: 5/5 hovioikeuspiiriä pääsi tavoitteeseen

Rikos-asiat: 4/5 hovioikeuspiiriä pääsi tavoitteeseen

Helsingin hovioikeuspiirissä poikkeama oli 5,4 kk rikosasioissa ja tältä osin tavoite ei toteutunut.

18. Tuomioistuimet tuottavat laadukkaan ja yhdenmukaisen asiointikokemuksen

Tulostavoitevuosi: 2024–2027

Mittari:

Asiakaskysely toteutetaan ensimmäisen kerran vuosina 2023–2024 ja jatkossa se toteutetaan säännöllisin väliajoin. Toisen asiakaskyselyn tulos suunnittelukaudella 2025–2027 on parempi kuin ensimmäisen kyselyn.

Toteuma: Ei ole mitattavissa.

Asiakastyytyväisyyskyselyn tekemistä on selvitetty yhden käräjäoikeuden ja yhden hallinto-oikeuden kanssa. Pohjana on ollut ENCJ:n piirissä toteutettu kyselypohja. Kyselyä ei kuitenkaan ole toteutettu kummassakaan. Mainittu pohja soveltuu huonosti hallinto-oikeuksissa käytettäväksi. Käräjäoikeudessa kokeiltavaksi pohja sinänsä soveltuu, mutta laajempaa käyttökelpoisuutta sillä tuskin on. Olisi tarkoituksenmukaisempaa toteuttaa kysely mallilla, joka olisi jo valmiiksi lähempänä mallia, jolla kyselyt laajennetaan kaikkiin tuomioistuimiin ja toistetaan säännöllisesti.

19. Sähköiset asiointipalvelut ovat kattavia ja toimivia

Tulostavoitevuosi: 2024–2027

Mittari:

Sähköinen asiointi on mahdollista kaikissa AIPA:ssa ja HAIPA:ssa käsiteltävissä asioissa (toteutunut kyllä / ei).

2024: Luodaan järjestelmä, jolla voidaan mitata sähköisen asiointikanavan osuutta

2027: toteutettu 100 %

Toteuma: Toteutunut osittain.

AIPA-järjestelmän sähköisen asiointipalvelun (OmaTuomioistuin) ensimmäinen vaihe (avioeroasiat käräjäoikeudessa) on pääosin toteutettu ja sitä viimeistellään vuonna 2025 tapahtuvaa käyttöönottoa varten. Asiointipalvelun käytön laajentamista muihin käräjäoikeuksien asiaryhmiin on määritelty. Laajennus on tarkoitus toteuttaa vuonna 2025, mikäli hankkeelle saadaan järjestettyä rahoitus.

Sähköinen asiointi on vuonna 2024 ollut mahdollista kaikissa HAIPA:ssa käsiteltävissä asioissa paitsi Ahvenanmaan hallintotuomioistuimen asioissa. Tällä hetkellä ei ole olemassa järjestelmää, jolla voitaisiin mitata sähköisen asiointikanavan / sähköisten asiointikanavien osuutta.

20. Tuomioistuinlaitoksen merkitys ja toiminta on yhteiskunnassa tunnettua ja tuomioistuinlaitokseen luotetaan

Tulostavoitevuosi: 2024–2027

Mittari 1:

Tuomioistuinvirasto toteuttaa vuonna 2023 mainetutkimukset kohdennettuina erikseen kansalaisille ja yhteisöille sekä tuomioistuinlaitoksen keskeisille sidosryhmille. Myöhemmin suunnittelukaudella 2024–2027 tehtävän toisen mainetutkimuksen tulos on parempi kuin ensimmäisen.

Toteuma: Ei ole toteutunut. Toteutetaan vuonna 2027.

Käynnissä on useita koko tuomioistuinlaitosta koskevia viestinnän kehittämishankkeita (mm. Kaiku kehittämisrahaa saanut hanke, intrauudistus ja verkkosivu-uudistus). Tämän takia mainetutkimus tehdään vasta vuonna 2027, jolloin näiden kehittämishankkeiden tuloksia voi jo olla nähtävissä.

Mittari 2:

Yli 80 prosenttia kansalaisista on sitä mieltä, että tuomioistuinten ja tuomareiden riippumattomuus on erittäin hyvä tai melko hyvä. (EU:n oikeusalan tulostaulu: Kansalaisten käsitys tuomioistuinten ja tuomareiden riippumattomuudesta.)

Toteuma: Toteutunut.

EU:n oikeusalan vuoden 2024 tulostaulun mukaan yli 83 % kansalaisista (2023: 86 %; 2022: 88 %) ja 91 % yrityksistä (2023: 88 %; 2022: 87 %) on sitä mieltä, että tuomioistuinten ja tuomareiden riippumattomuus on erittäin hyvällä tai melko hyvällä tasolla. Kansalaisten näkemys riippumattomuuden hyvästä tasosta on pienentynyt verrattuna vuoteen 2023, jolloin 86 % kansalaisista oli sitä mieltä, että tuomioistuinten ja tuomareiden riippumattomuus on erittäin hyvä tai melko hyvä. Sen sijaan yritysten näkemys on parantunut vuoteen 2023 verrattuna, jolloin 88 % yrityksistä on sitä mieltä, että tuomioistuinten ja tuomareiden riippumattomuus on erittäin hyvällä tai melko hyvällä tasolla.

Mittari 3:

Keskeiset tuomioistuinten toimintaa kuvaavat tilastot julkaistaan oikeus.fi-internetsivustolla neljännesvuosittain huhti-, heinä-, loka- ja tammikuussa (toteutunut kyllä/ei).

Toteuma: Toteutunut.

Tilastot on julkistettu neljännesvuosittain.

2023: Toteutunut. Tilastot on julkistettu neljännesvuosittain.

2022: Ei ole toteutunut. Tilastoja ei ole julkaistu neljännesvuosittain, mutta ne julkaistaan koko vuoden 2022 osalta Tuomioistuinviraston internet -sivustolla.

21. Lapsen aseman edistäminen oikeushallinnossa.

Tulostavoitevuosi: 2025

Mittari:

Oppikirjojen kustantajille on tarjottu videomateriaalia asioiden käsittelystä tuomioistuinlaitoksessa (toteutunut kyllä/ei).

Toteuma: Toteutunut osittain.

Yhteistyö materiaalien jakamiseksi oppilaitosten käyttöön on aloitettu vuonna 2024. Lapsille ja nuorille suunnattu verkkokokonaisuuden suunnittelua on edistetty vuoden 2024 aikana.

22. Tuomioistuinvirasto on arvioinut toimenpiteitä toimialansa hiilijalanjäljen pienentämiseksi sekä laatinut suunnitelman ja asettanut tavoitteen tunnistettujen päästövähennysten toteuttamisesta. Tuomioistuimissa vähennetään hiilijalanjälkeä erityisesti hankinnoissa ja matkustamisessa.

Tulostavoitevuosi: 2024

Mittari: Laaditaan päästövähennyksiä koskeva suunnitelma (toteutunut kyllä/ei).

Toteuma: Toteutunut osittain.

Tuomioistuinlaitoksen päästövähennystoimista raportoidaan osana vuotuista vastuullisuusraportointia. Tuomioistuinten tulosohtausprosessissa tulosopimuksiin on kirjattu suunnittelukaudelle tavoite hiilijalanjäljen pienentämiseksi etenkin matkakustannusten ja hankintojen osalta. Tulosneuvotteluissa on kiinnitetty huomiota erityisesti matkustamisen ja hankintojen tarkoituksenmukaisuuteen. Päästövähennyksiä on vaikea mitata johtuen valtion raportointitietojen kustannusperusteisuudesta: kustannusten nousu tai lasku ei suoraan käänny päästövähennykseksi (esim. kilometrikustannusten korvausten nousu on kasvattanut matkakustannuksia, vaikka matkojen kilometrimäärä ei lisääntyisi).

23. Yhdenvertaisuuden edistäminen

Tulostavoitevuosi: 2024

Mittari 1: Toiminnallinen yhdenvertaisuussuunnitelma on laadittu (toteutunut kyllä/ei).

Toteuma: Toteutunut osittain.

Tuomioistuinviraston sekä henkilöstöpoliittinen että toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on laadittu. Siitä on tarkoitus muodostaa alkuvuonna 2025 tuomioistuimien käyttöön ja tueksi suunnitelman runko. Jokainen virasto laatii suunnitelman itse.

Tulostavoitevuosi: 2024–2027

Mittari 2: Tuomioistuinlaitos järjestää koulutusta yhdenvertaisuuden edistämiseksi (toteutunut kyllä/ei).

Toteuma: Toteutunut osittain.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskoulutusta on järjestetty Tuomioistuinvirastossa vuonna 2024. Koko tuomioistuinlaitoksen koulutuksen järjestäminen tapahtuu myöhemmin tulostavoitekaudella.

1.3.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset

Vuonna 2024 momentin 25.15.50 ja 25.01.20 kokonaismenot Tuomioistuinviraston kirjanpitoyksikössä olivat noin 83,3 milj. euroa, mikä on 2 % edellistä vuotta enemmän (2023: 82,0 milj. euroa; 2022: 80,6 milj. euroa). Vuonna 2024 oikeusapuasioiden menot olivat 77,3 milj. euroa, mikä on 3 % edellistä vuotta enemmän (2023: 75,4 milj. euroa; 2022: 65,7 milj. euroa).

Julkisen oikeusavun asianhallintajärjestelmästä saadun tiedon mukaan yksityiset oikeusavustajat hoitivat 37 476 asiaa vuonna 2024 (2023:37 551; 2022:36 080). Yhden asian käsittely voi sisältää useamman käsittelyn esimerkiksi käräjäoikeudessa ja hovioikeudessa. Yksityisten avustajien hoitamista oikeusapuasioista 76 % oli rikosasioita (2023:77 %; 2022:73 %).

Ulkomaalaislainmukaisia asioita oli 7 % (2023: 7 %; 2022: 9 %). Avioliitto- ja perheoikeudellisia asioita oli 10 % (2023: 10 %; 2022: 11 %). Yksityishenkilön velkajärjestelylain mukaiset korvaukset olivat noin 0,6 milj. euroa, mikä on 11 % edellistä vuotta vähemmän (2023:0,7 milj. euroa; 2022:0,8 milj. euroa). Syytteestä vapautettujen oikeudenkäyntikulujen korvaukset olivat noin 4,2 milj. euroa, mikä on 11 % edellistä vuotta vähemmän (2023:4,7 milj. euroa; 2022:7,9 milj. euroa). Konkurssilain mukaiset julkisselvittäjien palkkiot olivat noin 1,2 milj. euroa (2023: 1,2 milj. euroa; 2022: 1,0 milj. euroa).

1.4. Toiminnan tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta

1.4.1. Toiminnan tuottavuus, taloudellisuus, suoritteiden määrät ja palvelukyky

Tuomioistuinvirasto neuvottelee ja allekirjoittaa tulossopimuksen jokaisen tuomioistuimen kanssa. Tulosneuvotteluissa sovitaan viraston käytettävissä olevista määrärahoista ja tulostavoitteista. Tuomioistuinkohtaiset määrärahat ja tulostavoitteet hyväksytään Tuomioistuinviraston johtokunnassa sen jälkeen, kun valtion talousarvio on hyväksytty. Korkeimpien oikeuksien määrärahat ovat valtion talousarviossa omilla momenteillaan.

Tässä osiossa käsitellään erityisesti Tuomioistuinviraston ja tuomioistuinten välisissä tulossopimuksissa asetettuja tulostavoitteita tuomioistuinsektoreittain erityisesti niiden tavoitteiden ja mittareiden osalta, jotka kuvaavat toiminnan tehokkuutta, tuotoksia ja laadunhallintaa.

Tuomioistuimet tekevät syksyisin seuraavaa vuotta koskeissa tulosneuvotteluissa arvion kyseisenä vuonna ratkaistavien asioiden määrästä. Tuomioistuinten resurssitarve arvioidaan ratkaistujen asioiden perusteella. Käräjäoikeuksilla, hovioikeuksilla ja hallinto-oikeuksilla on käytössä työmäärän arviointia varten asiaryhmäkohtaiset nk. painokertoimet. Painokerroin vastaa kussakin tuomioistuimessa käsiteltävässä asiaryhmässä keskimääräisen asian työmäärää. Kun saadaan laskettua kunkin yksikön yksikkökohtainen painotettu työmäärä, voidaan yksikön kokonaistyömäärää verrata vastaavan linjan muiden yksikköjen työmäärään. Tuloksellisuutta ja taloudellisuutta koskevat tunnusluvut eivät ole eri tuomioistuintyyppien välillä vertailukelpoisia. Erityistuomioistuimille ei ole laadittu painokertoimia, koska vertailtavuutta ei tältä osin ole tarkoituksenmukaista toteuttaa. Tuomioistuinten tuottavuus- ja taloudellisuuslukujen pohjana käytetään painokertoimien avulla laskettua tuomioistuimen kokonaistyömäärää. Tietoja käytetään myös valtion talousarvioesitystä valmisteltaessa ja sitä kautta tuomioistuinlaitoksen resursseja harkittaessa.

Tuomioistuinvirasto vahvisti päätöksellään vuotta 2024 koskevia tulosneuvotteluja varten käyttöön otettavat uudet painokertoimet sekä asianimikkeet ja niiden vaativuusluokat sen mukaisesti, mitä työryhmä on muistiossaan ehdottanut. Uudet mittarit koskevat käräjä-, hovi- ja hallinto-oikeuksia. Tuomioistuinten raportointivuotta koskevat tavoitteet asetettiin käyttämällä uusia työmäärämittareita. Koska kokemuspohjaista tietoa uusien työmäärämittareiden osalta ei tavoitteita asetettaessa ollut, ennakoitiin tuottavuuslukujen kasvavan uusilla mittareilla verrattuna aiempiin käytössä olleisiin työmäärämittareihin.

Vuoden 2024 työmäärälaskelmat on toteutettu uusia mittareita hyödyntäen. Vuoden 2024 tilinpäätöksessä esitetyt aiempien vuosien vertailuluvut on niin ikään muutettu uusia työmäärämittareita hyödyntäen vertailukelpoiksi, minkä vuoksi tiedot poikkeavat aiempien vuosien tilinpäätöksissä ilmoitetuista luvuista. Vuoden 2023 osalta pystyttiin hyödyntämään suoraan tilinpäätösaineistoa. Vuoden 2022 työmäärä on päivittynyt vuoden 2022 tilinpäätöshetkestä ja siten asiamäärä, jolla työmäärä lasketaan, ei vastaa täysin vuoden 2022 tilinpäätöstä mutta ero ei ole laskennan kannalta merkittävä. Vuoden 2024 valtion talousarvioesitykseen tuomioistuinten työmäärään liittyvät talousarviotavoitteet (tuottavuus- ja taloudellisuus) on valmisteluaikeita takia asetettu aiemmin käytössä olleita painokertoimia hyödyntäen.

Luvussa 1.4. Toiminnan tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta olevien taloudellisuus -lukujen laskennassa on käytetty toimintamenojen kokonaismäärää *sisältäen toimitilavuokrat*. Myös talousarviossa on laskettu vastaavalla tavalla.

Yksittäisille tuomioistuimille (pl. ylimmät tuomioistuimet) on asetettu tulosneuvotteluissa taloudellisuustavoite *ilman toimitilavuokria* ja tästä syystä liitteissä A-C esitetyt tuomioistuinkohtaiset taloudellisuusluvut vastaavat tätä laskentatapaa.

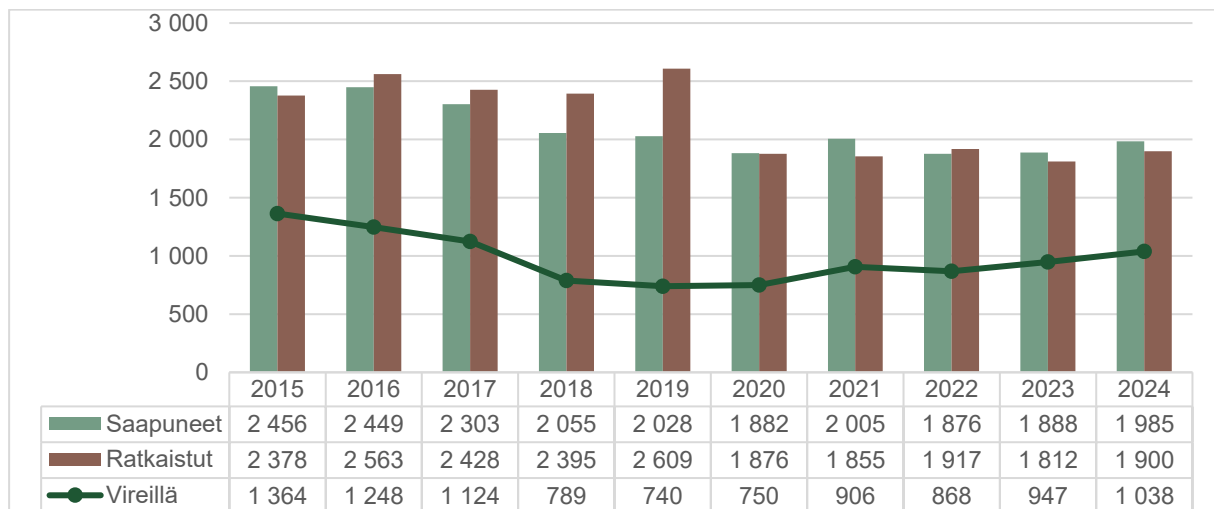
1.4.1.1. Korkein oikeus

Korkein oikeus on ylin tuomioistuin riita- ja rikosasioissa. Sen tehtävänä on valituslupajärjestelmän pohjalta yksittäisiä valitusasioita tutkimalla ja ratkaisemalla antaa oikeuskäytäntöä ohjaavia ja yhtenäistäviä ennakkopäätöksiä lain tulkinnasta ja soveltamisesta. Lisäksi korkein oikeus käsittelee ja ratkaisee ylimääräistä muutoksenhakua koskevia asioita sekä antaa tasavallan presidentille lausuntoja armahdusasioissa ja Ahvenanmaan itsehallintoa koskevissa asioissa. Korkein oikeus valvoo alempien tuomioistuinten lainkäyttöä.

Tietyissä oikeudellisissa asioissa on tarpeen saada nopeasti ennakkoratkaisu, jolla on alemmissa asteissa ratkaisuja yhtenäistävä ja muutoksenhakua vähentävä vaikutus. Muutosta kärjaoikeuden ratkaisuun voidaan eräissä tapauksissa hakea hovioikeuden asemesta ennakkopäätösvalituksella korkeimmalta oikeudelta. Tulostavoitteena on, että vuoden 2024 lopussa vireillä olevista valitusasioista (valitusluvan saaneet ja suorat valitukset) enintään 40 % on ollut vireillä yli 12 kuukautta.

Korkeimman oikeuden kokonaisasiamäärä kasvoi hieman edellisestä vuodesta. Kuvassa 3 on saapuneiden, ratkaistujen ja vireillä olevien määrät vuosina 2015–2024. Vuonna 2024 saapui yhteensä 1 985 asiaa. Saapuneista asioista suurin osa oli valituslupahakemuksia, joita tuli vireille yhteensä 1 789 asiaa (2023: 1 685). Valituslupahakemuksista 772 asiaa eli 43 % koski siviiliasioita (2023: 733 hakemusta, 44 %), joita ovat riita-asiat, vakuutusasiat ja maaoikeusasiat. Rikosasioita koskevia hakemuksia saapui 1 014 eli 57 % (2023: 952 hakemusta, 56 %) valituslupahakemuksista. Valituslupahakemusten lisäksi korkeimmassa oikeudessa tuli vireille purku- ja kanteluasioita (155), toisen asteen valitusasioita (10) sekä eräitä muita asioita.

Hovioikeuden jatkokäsittelyluvasta oli kyse 645 asiassa (2023: 611). Ennakkopäätösvalituksesta oli kyse 5 asiassa (2023: 10). Korkein oikeus myönsi 108 valituslupaa vuonna 2024. Samana vuonna tai aiemmin valitusluvan saaneissa asioissa korkein oikeus antoi 93 asiaratkaisua. Oikeuskäytäntöä ohjaavia ennakkopäätöksiä annettiin 82 kappaletta.

Kuva 3. Korkeimman oikeuden asiamäärien kehitys vuosina 2015–2024

Keskimääräinen käsittelyaika oli 17,8 kk asiaratkaisuissa (2023: 17,6) ja 5,1 kk hylätyissä valituslupa-asioissa (2023: 4,7 kk). Vuotta 2023 koskeva käsittelyaikatavoite asiaratkaisuissa oli 17,0 kk ja valituslupa-asioissa 4,0 kk. Pisimmät käsittelyajat vaikuttavasti keskimääräisen käsittelyajan muodostumiseen. Asiaratkaisuista asioista 15 kpl (2023: 24 kpl) kesti yli kaksi vuotta. Näissä asioissa käsittelyaika voi muodostua pitkäksi muun muassa sen vuoksi, että asia odottaa Euroopan unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisua tai toisen pilottijuttuna käsiteltävän prejudikaatin antamista. Korkeimman oikeuden keskimääräinen käsittelyaika kaikissa asioissa yhteensä oli kohtuullinen 6,0 kuukautta (2023: 5,9 kk).

Taulukko 3. Korkeimman oikeuden toiminnallisen tuloksellisuuden tunnusluvut

	Toteutunut 2022	Toteutunut 2023	TA 2024 tavoite/ arvio	Tulosopimus tavoite/ arvio 2024	Toteutunut 2024	Vertailu edelliseen vuoteen	Vertailu tulosopimus tavoitteeseen
Saapuneet asiat	1 876	1 888		1 900	1 985	5 %	4 %
Ratkaistut asiat	1 917	1 812	1 950	2 000	1 900	5 %	-5 %
Vireillä olevat asiat	868	947		850	1 038	10 %	22 %
Vireillä yli 12 kk ¹	77	67		enintään 20 % vireillä olevista	90	34 %	
Myönnetyt valitusluvut	129	123			108	-12 %	
Asiaratkaisut valituslupa-asioissa	104	121	115	115	93	-23 %	-19 %
Julkaistut ratkaisut	81	95	90	90	82	-14 %	-9 %
Toimintameno sis. vuokrat, 1000 eur	8 732	9 490	9 789	9 789	9 427	-1 %	-4 %
Tuomioistuintulot, 1000 eur	336	307			298	-3 %	
Kustannukset, 1000 eur	9 299	10 169			9 584	-6 %	
Henkilöstömäärä, htv	74	78		77	78	0 %	1 %
Tuottavuus ²	26,0	23,2	26,4	26,0	24,5	5 %	-6 %
Taloudellisuus ³	4 555	5 237	4 971	5 023	4 962	-5 %	-1 %
Kustannukset/ratkaistu asia	4 851	5 612			5 044	-10 %	
Keskimääräinen käsittelyaika ⁴							
Kaikki asiat, kk	5,3	5,9	5,3	5,5	6,0	0,1	0,5
Valituslupa-asiat kk	4,4	4,7	4,4	4,0	5,1	0,4	1,1
Asiaratkaisut, kk	16,5	17,6	16,5	17,0	17,8	0,2	0,8

1) Tilastoissa vireillä olevista vain ratkaisematta olevat.

2) Ratkaisut asiat/henkilötyövuodet

3) Euroa/ratkaistu asia

4) Keskimääräiset käsittelyajat eivät sisällä 40 valituslupa-asiaa, jotka on käsitelty AIPA:ssa. Niiden keskimääräinen käsittelyaika oli 2,2 kuukautta.

Korkeimman oikeuden toimintamenojen käyttö oli 10 milj. euroa vuonna 2024 (2023: 9,8 milj. euroa). Vuonna 2024 toteutunut henkilöstömäärä oli jonkin verran suunniteltua korkeampi. Korkein oikeus saavutti toiminnalliselle tehokkuudelle asetetun taloudellisuustavoitteen, mutta ei tuottavuustavoitetta.

Toimintamenoissa on mukana toimintakertomusvuoden aikana toteutunut toimintameno määrärahan käyttö. Kustannustiedoissa investointihankinnat ajoittuvat eri vuosille poistojen muodossa. Kustannuksissa on mukana myös virastojen omien tukitoimintojen lisäksi osuus kunkin virastoryhmän yhteisistä talous-, henkilöstö- ja tietohallintokustannuksista. Maksullisen toiminnan laskelmat on esitetty kohdassa 1.4.2.

1.4.1.2. Korkein hallinto-oikeus

Korkein hallinto-oikeus ratkaisee hallintopäätöksistä tehdyt valituslupahakemukset ja valitukset ylimpänä oikeusasteena. Korkein hallinto-oikeus valvoo lainkäyttöä omalla toimialallaan ja se voi antaa lausuntoja ja tehdä esityksiä lainsäädäntöasioissa.

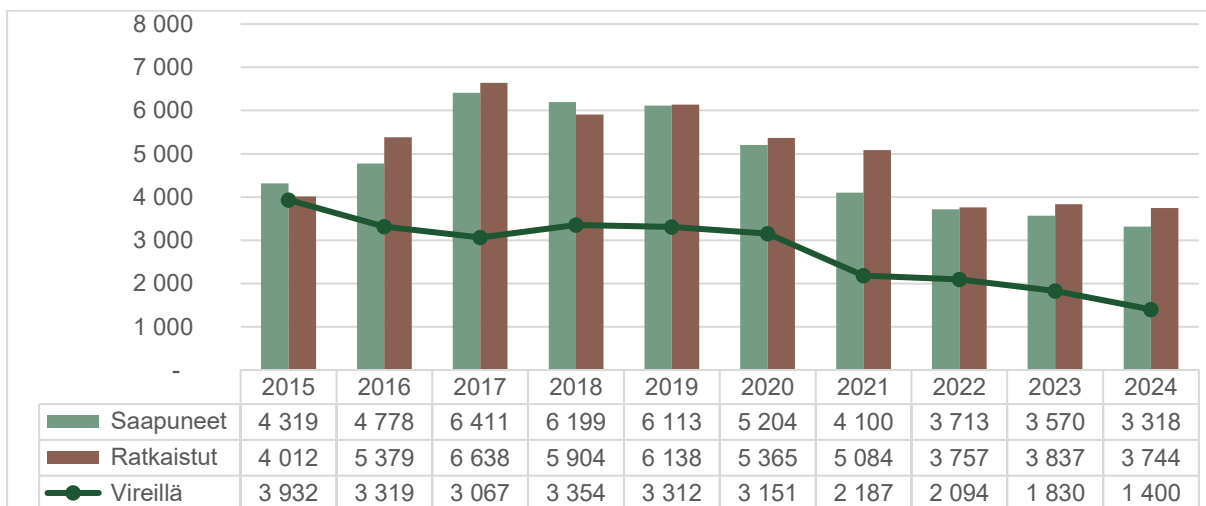
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) tuli voimaan 1.1.2020. Lain voimaantulon jälkeen muutoksenhaku hallinto-oikeuksien päätöksiin on edellyttänyt valituslupaa, jollei erikseen toisin säädetä. Kattava valituslupajärjestelmä mahdollistaa lainkäyttötoiminnan resurssien aiempaa tarkoituksenmukaisemman kohdentamisen.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisemista asioista lähes 90 % koskee alueellisten hallinto-oikeuksien antamia päätöksiä. Lisäksi korkein hallinto-oikeus ratkaisee muun muassa markkinaoikeuden sekä valtioneuvoston yleisistunnon päätöksistä tehdyt valitukset. Korkeimpaan hallinto-oikeuteen saapuvista asioista suurimpia asiaryhmiä ovat ulkomaalaisasiat, sosiaali- ja terveydenhuolto, rakentaminen ja ympäristö, verotus, valtio-oikeus ja yleishallinto sekä taloudellinen toiminta, kuten kilpailuasiat ja julkiset hankinnat.

Tulostavoiteasiakirjassa vuodelle 2024 korkein hallinto-oikeus arvioi, että asiat, joissa valituslupa ei tule myönnettäväksi, voidaan käsitellä keskimäärin viidessä kuukaudessa ja asiaratkaisua edellyttävät asiat keskimäärin noin vuodessa. Tavoitteena oli, että kaikista asioista ainakin 60 % ratkaistaan alle kuudessa kuukaudessa.

Kuvassa 4 on saapuneiden, ratkaistujen ja vireillä olevien määrät vuosina 2015–2024. Korkeimpaan hallinto-oikeuteen saapui vuoden 2024 aikana yhteensä 3 318 asiaa, niitä ratkaistiin 3 744 asiaa ja vuoden 2024 lopussa oli vireillä yhteensä 1 400 asiaa.

Kaikkien asioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 6,0 kuukautta (2023: 6,6 kk). Asioiden, joissa valituslupaa ei myönnetty, keskimääräinen käsittelyaika oli 5,1 kuukautta (2023: 5,5 kk). Asioiden, joissa asiaratkaisu annettiin, keskimääräinen käsittelyaika oli 10 kuukautta. 58 % kaikista asioista ratkaistiin alle kuudessa kuukaudessa (2023: 63 %) ja yli 92 % alle kahdessatoista kuukaudessa (2023: 90 %).

Kuva 4. Korkeimman hallinto-oikeuden asiamäärien kehitys vuosina 2015–2024

Saapuneiden asioiden määrä jäi hieman ennakoitua pienemmäksi ja asioita ratkaistiin vastaavasti hieman arvioitua vähemmän. Keskeinen tavoite ratkaista asioita enemmän kuin niitä saapuu, ylitettiin selvästi. Vireillä olevien asioiden määrää kyettiin entisestään alentamaan ja näin ollen säilyttämään asiamäärä erinomaisella tasolla. Keskimääräisiä käsittelyaikoja koskevat tavoitteet toteutuivat hyvin. Suurimpia asiaryhmiä olivat ulkomaalaisasiat (2024: 32 %, 2023: 33 %) sekä sosiaali- ja terveydenhuolto (2024: 22 %, 2023: 22 %).

Vuoden 2024 toiminnan tulos on jatkoa positiiviselle kehitykselle, jossa asiat, joissa valitusluvan myöntämisen edellytykset eivät täyty, kyetään ratkaisemaan aiempaa joutuisammin ja voimavarat keskitetään asioihin, jotka edellyttävät ylimmän oikeusasteen asiaratkaisua. Voimavaroja jossain määrin rasitti kokonaisvaltainen valmistautuminen paluumuuttoon väistötiloista peruskorjattuihin vakinaiisiin toimitiloihin, mikä toteutui tammikuussa 2024, sekä hallinnollisten asioiden uuden asianhallintajärjestelmän HILDA:n käyttöönotto.

Vuonna 2024 järjestettiin yksi katselmus, suullisia käsittelyjä ei järjestetty. Oikeus- ja hallintokäytäntöä ohjaavia ennakkopäätöksiä julkaistiin 134 kappaletta.

Toimintamenoissa on mukana toimintakertomusvuoden aikana toteutunut toimintameno-määrärahan käyttö. Kustannustiedoissa investointihankinnat ajoittuvat eri vuosille poistojen muodossa. Kustannuksissa on mukana viraston omien tukitoimintojen lisäksi osuus tuomioistuinlaitoksen yhteisistä talous-, henkilöstö- ja tietohallintokustannuksista. Maksullisen toiminnan laskelmat on esitetty kohdassa 1.4.2.

Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenojen käyttö oli 14,5 milj. euroa vuonna 2024 (2023: 13,8 milj. euroa). Korkeimman hallinto-oikeuden toiminnalliselle tehokkuudelle asetettuja tuottavuus- ja taloudellisuustavoitteita ei saavutettu.

Taulukko 4. Korkeimman hallinto-oikeuden toiminnallisen tuloksellisuuden tunnusluvut

	Toteutunut 2022	Toteutunut 2023	TA 2024 tavoite/ arvio	Tulosopimus tavoite/ arvio 2024	Toteutunut 2024	Vertailu edelliseen vuoteen	Vertailu tulosopimus tavoitteeseen
Saapuneet asiat	3 713	3 570		3 800	3 318	-7 %	-13 %
Ratkaistut asiat	3 757	3 837	4 000	4 000	3 744	-2 %	-6 %
Asiaratkaisut valituslupa-asioissa	524	575	550		655	14 %	
Julkaistut ratkaisut	150	128	120		134	5 %	
Vireillä olevat asiat	2 094	1 830		1 400	1 400	-23 %	0 %
Vireillä yli 12 kk	127	111			74	-33 %	
Ulkomaalaisasiat, erikseen eriteltyinä							
-Ratkaistut asiat (kpl)	1 586	1 187	1 200		1 308	10 %	
-Keskimääräinen käsittelyaika (kk)	7,2	5,9	6,0		5,0	-15 %	
Toimintameno sis. vuokrat, 1000 eur	11 754	12 828	15 320	14 172	13 354	4 %	-6 %
Tuomioistuintulot 1000 eur	525	537			683	27 %	
Kustannukset 1000 eur	13 016	14 136			14 215	1 %	
Henkilöstömäärä, htv	112	112		118	112	0 %	-5 %
Tuottavuus ¹	33	34	32	34	33	-2 %	-1 %
Taloudellisuus ²	3 129	3 343	3 790	3 543	3 567	7 %	1 %
Kustannukset / ratkaistu asia	3 465	3 684			3 797	3 %	
Keskimääräinen käsittelyaika, kk							
-Keskimääräinen käsittelyaika, kk	7,2	6,6	7,0	7,0	6,0	-0,6	-1,0
-Valituslupa-asiat, kk	6,9	5,5	5,0	5,0	5,1	-0,4	0,1
-Asiaratkaisut, kk	12,1	11,0	12,0	12,0	10,0	-1,0	-2,0

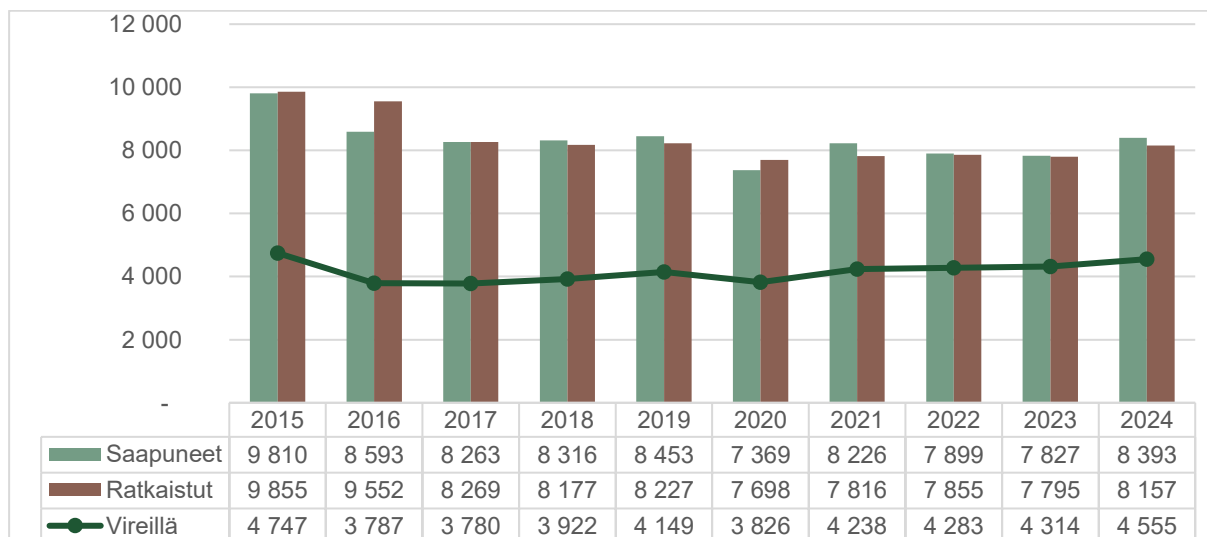
1) Ratkaisut asiat/henkilötyövuodet

2) Euroa/ratkaistu asia

1.4.1.3. Hovioikeudet

Käräjäoikeuden tuomioon tai päätökseen tyytymätön asianosainen voi hakea ratkaisuun muutosta, ellei sitä jossain tapauksessa ole erikseen kielletty. Ennen kuin hovioikeus ottaa valitusasian ratkaistavakseen, tarvitaan kuitenkin pääsääntöisesti jatkokäsittelylupa. Vuonna 2024 jatkokäsittelylupasäännöksiä sovellettiin koko asiaan 5 325 asiassa (2023: 5 574) eli 66 prosentissa (2023: 72 %) kaikista annetuista ratkaisuista. Jatkokäsittelylupaa ei myönnetty 2 700 asiassa (2023: 2 910), eli lupaa edellyttävistä asioista 51 prosentissa (2023: 52 %) jatkokäsittelylupa evättiin.

Vuonna 2024 hovioikeuksiin saapui 8 393 asiaa, joka on noin 550 asiaa enemmän kuin vuonna 2023. Kuvassa 5. on hovioikeuksien saapuneiden, ratkaistujen ja vireillä olevien määrät vuosina 2015–2024. Saapuneista asioista rikosasioita oli 67 % (2023: 68 %) ja 33 % (2023: 32 %) muita asioita. Hovioikeudet antoivat yhteensä 8 157 ratkaisua. Vireillä olevien asioiden määrä nousi noin 200 asialla edellisestä vuodesta.

Kuva 5. Hovioikeuksien asiamäärien kehitys vuosina 2015–2024

Vuoden lopussa vireillä olevia asioita oli 54 % suhteessa koko vuoden aikana saapuneisiin asioihin. Yli vuoden vireillä olleita asioita oli hovioikeuksissa yhteensä (2023: 829) eli 20 % (2023: 19 %) vireillä olevista asioista.

Vuonna 2024 keskimääräinen käsittelyaika oli 6,6 kuukautta, joka oli 0,3 kk lyhyempi kuin edellisenä vuonna. Rikosasioissa käsittelyn kesto oli 7,1 kuukautta (2023: 7,0 kk) ja riita-asioissa 8,0 kuukautta (2023: 7,3 kk). Alle kuudessa kuukaudessa ratkaistiin 62 % asioista (2023: 60 %). Vanhojen, yli vuoden käsiteltyjen asioiden osuus oli 20 % ratkaistuista asioista. Esittelyssä ratkaistut asiat käsiteltiin keskimäärin 4,6 kuukaudessa (2023: 4,5 kk) ja pääkäsittelyssä ratkaistut asiat 13,6 kuukaudessa (2023: 13,8 kk). Jatkokäsittelylupa säännösten perusteella ilman jatkokäsittelylupaa jääneissä asioissa käsittelyaika oli 2,8 kuukautta (2023: 2,7 kk).

Helsingin hovioikeudessa, jossa keskimääräinen käsittelyaika oli maan pisin, käsittelyaika poikkesi koko maan keskiarvosta 1,7 kuukautta, mikä on yli kuukauden lyhyempi kuin vuotta aiemmin (2023: 2,8 kk).

Pääkäsittelyssä käsiteltiin yhteensä 1 895 asiaa (2023: 1 953) ja matkakäräjät järjestettiin yhteensä 278 asiassa (2023: 272). Ratkaisuja oli yhteensä 8 157 asiaa (2023: 7 827), joten pääkäsittelyssä olleita asioita oli 23 % suhteessa annettuihin ratkaistuihin asioihin. Hovioikeuskohtaisesti tarkasteltuna vaihteluväli kaikissa hovioikeuksissa pääkäsittelyjen suhteesta annettuihin ratkaistuihin oli 20 % - 26 %. Kaikkien hovioikeuksien osalta pääkäsittelyssä olleista

asioista 15 % käsiteltiin matkakäräjillä. Matkakäräjiä pidettiin suhteessa eniten Rovaniemen hovioikeudessa (55 %).

Osa hovioikeuksien ratkaisemista asioista oli niin laajoja, että niiden istuntokäsittely kesti yli 8 tuntia. Vuonna 2024 ratkaistuista asioista 281 asiassa (2023: 302) pidettiin yli 8 tuntia kestänyt pääkäsittely. Pitkien pääkäsittelyjen osuus kaikista ratkaistuista asioista oli 3 % ja pysyi edellisvuoden tasolla (2023: 4 %). Vuonna 2024 pitkään käsiteltyjen asioiden osuus hovioikeuden ratkaisemista asioista oli samaa suuruusluokkaa kaikissa hovioikeuksissa ja vaihteluväli oli 3–5 % kaikista ratkaistuista asioista. Helsingin hovioikeuden asiarakenne poikkesi kuitenkin laajuudeltaan muiden hovioikeuksien asiarakenteesta, mikä näkyi huomattavasti korkeampana tuomarikohtaisena pääkäsittelyjen tuntimääränä. Kaikista vuoden 2024 aikana hovioikeuksissa ratkaistuista asioista pisin pääkäsittely oli Helsingin hovioikeuden ratkaisemassa asiassa, jossa rikosasiaa käsiteltiin pääkäsittelyssä yhteensä yli 141 tuntia (2023: Turun hovioikeus 326 tuntia).

Vuonna 2024 hovioikeuksien ratkaisulla käräjäoikeuden päätösten perusteluja ja lopputulosta muutettiin tai asia palautettiin yhteensä 30 prosentissa niistä asioista, joista oli haettu muutosta hovioikeudessa (2023: 27 %). Niiden päätösten osuus, joissa käräjäoikeuden ratkaisua ei muutettu tai muutettiin vain perusteluja taikka muutos koski vain ratkaisun epäoleellista osaa, oli 27 % (2023: 25 %). Muita hovioikeuden ratkaisuja olivat muun muassa: ei jatkokäsittelylupaa, jäänyt sillensä ja jätetty tutkimatta.

Taulukko 5. Hovioikeuksien toiminnallisen tuloksellisuuden tunnusluvut

	Toteutunut 2022	Toteutunut 2023	TA 2024 tavoite/arvio	Tulos-sopimus arvio 2024	Toteutunut 2024	Vertailu edelliseen vuoteen	Vertailu tulos-sopimus tavoitteeseen
Saapuneet asiat	7 899	7 827		8 110	8 393	7 %	3 %
Ratkaistut asiat	7 855	7 795	8 240	8 275	8 157	5 %	-1 %
Vireillä olevat asiat	4 283	4 314		4 281	4 555	6 %	6 %
Vireillä yli 12 kk	818	829		730	901	9 %	23 %
Työmäärä	13 271	13 283		14 287	13 518	2 %	-5 %
Toimintameno sis. vuokrat, 1000 eur	40 594	43 375		47 152*	45 997	6 %	-2 %
Tuomioistuintulot 1000 eur	607	574			654	14 %	
Kustannukset 1000 eur	47 817	51 038			53 497	5 %	
Henkilöstömäärä, htv	450	451		488	479	6 %	-2 %
Tuottavuus ¹⁾	29	29		29,3	28	-4 %	-4 %
Taloudellisuus ²⁾	3 059	3 265		3 300	3 403	4 %	3 %
Kustannukset/työmäärä	3 603	3 842			3 957	3 %	
Keskimääräinen käsittelyaika, kk	6,5	6,9	6,5	6,7	6,6	-0,3	-0,1

1) Työmäärä/henkilötyövuodet. TA-tavoite ei ole vertailukelpoinen. Työmäärälaskentatapa on muutettu.

2) Euroa/työmäärä. TA-tavoite ei ole vertailukelpoinen. Työmäärälaskentatapa on muutettu.

*) Tulossopimusarvioon on lisätty vuonna 2024 toteutuneet toimitilavuokrat (5,917 milj. euroa)

Toimintamenoissa on mukana toimintakertomusvuoden aikana toteutunut toimintamäärärahan käyttö. Kustannustiedoissa investointihankinnat ajoittuvat eri vuosille poistojen muodossa. Kustannuksissa on mukana myös virastojen omien tukitoimintojen lisäksi osuus kunkin virastoryhmän yhteisistä talous-, henkilöstö- ja tietohallinto- kustannuksista. Maksullisen toiminnan laskelmat on esitetty kohdassa 1.4.2.

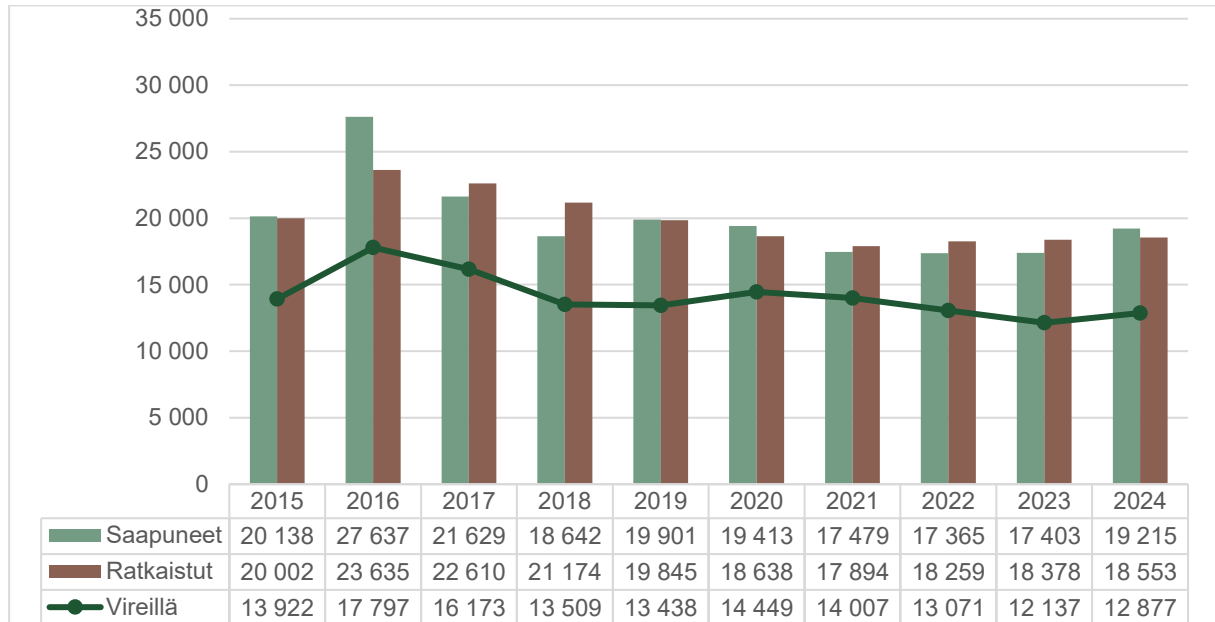
Hovioikeuksien toimintamenoihin käytettiin vuonna 2024 yhteensä 45,9 milj. euroa (2023: 43,4 milj. euroa) ja menot kasvoivat edellisestä vuodesta noin 2,6 milj. eurolla (2023: 2,7 milj. euroa).

Hovioikeuksien työtilastoissa keskeisenä ovat kokonaisasiamäärät, jotka eivät kuvasta juttukannan työläyttä ja vaativuutta. Näin ollen voimavarojen mitoitusta ja kohdentamista ei ole tehty pelkästään kokonaisasiamäärien perusteella. Työmäärä laskelmat perustuvat uusiin työmäärälaskelmiin, jotka ottavat huomioon asiaryhmien väliset työmääräerot painokertoimia hyödyntäen. Lisäksi työmäärälaskelmissa huomioidaan mm. pitkien pääkäsittelyjen ja matkakäräjien työllistävä vaikutus.

Vuodelle 2024 tavoitteet asetettiin hyödyntäen uusia työmäärämittareita. Hovioikeudet eivät kokonaisuutena tarkasteluna saavuttaneet tuottavuus ja taloudellisuustavoitteita. Hovioikeuskohtaiset tulostavoitteet ja niiden toteutuminen käyvät ilmi liitteestä A.

1.4.1.4. Hallinto-oikeudet

Vuonna 2024 hallinto-oikeuksiin saapui 19 215 asiaa, mikä on noin 1 800 asiaa enemmän kuin vuonna 2023. Kuvassa 6. on esitetty hallinto-oikeuksien saapuneiden, ratkaistujen ja vireillä olevien määrät vuosina 2015–2024. Asioista 25 % oli ulkomaalaisasioita (2023: 23 %), joihin kuuluvat myös turvapaikka-asiat. Turvapaikka-asioita saapui yhteensä 1 050 asiaa, mikä on noin seitsemän prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna (2023: 981 asiaa).

Kuva 6. Hallinto-oikeuksien asiamäärien kehitys vuosina 2015–2024

Ratkaistujen asioiden määrä kasvoi yhdellä prosentilla edelliseen vuoteen verrattuna (2023: 1 %) ja vireillä olevien asioiden määrä kasvoi 5 prosentilla (2023: -7 %). Turvapaikka-asioita ratkaistiin 1 104 asiaa, mikä on 133 asiaa vähemmän vuoteen 2023 verrattuna (2023: 1 237 asiaa). Turvapaikka-asioiden ratkaisumäärä oli noin 50 asiaa suurempi kuin saapuneiden asioiden määrä. Vuoden lopussa oli vireillä noin 570 turvapaikka-asiata (2023: 620 asiaa).

Vuonna 2024 yhden jäsenen kokoonpanossa ratkaistiin 23 % (2023: 11 %) ja kahden jäsenen kokoonpanossa 56 % asioista (2023: 38 %) eli kevennetyissä kokoonpanoissa käsiteltiin lähes kolme neljäsosaa asioista (Huom. edellä mainittuihin ratkaisukokoonpanotietoihin liittyy epätarkkuutta, koska tilastointijärjestelmässä on tällä hetkellä tältä osin virheitä).

Keskimääräinen käsittelyaika hallinto-oikeuksissa oli 8,4 kuukautta (2023: 9,3 kk). Pisimpään viipyivät ympäristöä (15,9 kk), rakentamista (12,8 kk), verotusta (12,7 kk) ja itsehallintoa (10,9 kk) koskevat valitukset. Sosiaali- ja terveydenhuoltoasioissa käsittelyaika oli keskimäärin 6,0 kuukautta. Lastensuojeluasioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 8,4 kuukautta. Yhteiskunnallisesti merkittävien kaava-asioiden käsittelyaika oli 13,2 kuukautta. Asemakaava-asiat viipyivät hallinto-oikeuksissa 12,3 kuukautta. Kaikkien ulkomaalaisasioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 8,7 kuukautta, mikä oli hieman pidempi kuin turvapaikka-asioiden käsittelyaika 8,0 kuukautta (sisältää myös kansainvälisen suojelun nopeutetun menettelyn asiaryhmän).

Käsittelyajat vaihtelivat paitsi asiaryhmittäin myös hallinto-oikeuksien välillä. Lyhin keskimääräinen käsittelyaika oli Itä-Suomen hallinto-oikeudessa 4,1 kuukautta (2023: 4,0 kk) ja pisin Hämeenlinna hallinto-oikeudessa 11,1 kuukautta (2023: Vaasan hallinto-oikeus 12,5 kk). Alueelliset käsittelyaikaerot pysyivät edellisvuoden tasolla. Pisin keskimääräinen käsittelyaika poikkesi koko maan keskiarvosta 2,7 kuukautta (2023: 3,2 kk). Ahvenanmaan hallintotuomioistuimessa keskimääräinen käsittelyaika oli 20,6 kk (2023: 23,3 kk).

Asioista 43 % ratkaistiin alle kuudessa kuukaudessa (2023: 39 %) ja vanhoja, yli vuoden vireillä olleita asioita oli 25 % ratkaistujen asioiden kokonaismäärästä (2023: 31 %). Vuoden lopussa oli

1 676 yli vuoden vireillä ollutta asiaa, kun vuotta aiemmin niitä oli 1 972 asiaa. Yli vuoden vireillä olleita asioita oli 13 % kaikista vireillä olleista asioista (2023: 16 %).

Hallinto-oikeuksien ratkaisuista noin 14 % johti muutoksenhaun kohteena olleen päätöksen muuttamiseen tai päätöksen palauttamiseen päätöksen tehneelle viranomaiselle (2023: 14 %). Eniten muutettiin ympäristöasioita (32 %), veroasioita (27 %), taloudellinen toiminta mukaan lukien liikenne- ja viestintäasioita (26 %) ja rakennusasioita (21 %). Tutkimatta jätettiin noin 14 % asioista (2023: 13 %).

Taulukko 6. Hallinto-oikeuksien toiminnallisen tuloksellisuuden tunnusluvut

	Toteutunut 2022	Toteutunut 2023	TA 2024 tavoite/arvio	Tulosopimus arvio 2024	Toteutunut 2024	Vertailu edelliseen vuoteen	Vertailu tulosopimus tavoitteeseen
Saapuneet asiat	17 365	17 403		18 197	19 215	10 %	6 %
Ratkaistut asiat	18 259	18 378	19 189	18 821	18 553	1 %	-1 %
Vireillä olevat asiat	13 071	12 137		12 050	12 877	6 %	7 %
Vireillä yli 12 kk	2 538	1 972		1 825	1 676	-15 %	-8 %
Työmäärä	28 025	27 733		29 029	27 452	-1 %	-5 %
Toimintameno sis. vuokrat, 1000 eur	45 505	49 693		49 083*	50 742	2 %	3 %
Tuomioistuintulot 1000 eur	1 117	1 110			1 246	12 %	
Kustannukset 1000 eur	54 574	58 595			61 698	5 %	
Henkilöstömäärä, htv	560	570		595	574	1 %	-3 %
Tuottavuus ¹⁾	50	49		49	48	-2 %	-2 %
Taloudellisuus ²⁾	1 624	1 792		1 691	1 848	3 %	9 %
Kustannukset/työmäärä	1 947	2 113			2 248	6 %	
Keskimääräinen käsittelyaika, kk	9,9	9,3	9,5	9,1	8,4	-0,9	-0,7

1) Työmäärä/henkilötyövuodet. TA-tavoite ei ole vertailukelpoinen. Työmäärälaskentatapa on muutettu.

2) Euroa/työmäärä. TA-tavoite ei ole vertailukelpoinen. Työmäärälaskentatapa on muutettu.

*) Tulossopimusarvioon on lisätty vuonna 2024 toteutuneet toimitilavuokrat (4,161 milj. euroa)

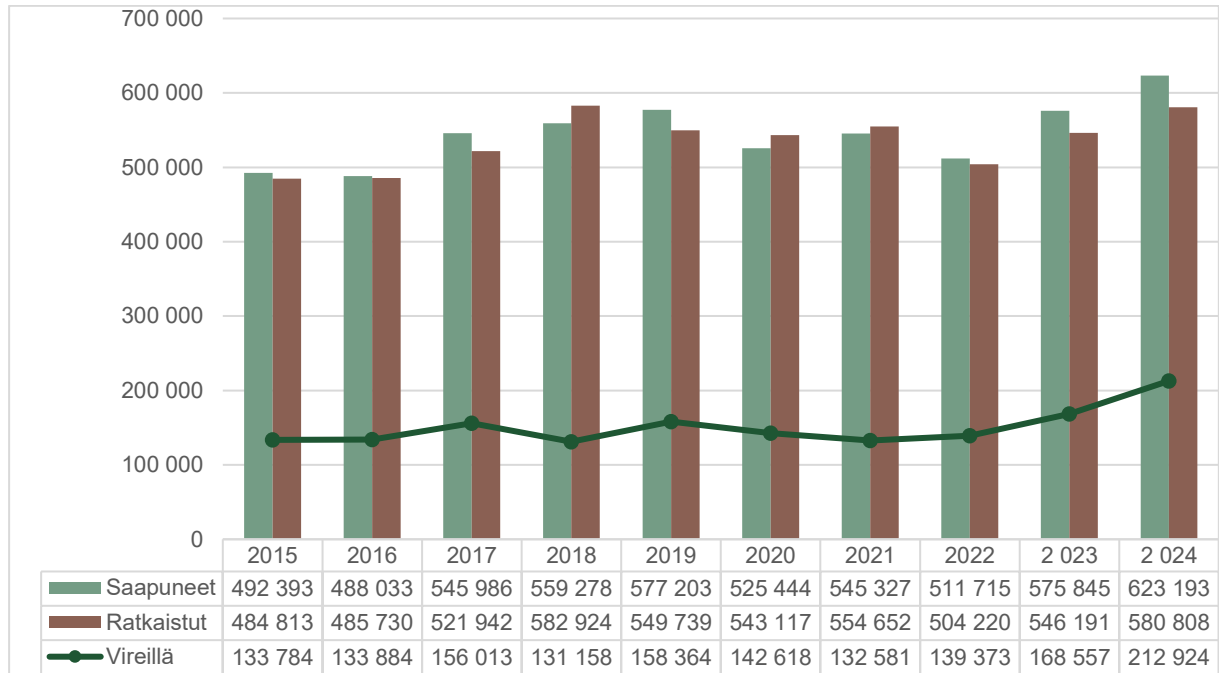
Toimintamenoissa on mukana toimintakertomusvuoden aikana toteutunut toimintamäärärahan käyttö. Kustannustiedoissa investointihankinnat ajoittuvat eri vuosille poistojen muodossa. Kustannuksissa on mukana myös virastojen omien tukitoimintojen lisäksi osuus kunkin virastoryhmän yhteisistä talous-, henkilöstö- ja tietohallinto- kustannuksista. Maksullisen toiminnan laskelmat on esitetty kohdassa 1.4.2.

Hallinto-oikeuksien toimintamenot olivat vuonna 2024 yhteensä noin 50,7 milj. euroa, mikä on miljoona euroa enemmän kuin edellisenä vuonna (2023: 49,7 milj. euroa).

Hallinto-oikeudet eivät kokonaisuutena tarkasteluna saavuttaneet tuottavuus- ja taloudellisuustavoitteita. Tulostavoitteiden toteutuminen hallinto-oikeuskohtaisesti käy ilmi liitteestä B.

1.4.1.5. Käräjäoikeudet

Käräjäoikeuksiin saapui yhteensä 623 193 asiaa eli 47 348 asiaa enemmän kuin edellisellä vuonna. Saapuneiden asioiden määrä oli suurin käräjäoikeuksissa sitten vuoden 2009, jonka jälkeen osa käräjäoikeuksissa käsiteltävistä asioista siirtyi maanmittauslaitokselle. Saapuneista asioista 470 883 asiaa (2023: 430 075 asiaa) oli suppealla haastehakemuksella vireille tulleita riita-asioita eli summaarisia asioita. Kuvassa 7. on esitetty käräjäoikeuksien saapuneiden, ratkaistujen ja vireillä olevien määrät vuosina 2015–2024.

Kuva 7. Rikos- ja siviiliasiat käräjäoikeuksissa vuosina 2015–2024

Taulukko 7. Käräjäoikeuksien toiminnallisen tuloksellisuuden tunnusluvut 2022–2024

	Toteutunut 2022	Toteutunut 2023	TA 2024 tavoite/ arvio	Tulosopimus arvio 2024	Toteutunut 2024	Vertailu edelliseen vuoteen	Vertailu tulosopimus tavoitteeseen
Saapuneet asiat	511 715	575 845		600 717	623 193	8 %	4 %
Ratkaistut asiat	504 220	546 191	540 000	603 626	580 808	6 %	-4 %
- Rikosasiat	52 307	52 320	54 000	59 789	49 367	-6 %	-17 %
- Laajat riita-asiat	7 958	8 632	8 600	9 379	10 247	19 %	9 %
- Summaariset asiat	368 242	404 985	408 000	434 368	438 137	8 %	1 %
Vireillä olevat asiat	139 373	168 557		152 613	212 924	26 %	40 %
Vireillä yli 12 k	13 210	12 647			16 533	31 %	
Työmäärä	219 916	231 036		278 827	237 897	3 %	-15 %
Toimintameno sis. vuokrat, 1000 eur	153 045	163 645		171 436*	172 965	6 %	1 %
Tuomioistuintulot 1000 eur	34 445	36 009			39 808	11 %	
Lautamiesmenot 1000 eur	1 298	1 543			1 583	3 %	
Kustannukset, 1000 eur	186 446	199 891			218 066	9 %	
Henkilöstömäärä, htv	1 982	2 007		2 096	2 087	4 %	-0,4 %
Tuottavuus ¹⁾	111	115		133	114	-1 %	-14 %
Taloudellisuus ²⁾	696	708		615	727	3 %	18 %
Kustannukset/työmäärä	848	865			917	6 %	
Keskimääräinen käsittelyaika							
- Rikosasiat, asiaratkaisut kk	6,3	6,3	6,0	6,3	6,6	0,3	0,3
- Laajat riita-asiat, kk	10,1	10,2	10,0	10,7	9,9	-0,3	-0,8
- Summaariset asiat, kk	2,3	2,6	2,6	2,5	3,1	0,5	0,6
- Velkajärjestely-asiat, kk	5,4	5,2	5,8	5,3	5,2	0,0	-0,1

1) Työmäärä/henkilötyövuodet. TA-tavoite ei ole vertailukelpoinen. Työmäärälaskentatapa on muutettu.

2) Euroa/työmäärä. TA-tavoite ei ole vertailukelpoinen. Työmäärälaskentatapa on muutettu.

*) Tulossopimusarvioon on lisätty vuonna 2024 toteutuneet toimitilavuokrat (26,8 milj. euroa)

Toimintamenoissa on mukana toimintakertomusvuoden aikana toteutunut toimintamenoäärärahan käyttö. Kustannustiedoissa investointihankinnat ajoittuvat eri vuosille poistojen muodossa. Kustannuksissa on mukana myös virastojen omien tukitoimintojen lisäksi osuus kunkin virastoryhmän yhteisistä talous-, henkilöstö- ja tietohallintokustannuksista. Maksullisen toiminnan laskelmat on esitetty kohdassa 1.4.2.

Käräjäoikeuksissa käsiteltävien asioiden keskimääräinen työmäärä vaihtelee merkittävästi asiaryhmittäin, minkä vuoksi asioiden kokonaismäärä ei kuvaa luotettavasti työmäärää. Tästä syystä työmäärää arvioidaan laskennallisena lukuna siten, että ratkaistujen asioiden lukumäärä on kerrottu kunkin asiaryhmän keskimääräistä vaativuutta kuvaavalla painokertoimella. Työmäärälaskennassa otetaan huomioon myös pitkät pääkäsittelyt, matkakäräjät ja laajennettujen kokoonpanojen käyttö.

Vuonna 2024 käräjäoikeuksissa oli palkattuna hallinnonalan omalla rahoituksella 2 086,6 henkilötyövuotta (2023: 2 006,6 htv). Toteutuneet henkilötyövuodet on esitetty käräjäoikeuksittain liitteessä C.

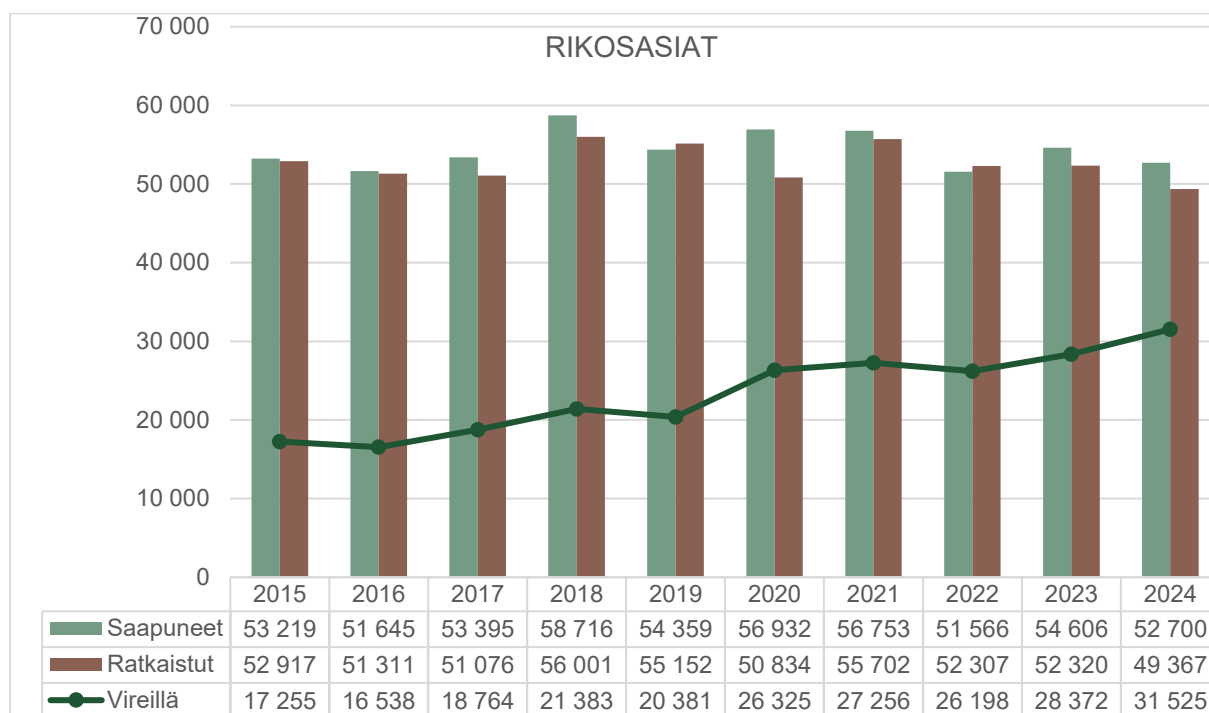
Käräjäoikeuksien toimintamenot vuonna 2024 olivat 173,0 milj. euroa (2023: 163,6 milj. euroa), kun tulosneuvotteluissa oli sovittu toimintamenojen tasoksi 144,6 milj. euroa (tulosneuvotteluissa sovittuun tasoon eivät sisälly toimitilavuokrat, joiden osuus vuonna 2024 oli 26,8 milj. euroa).

Käräjäoikeudet eivät kokonaisuutena tarkasteltuna saavuttaneet tuottavuudelle ja taloudellisuudelle asetettuja tavoitteita. Taloudellisuustavoite on asetettu toimintamenerusteisesti. Käräjäoikeuskohtaiset tunnusluvut on esitetty liitteessä C.

Seuraavassa on lähemmin arvioitu tuloksellisuutta asiaryhmittäin.

Rikosasiat

Vuonna 2024 käräjäoikeuksiin saapuneiden rikosasioiden ja muiden rikosoikeudellisten asioiden sekä pakkokeino- ja sakon muuntoasioiden määrä oli 78 775 asiaa (2023: 79 891 asiaa). Kuvassa 8 on käräjäoikeuksien saapuneiden, ratkaistujen ja vireillä olevien rikosasioiden määrät vuosina 2015–2024.

Kuva 8. Rikosasiamäärien kehitys 2015–2024

Käräjäoikeuksien työmäärään vaikuttaa keskeisesti rikosasioiden määrä. Vuonna 2024 rikosasioita saapui 1 906 asiaa vähemmän kuin edellisellä vuonnalla. Rikosasioita saapui 52 700 asiaa ja ratkaistiin 49 367 asiaa, joista varsinaisia asiaratkaisuja oli 44 903 asiaa (2023: 45 816 asiaa). Saapuvien rikosasioiden määrään vaikuttavat poliisin ja syyttäjän resurssit sekä toimintatavat. Myös lainsäädäntömuutoksilla on vaikutusta tuomioistuimiin saapuvien asioiden määrään.

Lähes jokaisessa rikosryhmässä asioita saapui vähemmän kuin viime vuonna. Lukumääräisesti merkittävin muutos oli liikenne rikosten väheneminen 1 257 asialla. Yleisimmät rikosnimikkeet olivat varkaudet, pahoinpitelyt, liikenteen vaarantaminen ja liikenne rikkomus sekä törkeä rattijuopumus. Liikennejuopumusten ja törkeiden rattijuopumusasioiden osuus kaikista rikosasioista on merkittävä, niitä oli yhteensä 9 804 asiaa. Kaikkien vireille tulleiden rikosasioiden asiaryhmittäinen asiarakenne on kuvattu liitteessä D.

Keskimääräinen käsittelyaika rikosasioissa oli 6,6 kuukautta (2023: 6,3 kk) eli korkeampi kuin talousarviov tavoite (6,0 kk). Käsittelyaika ei ollut alle 3 kuukautta yhdessäkään käräjäoikeudessa. Käsittelyaika oli 4 kuukautta tai pidempi 19 käräjäoikeudessa (2023: 16). Pisimmät käsittelyajat olivat pääkaupunkiseudun käräjäoikeuksissa (Helsingissä 9,6 kk; Länsi-Uudellamaalla 9,2 kk; Itä-Uudellamaalla 8,4 kk). Käsittelyajan keskiarvo on laskettu kaikista asiaratkaistuista rikosasioista.

Talousarviossa tavoitteena oli, ettei yhdenkään käräjäoikeuden käsittelyaika ole yli 3 kuukautta koko maan keskiarvoa pidempi. Tämä tavoite toteutui rikosasioissa ja suurin poikkeama keskiarvosta Helsingin käräjäoikeudessa oli tasan 3 kuukautta.

Tavoitteena oli myös, että rikosasioista 45 % käsitellään alle kahdessa kuukaudessa. Tavoite ei toteutunut, sillä vain 19,2 % kaikista rikosasioista ratkaistiin alle kahdessa kuukaudessa. Käräjäoikeuksittain tarkasteltuna yksikään käräjäoikeus ei päässyt tavoitteeseen. Yli 9 kuukautta käsiteltyjen asioiden osuus oli koko maan osalta 19,7 %, eli tavoitteena ollut 10 % ei toteutunut. Länsi-Uudenmaan käräjäoikeudessa yli 9 kk vanhoja asioita oli 36,6 % ratkaistuista rikosasioista, mikä oli koko maan suurin luku.

Vuoden 2024 lopussa yli 12 kuukautta vireillä olleita rikosasioita oli 6 353 (2023: 5 627). Vanhojen asioiden osuus oli 20,2 % kaikista vireillä olleista rikosasioista (2023: 19,8 %). Sakon muuntoasioita saapui 9 784, mikä on hieman vähemmän kuin edellisellä vuonna (2023: 10 031). Saapuneiden pakkokeinoasioiden määrä (11 953) kasvoi hieman edellisestä vuodesta (2023: 11 594). Myös rikosoikeudellisten asioiden määrä kasvoi ja oli 4 338 asiaa (2023: 3 660). Kappalemääräisesti merkittävin nimike tässä asiaryhmässä ovat lähestymiskieltoasiat, joita saapui 2 249 asiaa (2023: 1 781). Näistä asianimikkeellä Lähestymiskielto - perheen sisäinen oli kirjattu 105 asiaa. Kaikkien saapuneiden rikosasioiden asiarakenne on kuvattu liitteessä D.

Käräjäoikeuksissa vuonna 2024 ratkaistussa 13 rikosasiassa ja kolmessa pakkokeinoasiassa käsittelyaika oli yli 10 vuotta (pakkokeinoasioissa on kyse vangitsemisasiosta, joissa samalla diaarinumerolla käsitellään kaikki samaa vangitsemista koskevat asiat. Näin ollen käsittelyaika ei välttämättä ole ollut yli 10 vuotta samalla tavalla kuin rikosasioissa).

Tavanomaisesti huomattavan pitkä käsittelyaika johtuu sellaisista seikoista, joihin tuomioistuin ei voi vaikuttaa, tällaisia ovat esimerkiksi tilanteet, joissa vastaaja pakoilee. Käräjäoikeuksien pisimmät käsittelyajat muodostuvat tavanomaisesti asioissa, jotka on voitu ratkaista vasta asioiden vanhentumisajan täytyttyä. Näiden asioiden käsittelyaika nostaa keskimääräistä käsittelyaikaa.

Istunnossa ratkaistuista asioista suurin osa on rikosasioita, joten niillä on keskeinen vaikutus tuomarien istuntoasioiden lukumäärään. Rikosasioiden laajuus vaihtelee merkittävästi. Tiettyjä ns. massajuttuja voidaan käsitellä yli kymmenen yhden istuntopäivän aikana ja toisissa asioissa edes kymmenen istuntopäivää ei riitä yhden asian käsittelemiseksi loppuun.

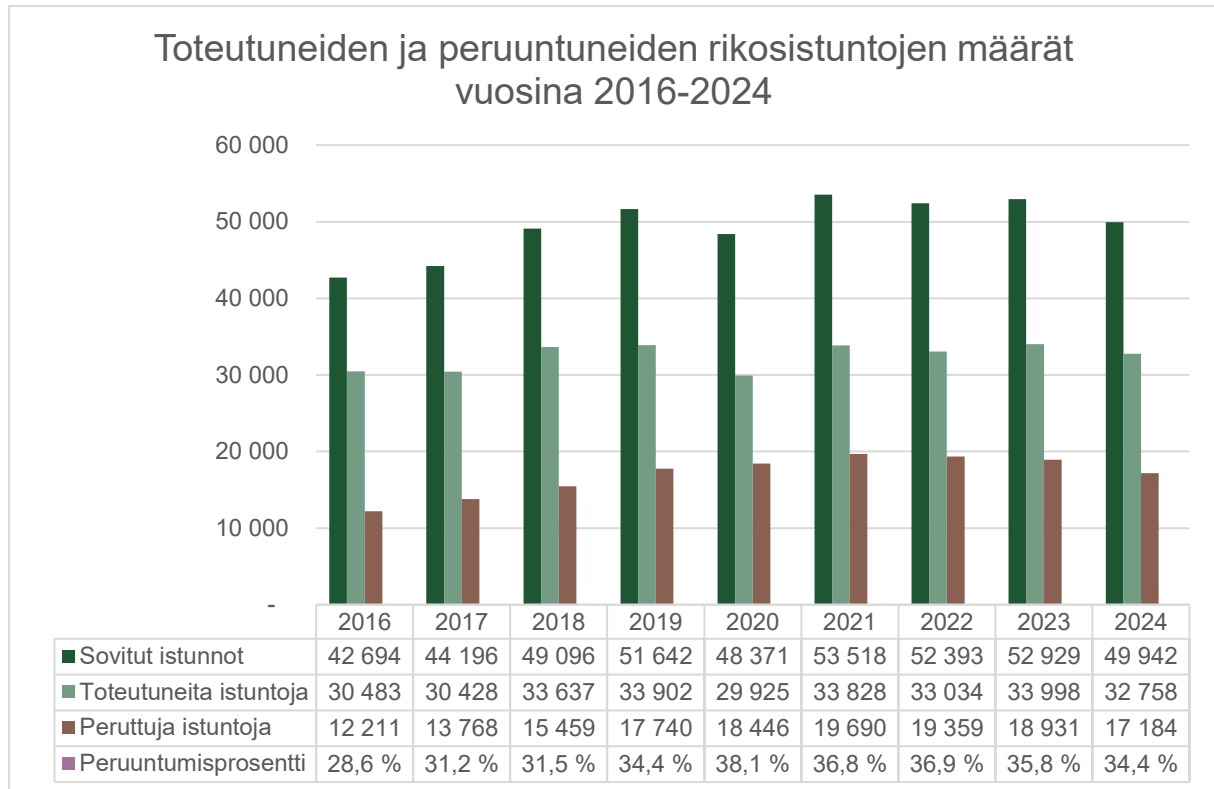
Vähäiset rikosasiat voidaan vastaajan suostumuksella ratkaista pääkäsittelyä toimittamatta kirjallisessa menettelyssä. Vuonna 2024 kirjallisessa menettelyssä ratkaistiin yhteensä 12 603 rikosasiaa (2023: 13 800). Kirjallisessa menettelyssä ratkaistujen asioiden osuus kaikista rikosasioiden asia- ja käsittelyratkaisuista oli 25,5 % (2023: 26,4 %). Käräjäoikeuksittain tarkasteltuna kirjallisen menettelyn osuus vaihteli 13–38 prosenttia. Erot osuuksissa johtuvat osin asiarakenne-eroista.

Rikosasioiden kirjallinen käsittely soveltuu tyypillisesti liikenteeseen liittyvien rikosasioiden käsittelyyn. Liikennejuopumus- ja muiden liikennerekosten osuus koko maan varsinaisten rikosasioiden juttukannasta on 29 %. Tällä on keskeinen vaikutus siihen, miten suuri osa asioista ylittää soveltuu kirjalliseen menettelyyn. Helsingin käräjäoikeudessa sekä liikennettä koskevien asioiden osuus (17,4 %) että kirjallisen menettelyn osuus (12,9 %) kaikista rikosasioista ovat merkittävästi maan keskiarvoa pienempiä. Kirjallisesti ratkaistujen rikosasioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 3,2 kuukautta (2023: 3,0 kk) eli huomattavasti lyhyempi kuin suullisessa käsittelyssä ratkaistuissa asioissa, joissa käsittelyaika oli 7,8 kuukautta (2023: 7,7 kk).

Vuonna 2024 asiaratkaistuissa rikosasioissa oli yhteensä 49 942 istuntoa (2023: 52 929; vuonna 2022: 52 393), joista 17 184 (34 %) istuntoa peruuntui (2023: 18 931 istuntoa, 36 %; vuonna 2022: 19 359 istuntoa). Istuntojen peruuntumisprosentti laski edellisvuodesta kahdella prosenttiyksiköllä. Muissa rikosoikeudellisissa asioissa peruuntui yhteensä 671 istuntoa.

Aiempiä vuosina peruuntuneiden istuntojen tilastointi on perustunut niiden asiaratkaistujen asioiden istuntoihin, jotka on järjestetty samana vuonna kuin asia on ratkaistu. Kuvassa 9 on

esitetty vuosien 2016–2024 käräjäoikeuksissa toteutuneiden ja peruutuneiden istuntojen määrät asian ratkaisuvuoden mukaan. Ratkaisuvuoden kohdalla esitetään myös aiemmille vuosille sovitut istuntoja asioissa, joiden käsittely on jakaantunut useammalle vuodelle.

Kuva 9. Toteutuneiden ja peruutuneiden rikosistuntojen määrät 2016–2024

Vuoden 2024 aikana ratkaistuista rikosasioista haettiin muutosta 4 510 asiassa. Prosentuaalisesti (10,0 %) osuus nousi hieman edellisvuodesta (2023: 4 388 asiaa, 9,5 %). Käräjäoikeuksittain tarkasteltuna rikosasioiden muutoksenhakuosuus oli kertomusvuonna 7–13 %. Muissa rikosoikeudellisissa asioissa oli 178 valitusta ja näissä asioissa muutoksenhakuosuus oli 5,0 %.

Riita-asiat

Riita-asioita saapui vuonna 2024 kaikkiaan 484 903 asiaa (2023: 440 151) ja niitä ratkaistiin 448 747 asiaa (2023: 414 009). Saapuneiden määrä oli selvästi suurempi verrattuna viime vuoteen sekä laajoissa riita-asioissa että summaarisissa asioissa. Kaikkien vireille tulleiden siviiliasioiden asiaryhmittäinen asiarakenne on kuvattu liitteessä D.

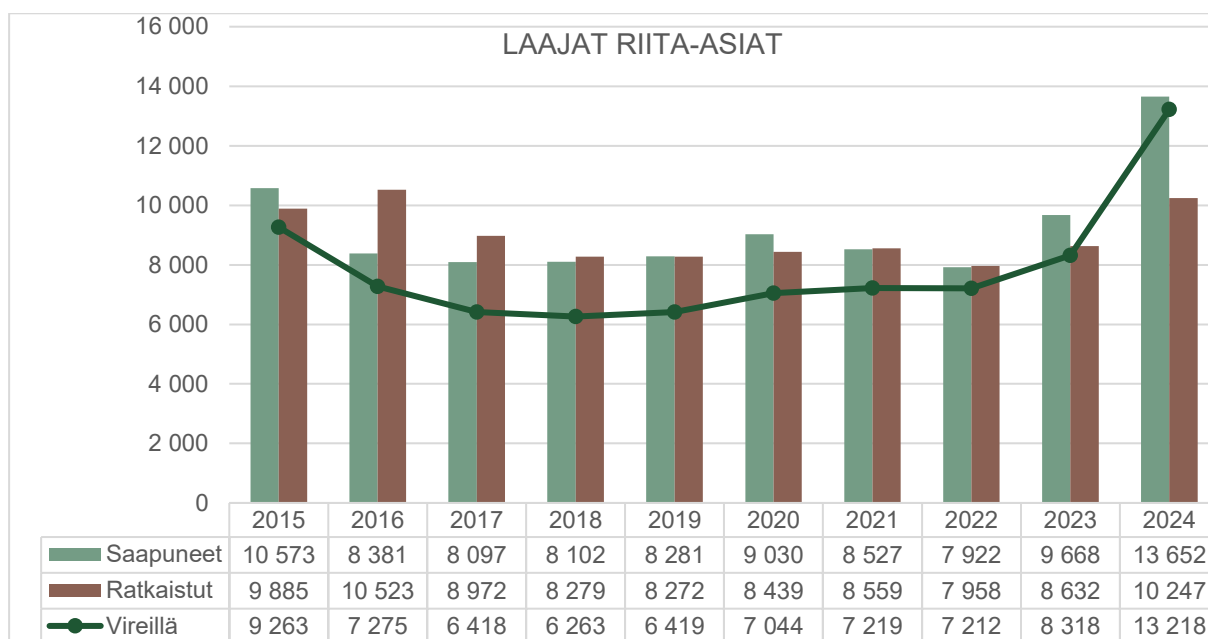
Lain riita-asioiden sovittelusta ja sovinnon vahvistamisesta yleisissä tuomioistuimissa (394/2011) perusteella tuomioistuimet voivat käsitellä riita-asioita erillisessä sovittelumenettelyssä. Vuonna 2024 käräjäoikeudet ratkaisivat noin 1392 sellaista riita-asiaa, joissa oli tehty sovittelun aloittamispäätös (2023: 1 419).

Laajat riita-asiat

Muita kuin suppealla haastehakemuksella vireille tulleita riita-asioita saapui käräjäoikeuksiin yhteensä 14 020 asiaa eli niiden määrä kasvoi huomattavasti edellisvuodesta (2023: 10 076). Näistä 239 oli maaoikeusasioita ja 129 koski erillistä turvaamistointia. Laajalla haastehakemuksella (L-asia) tuli vireille 13 652 riita-asiaa ja niitä ratkaistiin 10 247 asiaa. Kuvassa 10 on käräjäoikeuksien saapuneiden, ratkaistujen ja vireillä olevien laajojen riita-asioiden määrät vuosina

2015–2024. Laajalla haastehakemuksella vireille tulleissa asioissa yleisimmin kyse oli sopimussuhteen ulkopuolisesta korvausvastuusta (4 047), velka- tai saamissuhteista (2 645 asiaa) tai perheoikeudellisista asioista (2 330 asiaa).

Huomattava kasvu rikokseen perustuissa vahingonkorvausasioissa selittyy historiallisen suurella Vastaamo-asiakokonaisuudella, johon liittyi noin 3000 saapunutta vahingonkorvausasiaa vuonna 2024. Asianomistajia asiakokonaisuudessa on kaikkiaan yli 21 000 ja se on siten kaikkien aikojen suurin maassamme. Vuoden lopussa vireillä olevista laajoista riidoista noin 4 340 liittyi Vastaamo-kokonaisuuteen, mikä selittää vireillä olevien laajojen riita-asioiden merkittävää kasvua. Näistä noin 2 080 on ollut vireillä yli 12 kuukautta ja ne vaikuttavat merkittävästi myös yli 12 kuukautta vireillä olleiden laajojen riita-asioiden määrän kasvuun.

Kuva 10. Laajojen riita-asiamäärien (L-asiat) kehitys 2015–2024¹

Väestömäärään suhteutettuna saapuvien L-asioiden määrissä on käräjäoikeuksien välillä merkittäviä eroja. Vuonna 2024 asioiden keskittymiseen pääkaupunkiseudulle vaikutti eniten Vastaamo-kokonaisuus, kun L-asioista peräti 28 % saapui Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuteen, jonka tuomiopiiriin kuuluu 9 % koko maan väestöstä. Sen jälkeen eniten L-asioita (13,7 %) saapui Helsingin käräjäoikeuteen, jonka tuomiopiiriin kuuluu 12,1 % koko maan väestöstä ja Itä-Uudenmaan käräjäoikeuteen (13,6 % laajoista riidoista, 10,7 % väestöstä).

Laajoista riita-asioista (L-asiat) ja riitautuneista summaarisista asioista 3 258 asiaa ratkaistiin istutokäsittelyssä (2023: 2 770). Näiden lisäksi riita-asioista istunnossa käsiteltiin 96 maa-oikeusasiaa (2023: 123) ja 6 turvaamisiasiaa (2023: 6). Istutokäsittelyssä ratkaistuihin asioihin sisältyvät kaikki muut kuin kirjallisessa käsittelyssä ratkaistut asiat.

Tuomiolla ratkaistujen osuus oli 22 % (2023: 26 %) ja sovintoratkaisujen osuus oli 40 % kaikista L- asioista (2023: 37 %). Sillensä muusta syystä jääneiden asioiden osuus oli 11 % ratkaistuista asioista (2023: 11 %). Muita ratkaisuja ovat muun muassa yksipuolinen tuomio 10 % (2023: 13 %) ja asia jätetty tutkimatta 5 %. Vuosittain noin kolmannes riita-asioista on päättynyt sovintoon kuluvan vuosituuhannen aikana. Sovintojen osuus vaihtelee paljon käräjäoikeuksien välillä. Vuonna 2024 sovintojen osuus oli viidessä käräjäoikeudessa vähemmän kuin 30 %. Neljässä eniten sovintoratkaisuihin päättyneessä käräjäoikeudessa sovintojen osuus oli 40 % tai yli.

¹ Kuvassa on kirjattu vuonna 2023 saapuneiksi laajoiksi riita-asioiksi viime vuoden tilinpäätöksessä raportoitu luku, mutta vuodelle 2023 kirjattiin saapuneeksi poikkeuksellisen paljon laajoja riita-asioita vielä tilastojen ajopäivän jälkeen. Vuoden 2024 tilastojen ajopäivänä vuonna 2023 saapuneita laajoja riitoja on 11 166. Tämä selittää osaltaan kasvanutta vireillä olevien laajojen riita-asioiden määrää.

Keskimääräinen käsittelyaika laajoissa riita-asioissa oli 9,9 kuukautta, kun se vuotta aiemmin oli 10,2 kuukautta. Käsittelyaika oli 10 kuukautta tai enemmän kaikkiaan viidessä kärjäoikeudessa.

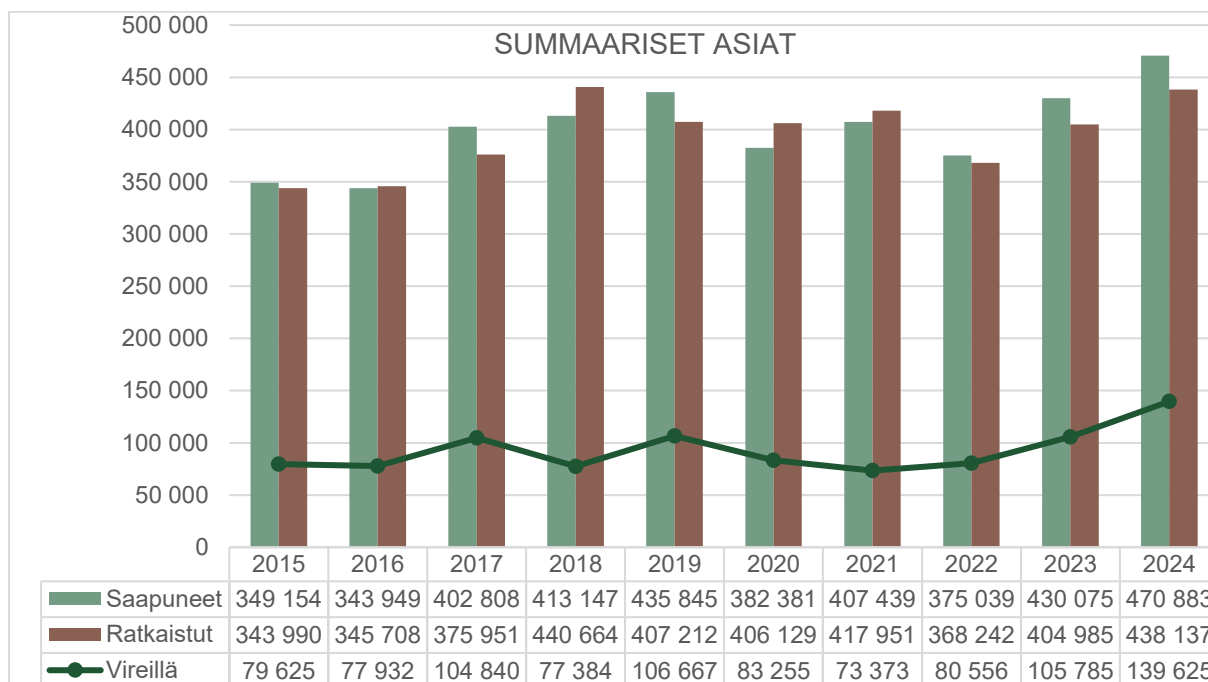
Istunnossa ratkaistujen kaikkien riita-asioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 14,3 kuukautta (2023: 14,2 kk). Pisimmät käsittelyajat istunnossa ratkaistuissa riita-asioissa oli Länsi-Uudenmaan kärjäoikeudessa (19 kk), Helsingin kärjäoikeudessa (17,7 kk), Etelä-Savon kärjäoikeudessa (16,4) ja Itä-Uudenmaan kärjäoikeudessa (16,2 kk). Vuoden 2024 lopussa oli 4 744 (35,9 %) yli 12 kuukautta vireillä ollutta L-asiaa (2023: 2 490, 29,9 %). Kaikkiaan näitä laajoja riita-asioita oli vuoden 2024 lopussa vireillä yhteensä 13 218 (2023: 8 318).

Keskimääräinen käsittelyaika kaikissa maoikeusasioina käsitellyissä asioissa oli 8,6 kuukautta (2023: 8,5 kk) ja varsinaisissa asiaratkaisuissa 10,7 kuukautta (2023: 10,2 kk). Maoikeusasioita käsittelevien kärjäoikeuksien keskimääräiset käsittelyajat maoikeusasioiden asiaratkaisuissa olivat 5,5–14,1 kuukautta (2023: 6,6–13,6).

Summaariset asiat

Suppealla haastehakemuksella vireille tulevissa riita-asioissa (summaariset asiat) on tavanomaisesti kyse riidattomasta saatavasta. Vuonna 2024 summaarisia asioita saapui kärjäoikeuksiin 470 883 asiaa, kun niitä edellisenä vuonna vastaava määrä oli 430 075 asiaa. Kuvassa 11 on kärjäoikeuksien saapuneiden, ratkaistujen ja vireillä olevien summaaristen asioiden määrät vuosina 2015–2024.

Vuonna 2024 summaarisia asioita ratkaistiin 438 137 asiaa (2023: 404 985). Vireillä olevien asioiden määrä on kasvanut edellisvuodesta. Vireillä olevia asioita oli vuoden 2024 lopussa 30 % vuoden aikana saapuneiden määrään suhteutettuna.

Kuva 11. Summaaristen asioiden määrien kehitys 2015–2024

Vuonna 2024 keskimääräinen käsittelyaika oli 3,1 kuukautta niissä yhdeksässä kärjäoikeudessa, joihin summaaristen asioiden käsittely on keskitetty (2023: 2,6 kk). Käsittelyaika piteni edellisvuodesta ylittäen talousarviossa asetetun tavoitteen (2,6 kk). Kaikkien kärjäoikeuksien käsittelyaika summaarisissa asioissa oli niin ikään 3,1 kk (2023: 2,6 kk). Luku sisältää myös ns. riitautuneita summaarisia asioita, jotka vastaavat käsittelytavaltaan laajoja riitoja.

Mikäli suppealla haastehakemuksella vireille tullut asia riitautuu, sen käsittely jatkuu ikään kuin se olisi tullut vireille tavallisena riita-asiana, vaikka se on koodattu summaariseksi asiaksi. Kaikkiaan istunnossa ratkaistuja riitautuneita summaarisia asioita oli 525 vuonna 2024 (2023: 691).

Hakemusasiat

Hakemusasioiden asiamäärät kasvoivat hieman edellisestä vuodesta. Saapuneiden asioiden määrä vuonna 2024 oli 48 125 asiaa (2023: 44 982 asiaa) ja niitä ratkaistiin 47 150 asiaa (2023: 45 233 asiaa). Saapuneista hakemusasioista avioeroasioita oli 15 488 (2023: 15 665).

Myös insolvenssiasioden määrä kasvoi viime vuonna hieman. Insolvenssiasioita saapui 11 390 asiaa (2023: 10 821 asiaa) ja niitä ratkaistiin 10 813 asiaa (2023: 10 484 asiaa).

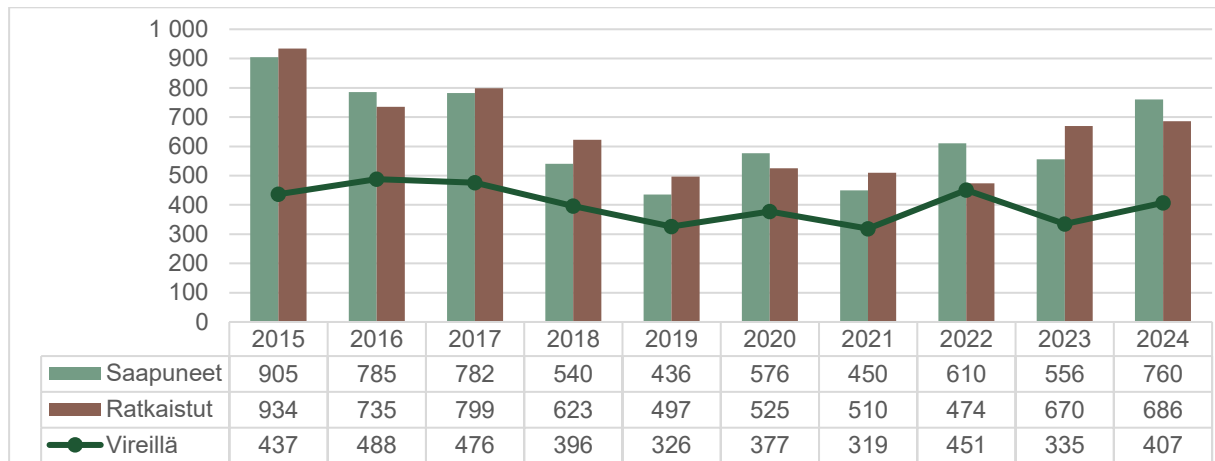
Insolvenssiasioista suurin osa on yksityishenkilön velkajärjestelyasioita, joita saapui 5 525 asiaa (2023: 5 397 asiaa). Velkajärjestelyasioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 5,2 kuukautta (2023: 5,2 kk) alittaen talousarvion tavoitteen (5,8 kk). Keskimääräinen käsittelyaika oli alle kahdeksan kuukautta kaikissa käräjäoikeuksissa.

1.4.1.6. Erityistuomioistuimet

Markkinaoikeus

Markkinaoikeus on erityistuomioistuin, joka käsittelee kilpailu- ja valvonta-asioita, hankinta-asioita, teollis- ja tekijänoikeudellisia asioita sekä markkinaoikeudellisia asioita. Markkinaoikeuden toimivalta kattaa koko maan.

Markkinaoikeus käsittelee asiat, jotka on säädetty sen toimivaltaan kuuluviksi laissa oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa tai muussa laissa. Kuvassa 12. on esitetty markkinaoikeuden saapuneiden, ratkaistujen ja vireillä olevien asioiden määrät vuosina 2015–2024.

Kuva 12. Markkinaoikeuden asiamäärien kehitys vuosina 2015–2024

Vuonna 2024 markkinaoikeuteen saapui 204 asiaa enemmän kuin edellisvuonna ja markkinaoikeus ratkaisi asioita 2 % edellisvuotta enemmän (16 asiaa). Vireillä olevien asioiden määrä kasvoi 21 % (72 asiaa). Ratkaistuista asioista 56 % koski julkisia hankintoja ja 41 % IPR-asioita. Keskimääräinen käsittelyaika oli 4,8 kuukautta (2023: 6,9 kk). IPR-asioita saapui 266 asiaa (2023: 225) ja niitä ratkaistiin 281 asiaa (2023: 221). Käsittelyaika näissä asioissa oli 4,9 kuukautta (2023: 5,5 kk). Hankinta-asiat käsiteltiin keskimäärin 4,4 kuukaudessa (2023: 7,3 kk), kilpailunrajoitusasiat 7,9 kuukaudessa (2023: 12,5 kk) ja kuluttajansuojalain mukaiset asiat 11,0 kuukaudessa (2023: 16,4 kk). Markkinaoikeuden käsittelyajalle asetettu tavoite saavutettiin.

Taulukko 8. Markkinaoikeuden toiminnallisen tuloksellisuuden tunnusluvut

	Toteutunut 2022	Toteutunut 2023	TA 2024 tavoite /arvio	Tulos-sopimus tavoite/ arvio 2024	Toteutunut 2024	Vertailu edelliseen vuoteen	Vertailu tulos-sopimus tavoitteeseen
Saapuneet asiat	610	556		600	760	37 %	27 %
Ratkaistut asiat	474	670	600	600	686	2 %	14 %
Vireillä olevat asiat	451	335		449	407	21 %	-9 %
Vireillä yli 12 kk							
Toimintameno sis. vuokrat, 1000 eur	3 498	4 023			4 214	5 %	
Toimintameno ilman toimitilavuokria 1000 eur	3 108	3 615		3 738	3 848	6 %	3 %
Tuomioistuintulot 1000 eur	739	774			858	11 %	
Kustannukset 1000 eur	3 876	4 755			4 793	1 %	
Henkilöstömäärä, htv	38	43		45	44	3 %	-1 %
Tuottavuus ¹⁾	12	16	15	13	15	-3 %	16 %
Taloudellisuus ²⁾	7 380	6 005	6 000		6 142	2 %	
Taloudellisuus ilman toimitilavuokria	6 558	5 395		6 230	5 609	4 %	-10 %
Kustannukset/ ratkaistu asia	8 178	7 098			6 987	-2 %	
Keskimääräinen käsittelyaika, kk	7,2	6,9	8,5	8,5	4,8	-2,1	-3,7

1) Ratkaisut asiat/henkilötyövuodet

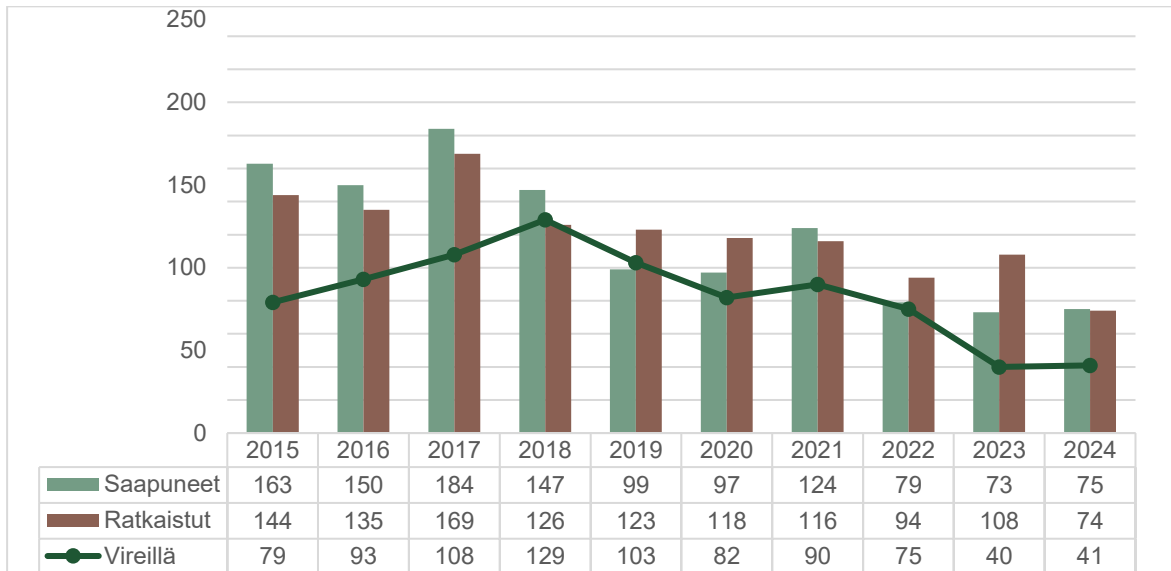
2) Euroa/ratkaistu asia

Toimintamenoissa on mukana toimintakertomusvuoden aikana toteutunut toimintamenoäärärahan käyttö. Kustannustiedoissa investointihankinnat ajoittuvat eri vuosille poistojen muodossa. Kustannuksissa on mukana myös virastojen omien tukitoimintojen lisäksi osuus kunkin virastoryhmän yhteisistä talous-, henkilöstö- ja tietohallintokustannuksista. Maksullisen toiminnan laskelmat on esitetty kohdassa 1.4.2.

Markkinaoikeuden toimintamenot olivat noin 4,2 milj. euroa vuonna 2024 (2023: 4,0 milj. euroa). Markkinaoikeus saavutti tuottavuudelle ja taloudellisuudelle asetetut tavoitteet.

Työtuomioistuimien

Työtuomioistuin käsittelee oikeudenkäynnistä työtuomioistuimessa annetussa laissa tarkemmin säädetty riita-asiat sekä työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamislautakunnan päätöksistä tehdyt valitukset ja työneuvoston eräissä poikkeuslupa-asioissa antamista ratkaisuihin tehdyt valitukset. Lisäksi työtuomioistuin antaa muille tuomioistuimille lausuntoja niiden käsiteltävinä olevissa asioissa, joiden ratkaiseminen edellyttää erityistä työehto- ja virkaehtosopimusolojen tuntemusta. Työtuomioistuimen ratkaisuihin ei voida hakea muutosta.

Kuva 13. Työtuomioistuimen asiamäärien kehitys vuosina 2015–2024

Vuonna 2024 työtuomioistuimeen saapui asioita lähes edellisvuoden verran. Tuomioistuin ratkaisi asioita lähes saman verran kuin niitä saapui, joten vireillä olevien asioiden määrä pysyi lähes edellisvuoden tasolla. Työtuomioistuimen keskimääräinen käsittelyaika oli 10,4 kuukautta (2023: 8,5 kk). Työtuomioistuin ei saavuttanut käsittelyajalle asetettua tavoitetta. Kuvassa 13. on esitetty työtuomioistuimen saapuneiden, ratkaistujen ja vireillä olevien asioiden määrät vuosina 2015–2024.

Taulukko 9. Työtuomioistuimen toiminnallisen tuloksellisuuden tunnusluvut

	Toteutunut 2022	Toteutunut 2023	TA 2024 tavoite/ arvio	Tulos-sopimus tavoite/ arvio 2024	Toteutunut 2024	Vertailu edelliseen vuoteen	Vertailu tulos-sopimus tavoitteeseen
Saapuneet asiat	79	73		100	75	3 %	-25 %
Ratkaistut asiat	94	108	100	100	74	-31 %	-26 %
Vireillä olevat asiat	75	40		55	41	2 %	-25 %
Toimintameno sis. vuokrat, 1000 eur	1 164	1 260			1 366	8 %	
Toimintameno ilman toimitilavuokria 1000 eur	1 010	1 098		1 158	1 192	9 %	3 %
Tuomioistuintulot 1000 eur	164	217			121	-44 %	
Kustannukset 1000 eur	1 252	1 448			1 331	-8 %	
Henkilöstömäärä, htv	9	9		9	10	11 %	11 %
Tuottavuus ¹	10	12	11	10	7	-38 %	-26 %
Taloudellisuus ²	12 379	11 665	10 500		18 462	58 %	
Taloudellisuus ilman toimitilavuokria	10 747	10 166		11 580	16 108	58 %	39 %
Kustannukset/ ratkaistu asia	13 324	13 404			17 988	34 %	
Keskimääräinen käsittelyaika, kk	12,4	8,5	12,0	9	10,4	1,9	1,4

1) Ratkaisut asiat/henkilötyövuodet

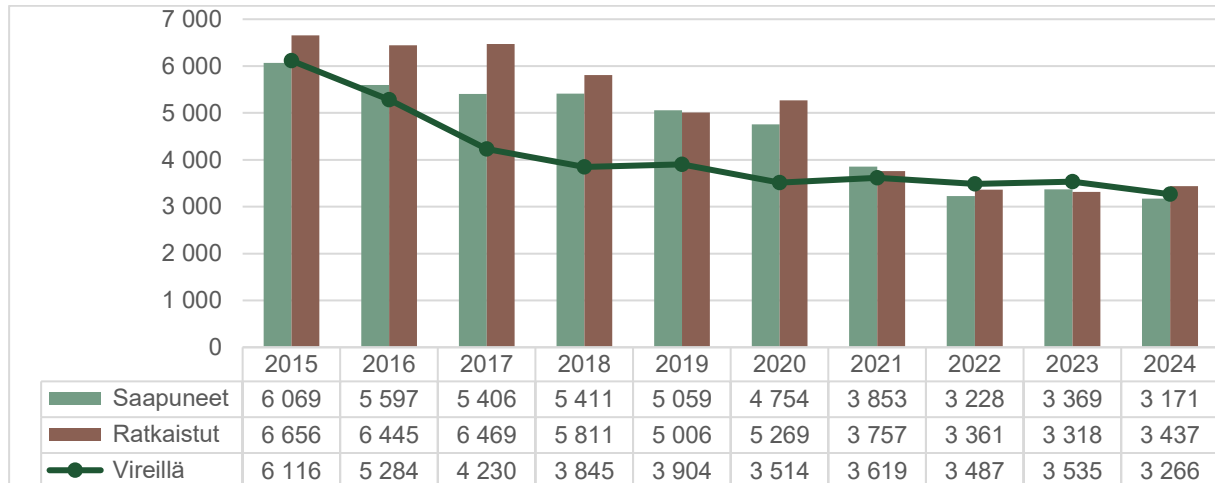
2) Euroa/ratkaistu asia

Toimintamenoissa on mukana toimintakertomusvuoden aikana toteutunut toimintameno määrärahan käyttö. Kustannustiedoissa investointihankinnat ajoittuvat eri vuosille poistojen muodossa. Kustannuksissa on mukana myös virastojen omien tukitoimintojen lisäksi osuus kunkin virastoryhmän yhteisistä talous-, henkilöstö- ja tietohallintokustannuksista. Maksullisen toiminnan laskelmat on esitetty kohdassa 1.4.2.

Työtuomioistuimen toimintamenot olivat noin 1,4 milj. euroa vuonna 2024 (2023: 1,2 milj. euroa). Työtuomioistuin ei saavuttanut tuottavuudelle ja taloudellisuudelle asetettuja tavoitteita.

Vakuutusoikeus

Vakuutusoikeus toimii toimeentuloturva-asioiden erityistuomioistuimena sille lain nojalla kuuluvissa asioissa. Se on toimivaltaansa kuuluvissa asioissa ainoa tuomioistuin ja ylin muutoksenhakuaste lukuun ottamatta eräitä työtapaturma- ja ammattitautiasioita, joista voi eräin edellytyksin hakea valituslupaa korkeimmalta oikeudelta. Vuonna 2024 vakuutusoikeuteen saapuneiden asioiden määrä väheni edellisvuoden tasosta 6 % (198 asiaa). Ratkaistujen asioiden määrä puolestaan kasvoi 4 % (119 asiaa). Kuvassa 14 on vakuutusoikeuden saapuneiden, ratkaistujen ja vireillä olevien asioiden määrät vuosina 2015–2024.

Kuva 14. Vakuutusoikeuden asiamäärien kehitys vuosina 2015–2024

Vanhojen, yli 12 kuukautta vireillä olleiden asioiden määrä pysyi edellisvuoden tasolla ja oli 647 asiaa (Taulukko 10.). Suurimpia saapuneiden asioiden asiaryhmiä vakuutusoikeudessa ovat ansioeläkeasiat (17 %), työttömyysturva-asiat (15 %), työtapaturma- ja ammattitautiasiat (15 %) sekä sairausvakuutusasiat (14 %). Muut Kansaneläkelaitoksen myöntämiin etuuksiin liittyvät asiat muodostavat myös suuren asiaryhmän (32 %).

Keskimääräinen käsittelyaika oli 12,6 kk (2023: 13,1 kk). Suurimpia asiaryhmiä ratkaistujen asioiden määrällä mitattuna olivat vuonna 2024 työttömyysturva-asiat (703 ratkaistua asiaa) ja niissä keskimääräinen käsittelyaika oli 12,7 kk (2023: 11 kk), tapaturma- ja ammattitautiasiat (583 kpl ratkaistua asiaa) ja niissä keskimääräinen käsittelyaika oli 15,5 kk (2023: 17,3 kk) sekä ansioeläkeasiat (543 ratkaistua asiaa) ja niissä keskimääräinen käsittelyaika oli 12,7 kk (2023: 13,8 kk). Sairausvakuutusasioita ratkaistiin 385 asiaa ja niissä keskimääräinen käsittelyaika oli 11,8 kk (2023: 11,2 kk). Muita Kansaneläkelaitoksen myöntämiin etuuksiin liittyviä asioita ratkaistiin 1 030 kappaletta ja niissä keskimääräinen käsittelyaika oli 11,1 kk (2023: 12,5 kk). Keskimääräinen käsittelyaika lyheni verrattuna edelliseen vuoteen, mutta vakuutusoikeus ei saavuttanut sen käsittelyajalle asetettua tavoitetta.

Taulukko 10. Vakuutusoikeuden toiminnallisen tuloksellisuuden tunnusluvut

	Toteutunut 2022	Toteutunut 2023	TA 2024 tavoite/arvio	Tulos-sopimus tavoite/arvio 2024	Toteutunut 2024	Vertailu edelliseen vuoteen	Vertailu tulos-sopimus tavoitteeseen
Saapuneet asiat	3 228	3 369		3 500	3 171	-6 %	-9 %
Ratkaistut asiat	3 361	3 318	4 000	3 600	3 437	4 %	-5 %
Vireillä olevat asiat	3 487	3 535		3 387	3 266	-8 %	-4 %
Vireillä yli 12 kk	686	644		500	647	0 %	29 %
Toimintameno sis. vuokrat, 1000 eur	8 933	9 087			9 245	2 %	
Toimintameno ilman toimitilavuokria 1000 eur	8 238	8 334		8 645	8 435	1 %	-2 %
Tuomioistuintulot 1000 eur	33	25			23	-8 %	
Kustannukset 1000 eur	9 636	9 728			9 727	0 %	
Henkilöstömäärä, htv ¹⁾	114	109		110	109	0 %	-1 %
Tuottavuus ²⁾	29	30	40	33	32	5 %	-4 %
Taloudellisuus ³⁾	2 658	2 739	2 000		2 690	-2 %	
Taloudellisuus ilman toimitilavuokria	2 451	2 512		2 401	2 454	-2 %	2 %
Kustannukset/ratkaistu asia	2 867	2 932			2 830	-3 %	
Keskimääräinen käsittelyaika, kk	12,2	13,1	10	10	12,6	-0,5	2,6

1) Henkilöstömäärään toteutuneissa sisältyy osa-aikaiset lääkärit täysimääräisinä henkilötyövuosina, tulosneuvotteluissa otettu huomioon vain 50 % ja ottaen huomioon tämän laskennallisen eron, niin vakuutusoikeuden henkilötyövuosissa oli alitusta sovittuun verrattuna n. 4 henkilötyövuotta ja tämä laskennallinen ero vaikuttaa myös tuottavuuslukuun.

2) Ratkaisut asiat/henkilötyövuodet

3) Euroa/ratkaistu asia

Toimintamenoissa on mukana toimintakertomusvuoden aikana toteutunut toimintamenoäärärahan käyttö. Kustannustiedoissa investointihankinnat ajoittuvat eri vuosille poistojen muodossa. Kustannuksissa on mukana myös virastojen omien tukitoimintojen lisäksi osuus kunkin virastoryhmän yhteisistä talous-, henkilöstö- ja tietohallintokustannuksista. Maksullisen toiminnan laskelmat on esitetty kohdassa 1.4.2.

Vakuutusoikeuden toimintamenot olivat noin 9,2 milj. euroa (2023: 9,0). Vakuutusoikeus ei saavuttanut tuottavuudelle ja taloudellisuudelle asetettuja tavoitteita.

1.4.1.7. Tuomioistuinvirasto sekä tuomarinkoulutus- ja tuomarinvalintalautakunnat

Tuomioistuinvirasto

Tuomioistuinvirasto on itsenäinen keskusvirasto, joka palvelee koko tuomioistuinlaitosta. Viraston tehtävänä on huolehtia siitä, että tuomioistuimet kykenevät käyttämään tuomiovaltaa laadukkaasti ja että tuomioistuinten hallinto on tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti järjestetty.

Ylintä päätösvaltaa Tuomioistuinvirastossa käyttää tuomarienemmistöinen johtokunta. Virastossa on ylijohtaja sekä kolme osastoa vastuualueinaan talous, kehitys ja hallinto. Ylijohtajan ja osastojen johtajien lisäksi viraston johtoryhmään kuuluvat viestintäpäällikkö, tuomioistuinten tuesta ja yhteiskuntasuhteista vastaava päällikkö sekä henkilöstön edustaja.

Tuomioistuinviraston strategian mukaisesti Tuomioistuinvirasto on tuomioistuihin varten - laadukkaan lainkäytön mahdollistaja. Viraston strategia on sopusoinnussa tuomioistuinlaitoksen strategian kanssa. Strategioiden toimeenpanoa konkretisoidaan johtokunnan vuosittain hyväksymissä tuomioistuinlaitoksen keskeisissä tavoitteissa. Vuosien 2024 ja 2025 keskeisten tavoitteiden lisäksi johtokunnassa ja johtoryhmässä on käsitelty myös muita tuomioistuinten toiminnan kannalta merkittäviä asioita kuten tulohajasta, tuomioistuinten ICT- ja toimitilahankkeita sekä virkaehtosopimusasioita ja tuomioistuinten henkilöstön palkkauksen kehittämistä.

Oikeusministeriö asetti vuonna 2023 laajapohjaisen työryhmän seuraamaan ja arvioimaan oikeuslaitoksen kehittämistä. Työryhmän toimikausi päättyi 31.12.2027. Oikeusvaltion takeet ja oikeuslaitoksen kehittäminen -työryhmän (ns. oikeuslaitostyöryhmä) tavoitteena on edistää oikeudenkäytön vahvaa riippumattomuutta, laadukkaan oikeusturvan tuottamista oikeudenkäytön perustehtävänä sekä käyttäjälähtöisyyttä eli oikeudenkäyttöä palveluna. Työryhmän tehtävä on mm. arvioida oikeuslaitoksen riippumattomuuden näkökulmasta tarpeelliset perustuslain muutostarpeet sekä arvioida menettelylainsäädännön ja muun oikeuslaitoksen toimintaan liittyvän sääntelyn toimivuutta sekä tehdä ehdotuksia lainsäädäntöhankkeista. Työryhmässä sekä sen asettamissa muissa työryhmissä on vahva tuomioistuinten ja Tuomioistuinviraston edustus.

Vuonna 2024 Tuomioistuinvirastossa (ml. lautakunnat) työskenteli yhteensä 68,6 htv (2023: 62,8; 2022: 68,1 htv) ja toimintamenojen käyttö oli 6,4 milj. euroa (2023: 5,8; 2022: 6,7 milj. euroa), mikä sisältää myös Tuomioistuinviraston järjestämän tuomioistuinlaitoksen henkilöstökoulutuksen ja tuomarinvalinta- ja -koulutuslautakunnat. Tuomarinvalintalautakunnassa työskenteli 1,2 htv (2023: 1 htv; 2022: 1 htv), tuomarinkoulutuslautakunnassa 1 htv (2023: 1 htv; 2022: 1 htv) ja AIPA-projektitoimistossa 3,9 htv (2023: 7,1 htv; 2022: 9,2 htv). AIPA-projekti päättyi kesäkuussa 2024. Lautakuntien ja muiden toimielimien tiedot henkisten voimavarojen hallinnasta ja kehittämisestä sisältyvät myös tietoihin liitteessä E.

AIPA-hanke

AIPA-hankkeessa kehitetään Syyttäjälaitoksen ja yleisten tuomioistuinten työskentelyä siirtymällä sähköisiin työtapoihin lainkäytössä. Lisäksi hankkeessa luodaan niille asian- ja dokumentinhallinnan toimintaprosesseja tehostava ja yhtenäistävä tietojärjestelmäkokonaisuus, joka mahdollistaa poikkihallinnollisen sähköisen yhteistyön muiden viranomaisten kanssa. Asiakkaiden sähköisen asioinnin mahdollisuuksia parannetaan. AIPA-tietojärjestelmän käyttöönotto käynnistyi Syyttäjälaitoksessa sakon ja rikesakon määräämisestä annettuun lakiin perustuvilla AIPA:n toiminnallisuuksilla vuoden 2016 lopulla.

Tuomioistuimissa AIPA:n käyttöönotto alkoi salaisten pakkokeinoasioiden toiminnoilla käräjäoikeuksissa vuonna 2018. Seuraavaksi käräjäoikeuksissa otettiin käyttöön hakemusasioiden toiminnot vuonna 2020. Laajojen riita-asioiden ja turvaamistoimiasioiden toiminnot AIPA:ssa otettiin käräjäoikeuksissa käyttöön vuonna 2021. Lisäksi kaikille käyttäjille on toteutettu mahdollisuus hyödyntää AIPA:n dokumentinhallinnan perustoimintoja niin sanotun Mini-AIPA:n toiminnoilla. Mini-AIPA on laajentunut käyttöön myös rikosasioiden asiakirja-aineistolle. Mini-AIPA-laajennuksen pilottikäyttö on alkanut pilottialueilla vuoden 2021 marraskuussa ja on laajennettu valtakunnalliseen käyttöön vuoden 2024 keväällä.

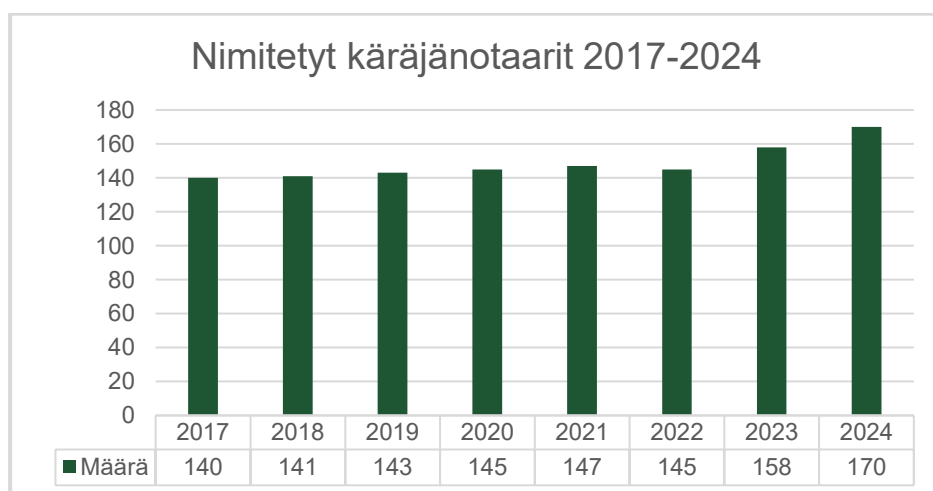
Vuoden 2024 keväällä edettiin käyttöönottoihin käräjäoikeuksien rikosasioissa sekä muutoksenhakutuomioistuinten toiminnoissa ensin pilottivirastoissa ja sen jälkeen valtakunnallisesti.

Syyttäjälaitoksen rikosasioiden käyttöönotot alkavat keväällä vuonna 2025 pilottialueilla ja jatkuvat sen jälkeen valtakunnalliseen käyttöönottoon syksyllä vuonna 2025. Syyttäjätöimintöjen yhteydessä viimeisenä hankkeen toteuttamana kokonaisuutena otetaan käyttöön myös eräitä uusia yleisiä toiminnallisuksia. AIPA:n sähköinen asiointipalvelu OmaTuomioistuin otetaan käyttöön avioeroasioissa suunnitelman mukaan kesään 2025 mennessä. Asiointipalvelun käyttömahdollisuuksia laajennetaan muihin käräjäoikeudessa käsiteltäviin asioihin suunnitelman mukaan vuoden 2025 loppuun mennessä. Samoin AIPA otetaan käyttöön joissakin uusissa asiaryhmissä kuten maa-oikeusasioissa.

AIPA-hanke päätettiin 30.6.2024. Järjestelmän ylläpito ja jatkuva kehittäminen organisoitiin Tuomioistuinviraston ja syyttäjälaitoksen yhteisellä päätöksellä 1.7.2024 lähtien AIPA-palveluksi.

Tuomarinkoulutuslautakunta

Riippumattoman tuomarinkoulutuslautakunnan tehtävänä on huolehtia tuomioistuinten henkilöstölle järjestettävän koulutuksen suunnittelusta yhteistyössä Tuomioistuinviraston ja tuomioistuinten kanssa. Lisäksi tuomarinkoulutuslautakunta huolehtii asessorin virkoja koskevan hakumenettelyn järjestämisestä sekä asessoreiden esivalinnasta. Vuonna 2024 asessoriksi haki 85 henkilöä. Tuomarinkoulutuslautakunta huolehtii myös tuomioistuinharjoittelupaikkojen keskitetyn hakumenettelyn järjestämisestä sekä käräjänotaarien valinnasta ja nimittämisestä. Vuonna 2024 tuomioistuinharjoitteluun haki keskitetyssä hakumenettelyssä 350 henkilöä, joista lautakunta valitsi ja nimitti tuomioistuinharjoitteluun 170 käräjänotaaria (2023: 158; 2022: 145). Lisäksi lautakunta nimitti peruutusten, keskeytysten tai muiden syiden vuoksi avoimiksi tullessiin harjoittelupaikkoihin 35 käräjänotaaria.

Kuva 15. Nimitetyt käräjänotaarit 2017–2024

Tuomarivalintalautakunta

Riippumaton tuomarivalintalautakunta valmistelee tuomarin viran täyttämistä. Tuomarivalintalautakunta tekee valtioneuvostolle perustellun esityksen muun vakinaisen tuomarin tai päällikkötuomarin kuin korkeimman oikeuden tai korkeimman hallinto-oikeuden presidentin tai jäsenen virkaan nimittämisestä. Vuonna 2024 tuomarivalintalautakunta teki esityksen 183 (2023: 152; 2022: 125) tuomarin virasta, joista neljä koski päällikkötuomarin virkaa.

1.4.2. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Tuomioistuinlaitoksen kirjanpitoyksikön maksullisen toiminnan myyntituotot olivat kertomusvuonna yhteensä 44,5 milj. euroa (2023: 41,0 milj. euroa). Maksullisen toiminnan kokonaistuotot sisältävät myös laskelmissa raportoidut maksullisen toiminnan muut tuotot, jotka sisältävät saatavien viivästyskorkoja ja joita kertyi 138 000 euroa (2023: 212 000 euroa). Maksullisen toiminnan myyntituotoista 40,8 milj. euroa (2023: 37,9 milj. euroa) kertyi erityislakien nojalla hinnoiteltavista suoritteista. Maksuperustelain mukaisista julkisoikeudellisista suoritteista kertyi 3,7 milj. euroa (2023: 3,0 milj. euroa). Maksullisen toiminnan tileistä poistoja kirjattiin 0,8 milj. euroa (2023: 1,9 milj. euroa).

Kertomusvuonna kirjanpitoyksikön erityislakien mukaiset maksullisen toiminnan tuotot kertyivät tuomioistuintuloista 40,7 milj. euroa (2023: 37,8 milj. euroa) ja avioliittoasetuksen mukaisista siviilivihkimisen maksuista 0,1 milj. euroa (2023: 0,1 milj. euroa).

Maksuperustelain mukaiset maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat ollen yhteensä 3,7 milj. euroa. Tuotot koostuivat pääosin tuomioistuinten tiedoksiantomaksuista, kuulutuskustannusten korvauksista ja ote- ja jäljennösmaksuista sekä todistuksista. Kasvu edellisvuoteen verrattuna johtui pääosin tiedoksiannoista ja kuulutuksista.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmissa kohdassa maksullisen toiminnan myyntituotot on esitetty liikekirjanpidossa maksullisen toiminnan tuottojen tilille kertyneet tuotot. Toiminnan muut tuotot sisältävät toiminnan osuuden raportointivuonna kertyneistä viivästyskorkotuloista, jotka on jaettu kertyneiden maksullisen toiminnan tuottojen suhteessa eri tuomioistuimille. Lisäksi liikekirjanpidon tilille korot euromääräisistä saamisista on kirjattu valtiolle tulona asiakkaille maksettuja, mutta tuomioistuinlaitokselle palautuneita todistelukurvauksia. Nämä muut kuin viivästyskorkotulot on huomioitu kustannuksia vähentävänä eränä kustannuslaskennan vyörytyksissä ydintoiminnoille.

Maksullisen toiminnan tileistä poistot on huomioitu kustannuslaskennassa vyörytettävien kustannusten yhteydessä. Myös toiminnan muut tuotot (yhteistoiminnan tuotot ja vuokratuotot) on huomioitu kustannuslaskennassa kustannusten vyörytysten yhteydessä.

Kustannusten kohdentamisessa maksulliselle toiminnalle on käytetty hyväksi Valtiokonttorin yhteistä kustannuslaskentamallia. Mallin mukaisesti tukitoimintojen ja avustavien ydintoimintojen kustannukset on vyörytetty ydintoiminnoille vaiheittain käyttäen ajurina Kieku-järjestelmän raportointivuoden työpanoksen kohdentumistietoja. Kustannustiedot on poimittu laskentaan Kieku-järjestelmästä. Tuomioistuinviraston ja sen yhteydessä toimivien lautakuntien kustannukset on vyörytetty tuomioistuinten ydintoiminnoille.

Laskelmat on esitetty kertomusvuoden lisäksi sitä edeltäneiltä kahdelta varainhoitovuodelta. Vuosien 2022–2023 kustannuslaskenta on tehty noudattaen vuonna 2020 määritettyä mallia. Vuoden 2022 laskennan osalta määrityksiä jouduttiin vähäisissä määrin päivittämään syyskuussa tehtyjen toimintomuutosten vuoksi. Käytännössä toimintomuutoksella oli kustannuslaskennan osalta vaikutusta vain maksuperustelain mukaiseen toimintaan, jonka kustannukset saadaan muutoksen myötä raportoitua suoraan kirjanpidosta, kun aiemmin kyseiset kustannukset on määritetty laskennallisesti tulojen suhteessa. Vuoden 2022 osalta maksuperustelain mukaisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelman kustannukset määritettiin tammi-elokuun osalta vertailuvuosien tapaan laskennallisesti tulojen suhteessa ja loppuvuosi suoraan kirjanpitoon perustuen. Vuonna 2023 kyseiset kustannukset poimittiin suoraan kirjanpidosta.

Vuoden 2024 tilinpäätöstä tehdessä huomattiin, että maksuperustelain mukaisten kuulutusten lehti-ilmoituskustannusten kirjauskäytäntöä ei vuoden 2022 muutoksen yhteydessä ollut muutettu, vaan kyseiset kustannukset olivat vuosina 2023 ja 2024 kirjattu pääosin ydintoiminnoille, jolloin kustannukset olivat mukana tuomioistuinmaksulain mukaisilla kustannusvastaavuuslaskelmissa eikä maksuperustelain mukaisilla laskelmissa. Kyseiset kustannukset huomioitiin vuoden 2024 laskelmissa vähentämällä käräjäoikeuksien laskelmalla summaaristen ja hakemusasioiden kokonaiskustannuksia yhteensä 441 825,80 euroa ja lisättiin vastaava summa maksuperustelain mukaiselle laskelmalle. Vastaava korjaus tehtiin myös vertailuvuodelle 2023 summalle 371 526,49 euroa. Vuoden 2022 vertailuvuodelle korjausta ei tehty johtuen erilaisesta laskentatavasta. Vuodelle 2025 on avattu uusi toiminto kuulutuskustannuksille, jotta ne saadaan suoraan kohdennettua maksuperustelain mukaiselle laskelmalle.

Vyörytyksissä on otettu huomioon virastojen omien tukitoimintojen lisäksi osuus kunkin tuomioistuinsektorin yhteisten kustannuspaikkojen kustannuksista. Myös maksullisen toiminnan osuudet palkallisista poissaoloista on otettu huomioon henkilöstökustannuksissa ja muissa yhteiskustannuksissa. Maksullisen toiminnan minkään osa-alueen suoritteiden tuottamiseen ei ole ollut käytettävissä maksuperustelain 7 § 1 momentin mukaista hintatukea.

Tuomioistuimissa perittävistä maksuista säädetään 1.1.2016 alkaen tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015), oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta vuosina 2022–2024 (1122/2021), oikeusministeriön asetuksessa eräistä tuomioistuinten hakemusmaksuista vuosina 2022–2024 (1123/2021) sekä oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista vuosina 2022–2024 (1121/2021).

Tuomioistuinmaksulaissa on säännökset tuomioistuimissa perittävien oikeudenkäyntimaksujen suuruudesta sekä annetaan valtuutus säätää hakemusasioista perittävistä maksuista asetuksella enintään omakustannusarvon suuruisina.

Vuoden 2024 talousarviossa on esitetty arvio tuomioistuinten maksullisen toiminnan kustannusvastaavuudesta mukaan lukien sekä tuomioistuinmaksulain että maksuperustelain mukaiset suoritteet. Tämän mukaan niiden suoritteiden kokonaiskustannuksista, joista maksuja peritään, voidaan maksuilla kattaa noin 45 %. Toteutuma oli 41 % (2023: 38 %). Maksuperuste- ja tuomioistuinlain mukaisesti oikeudenkäyntimaksut on säädetty suoritteiden omakustannusarvoa alempana oikeuspoliittisista syistä. Virastokohtaisia maksullisen toiminnan kustannusvastaavuustavoitteita ei tuomioistuimille ole asetettu. Tuomioistuinmaksutuloja kertyi yhteensä 44,4 milj. euroa (2023: 40,9 milj. euroa). Maksulliseen toimintaan kohdistuneet kustannukset kasvoivat 6 %.

Tuomioistuimien maksullisen toiminnan laskelmat

Taulukko 11. Tuomioistuimien tuomioistuinmaksulain mukaisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

	2022	2023	2024	Muutos 2023/2024
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	35 601 065	37 818 939	40 679 301	8 %
Maksullisen toiminnan muut tuotot	131 373	196 386	126 257	-36 %
Tuotot yhteensä	35 732 438	38 015 324	40 805 558	7 %
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 336	2 866	2 994	4 %
Henkilöstökustannukset	21 681 903	34 761 134	35 636 790	3 %
Vuokrat	1 055	909	1 417	56 %
Palvelujen ostot	626 500	401 506	366 442	-9 %
Muut erilliskustannukset	350 119	886 442	453 825	-49 %
Erilliskustannukset yhteensä	22 663 913	36 052 857	36 461 468	1 %
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	58 317 841	52 556 656	53 668 627	2 %
Poistot	1 700 306	594 901	596 348	0 %
Korot	-	110 457	60 989	
Muut yhteiskustannukset	16 383 495	15 315 478	15 716 992	3 %
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	76 401 642	68 577 491	70 042 956	2 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	99 065 555	104 630 349	106 504 424	2 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS				
	-63 333 117	-66 615 024	-65 698 866	
Kustannusvastaavuus-%	36 %	36 %	38 %	

Taulukossa 11. on esitetty tuomioistuinmaksulain mukaisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma. Tuotot kasvoivat edellisvuodesta 7 %. Kokonaiskustannukset kasvoivat 2 %. Tuomioistuinmaksulain mukaisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 38 % (2023: 36 %). Taulukoissa 12–17 on eritelty kustannusvastaavuus virastoittain tai virastoryhmittäin pois lukien markkinaoikeus, vakuutuslaitos ja työtuomioistuin niiden tuottojen vähäisen määrän vuoksi.

Taulukko 12. Korkeimman oikeuden tuomioistuinmaksulain mukaisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

	2022	2023	2024	Muutos 2023/2024
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	336 610	321 220	302 540	-6 %
Maksullisen toiminnan muut tuotot	1 242	1 647	939	-43 %
Tuotot yhteensä	337 852	322 867	303 479	-6 %
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				0 %
Henkilöstökustannukset	826 741	1 282 886	1 133 381	-12 %
Vuokrat				
Palvelujen ostot				0 %
Muut erilliskustannukset	3 529	271		-100 %
Erilliskustannukset yhteensä	830 270	1 283 157	1 133 381	-12 %
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	1 828 838	1 527 573	1 286 071	-16 %
Poistot	37 362	6 366	4 444	-30 %
Korot		3 369	2 291	
Muut yhteiskustannukset	349 794	456 856	292 519	-36 %
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	2 215 994	1 994 164	1 585 325	-21 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	3 046 264	3 277 321	2 718 707	-17 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS				
KUSTANNUSVASTAAVUUS	-2 708 412	-2 954 454	-2 415 228	
Kustannusvastaavuus-%	11 %	10 %	11 %	

Korkeimman oikeuden (KKO) maksullisen toiminnan tuotot laskivat edelliseen vuoteen verrattuna 6 %. KKO:n maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset laskivat 17 %. Laskelmassa kustannukset on kohdennettu maksulliselle toiminnalle maksullisten ja maksuttomien suoritteiden suhteessa. Korkeimman oikeuden kokonaiskustannuksista on kohdennettu maksulliselle toiminnalle 28 % (2023; 32 %). Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus oli korkeimmassa oikeudessa 11 % (2023: 10 %).

Taulukko 13. Korkeimman hallinto-oikeuden tuomioistuinmaksulain mukaisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

	2022	2023	2024	Muutos 2023/2024
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	517 824	624 950	681 030	9 %
Maksullisen toiminnan muut tuotot	1 911	3 205	2 114	-34 %
Tuotot yhteensä	519 735	628 155	683 144	9 %
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	960	10	33	247 %
Henkilöstökustannukset	1 149 357	1 637 634	1 846 482	13 %
Vuokrat				
Palvelujen ostot	97	25	107	335 %
Muut erilliskustannukset	4 335	6 915	5 228	-24 %
Erilliskustannukset yhteensä	1 154 749	1 644 584	1 851 850	13 %
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	1 566 535	1 713 249	2 072 079	21 %
Poistot	47 012	56 670	69 911	23 %
Korot		2 914	7 996	
Muut yhteiskustannukset	408 738	531 878	425 714	-20 %
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	2 022 285	2 304 712	2 575 700	12 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	3 177 034	3 949 296	4 427 551	12 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS				
	-2 657 299	-3 321 141	-3 744 407	
Kustannusvastaavuus-%	16 %	16 %	15 %	

Korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat 9 % edelliseen vuoteen verrattuna. KHO:n maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset kasvoivat 12 %. Laskelmassa kustannukset on kohdennettu maksulliselle toiminnalle maksullisten ja maksuttomien suoritteiden suhteessa. KHO:n kokonaiskustannuksista on kohdennettu maksulliselle toiminnalle 32 % (2023: 28 %). Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus oli KHO:ssa 15 % (2023: 16 %).

Taulukko 14. Hovioikeuksien tuomioistuinmaksulain mukaisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

	2022	2023	2024	Muutos 2023/2024
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	591 880	616 200	674 725	9 %
Maksullisen toiminnan muut tuotot	2 185	3 209	2 094	-35 %
Tuotot yhteensä	594 065	619 409	676 819	9 %
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	25	2	127	6 434 %
Henkilöstökustannukset	2 474 464	3 686 210	4 131 412	12 %
Vuokrat				
Palvelujen ostot	326	696	837	20 %
Muut erilliskustannukset	953	1 491	3 194	114 %
Erilliskustannukset yhteensä	2 475 767	3 688 398	4 135 570	12 %
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	4 993 853	4 740 332	5 387 427	14 %
Poistot	149 717	15 433	14 955	-3 %
Korot		10 136	3 486	
Muut yhteiskustannukset	1 262 242	1 517 495	1 562 060	3 %
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	6 405 812	6 283 397	6 967 929	11 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	8 881 580	9 971 795	11 103 499	11 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS				
	-8 287 514	-9 352 386	-10 426 680	
Kustannusvastaavuus-%	7 %	6 %	6 %	

Hovioikeuksien maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat 9 % edellisestä vuodesta. Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset kasvoivat 11 %. Laskelmassa kustannukset on kohdennettu maksulliselle toiminnalle maksullisten ja maksuttomien suoritteiden suhteessa. Hovioikeuksien kokonaiskustannuksista on kohdennettu maksulliselle toiminnalle 21 % (2023: 20 %). Hovioikeuksien maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 6 % (2023: 6 %).

Taulukko 15. Hallinto-oikeuksien tuomioistuinmaksulain mukaisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

	2022	2023	2024	Muutos 2023/2024
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	1 069 070	1 264 650	1 279 280	1 %
Maksullisen toiminnan muut tuotot	3 929	6 492	3 971	-39 %
Tuotot yhteensä	1 072 999	1 271 142	1 283 251	1 %
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4	4	57	1281 %
Henkilöstökustannukset	3 513 400	5 613 943	7 016 444	25 %
Vuokrat	28		24	
Palvelujen ostot	179	227	205	-10 %
Muut erilliskustannukset	3 775	4 461	5 529	24 %
Erilliskustannukset yhteensä	3 517 386	5 618 635	7 022 259	25 %
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	6 388 849	7 058 565	6 492 884	-8 %
Poistot	207 640	246 943	267 149	8 %
Korot		10 030	13 942	
Muut yhteiskustannukset	2 068 723	2 108 394	1 989 758	-6 %
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	8 665 213	9 423 932	8 763 734	-7 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	12 182 599	15 042 567	15 785 992	5 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS				
	-11 109 600	-13 771 425	-14 502 742	
Kustannusvastaavuus-%	9 %	8 %	8 %	

Hallinto-oikeuksien maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 1 %. Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset kasvoivat 5 %. Laskelmissa kustannukset on kohdennettu maksulliselle toiminnalle maksullisten ja maksuttomien suoritteiden suhteessa. Hallinto-oikeuksien kokonaiskustannuksista on kohdennettu maksulliselle toiminnalle 26 % (2023: 26 %). Hallinto-oikeuksien maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 8 % (2023: 8 %).

Taulukko 16. Käräjäoikeuksien tuomioistuinmaksulain mukaisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

	2022	2023	2024	Muutos 2023/2024
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	32 150 921	34 016 595	36 836 636	8 %
Maksullisen toiminnan muut tuotot	118 659	176 778	114 331	-35 %
Tuotot yhteensä	32 269 580	34 193 372	36 950 967	8 %
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3 347	2 840	2 777	-2 %
Henkilöstökustannukset	13 153 803	20 721 896	19 780 195	-5 %
Vuokrat	1 027	909	1 393	53 %
Palvelujen ostot ¹	622 914	400 470	365 107	-9 %
Muut erilliskustannukset	337 202	868 529	437 103	-50 %
Erilliskustannukset yhteensä	14 118 294	21 994 643	20 586 575	-6 %
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	40 296 009	35 335 004	36 470 152	3 %
Poistot	1 225 034	199 826	184 193	-8 %
Korot		81 204	30 511	
Muut yhteiskustannukset	11 517 733	10 139 676	11 048 318	9 %
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	53 038 776	45 755 710	47 733 174	4 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	67 157 070	67 750 353	68 319 749	1 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS				
	-34 887 490	-33 556 981	-31 368 783	
Kustannusvastaavuus-%	48 %	50 %	54 %	

¹Palvelujen ostoista siirretty ydintoiminnoille kirjatut kuulutus-kustannukset (lehti-ilmoitukset) maksuperustelain mukaiseen kustannusvastaavuuslaskelmaan vuosille 2023 ja 2024.

Käräjäoikeuksien maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat 8 % edelliseen vuoteen verrattuna. Maksulliseen toimintaan kohdistuvat kokonaiskustannukset kasvoivat 1 %. Laskelmassa kustannukset on kohdennettu maksulliselle toiminnalle asiaryhmäkohtaisesti maksullisten ja maksuttomien suoritteiden suhteessa. Laajojen riita-asioiden kustannuksista on kohdennettu 67,3 % (2023: 81,7 %), summaaristen riita-asioiden kustannuksista 92 % (2023: 90,7 %), hakemusasioiden kustannuksista 42,5 % (2023: 42,7 %) ja insolvenssiasioden kustannuksista 30,0 % (2023: 26,9 %). Käräjäoikeuksien maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 54 % (2023: 50 %).

Taulukko 17. Tuomioistuinten maksuperustelain mukaisen julkisoikeudellisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

	2022	2023	2024	Muutos 2023/2024
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	2 675 442	3 043 866	3 732 609	23 %
Maksullisen toiminnan muut tuotot	9 417	14 787	11 585	-22 %
Tuotot yhteensä	2 684 858	3 058 653	3 744 194	22 %
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	464	326	250	-23 %
Henkilöstökustannukset	599 143	900 958	867 304	-4 %
Vuokrat				
Palvelujen ostot ¹	6 626	372 888	446 130	20 %
Muut erilliskustannukset	69 319	39 431	48 817	24 %
Erilliskustannukset yhteensä	675 552	1 313 605	1 362 501	4 %
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	1 541 629	1 532 606	1 582 731	3 %
Poistot	57 589	10 096	9 148	-9 %
Korot		4 103	1 515	
Muut yhteiskustannukset	540 446	510 520	544 768	7 %
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	2 139 664	2 057 326	2 138 162	4 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	2 815 216	3 370 930	3 500 663	4 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS				
	-130 358	-312 277	243 531	
Kustannusvastaavuus-%	95 %	91 %	107 %	

¹Palvelujen ostoihin lisätty ydintoiminnoille kirjatut kuulutuskustannukset (lehti-ilmoitukset) vuosille 2023 ja 2024.

Vuoden 2016 alusta lukien maksuperustelain mukaisia julkisoikeudellisia tuomioistuinten suoritteita ovat haastemiehen suorittamat tiedoksiannot, tuomioistuinten luovuttamat todistukset, otteet ja jäljennökset, valat ja vakuudet sekä kuuluttamisesta sekä ääni- ja kuvatalenteista aiheutuvat kustannusten korvaukset. Edelliseen vuoteen verrattuna julkisoikeudellisen maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat 22 %. Kokonaiskustannukset kasvoivat 4 % edelliseen vuoteen verrattuna. Taulukon 17 mukaisesti tuomioistuinten maksuperustelain mukaisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 107 % (2023: 91 %).

1.4.3. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Tuomioistuinlaitoksessa ei ollut mainittavaa yhteisrahoitteista toimintaa vuonna 2024.

1.5. Henkisten voimavarojen hallinta- ja kehittäminen

Henkilöstön työtyytyväisyyskyselyä ei toteutettu vuonna 2024, koska valtion aiemman VMBaro - työtyytyväisyyskyselyn käyttö päättyi 31.12.2023 ja sen tilalle tuleva uusi valtion henkilöstötutkimus saadaan tuomioistuinlaitoksen käyttöön vasta keväällä 2025.

Edellisten vuosien tapaan henkilöstön vaihtuvuuden lisääntyminen on yleinen huolenaihe mm. osaamisen säilyttämisen sekä perehdyttämiseen kuluvan runsaan työajan vuoksi. Tilannetta on edelleen pyritty ratkaisemaan mm. vakinaistamalla tiettyjä toiminnan kannalta kriittisiä ja pysyviä tehtäviä. Tuomioistuinlaitoksen veto- ja pitovoimaa työpaikkana pyritään parantamaan oikeusministeriön keväällä 2023 käynnistämällä koko oikeushallinnon sektorille suuntautuvalla 2-vuotisella Pidetty! -hankkeella. Oikeusministeriön hallinnonalan yhteisten kehittämistoimien lisäksi määritellään myös erityisesti tuomioistuinlaitosta koskevia kehittämistoimia, joiden toteuttaminen tapahtuu vaiheittain vuosina 2023–2025. Tuomioistuinvirasto on osallistunut vuonna 2024 hankkeessa mm. HAUSin ja Laurean kanssa yhteistyössä eOppivaan tehtyyn Johdatus suomalaisen oikeudenhoitoon -verkkokoulutuksen toteutukseen, Contact Forum - rekrytointimessuihin OM:n hallinnonalan yhteisellä ständillä sekä Paragraaffi-verkkoalustan (juridisten tehtävien työelämä/rekrytointialusta) käyttöön. Tuomioistuinlaitoksen osalta näiden toimien tavoitteena on ollut lisätä tehtävien näkyvyyttä ja houkuttelevuutta rekrytointimarkkinoilla.

Tietosuoja-, tietoturva- ja ICT-osaamista on kehitetty Tuomioistuinviraston järjestämällä koulutuksilla sekä kannustamalla henkilöstöä aktiivisesti hyödyntämään eOppivassa tarjolla olevia verkko-oppimissisältöjä. Edellisenä vuonna eOppivaan julkaistua Tietosuoja tuomioistuimille - koulutusta päivitettiin kesällä 2024 ja sen ruotsin kielinen versio julkaistiin loppuvuonna 2024. Lisäkuormitusta syntyy edelleen tietotekniikan ja -järjestelmien ongelma- ja vikatilanteiden sekä Valtorin ja ORK:n ICT-palvelujen viiveiden vuoksi.

Tuomioistuinviraston toimintakyky huolehtia tuomioistuinten riittävästä resursseista ja niiden oikeudenmukaisesta jakamisesta, yhteisten toimintatapojen ja -mallien suunnittelusta, tietojärjestelmien sujuvasta käyttöön otosta ja tietoteknisen tuen toimivuudesta, erilaisten kehittämishankkeiden ja niihin liittyvien verkostojen koordinoinnista edellyttää edelleen lisäresursointia.

Tuomioistuinviraston järjestämä koulutus tuomioistuimille

Vuonna 2024 koulutusta järjestettiin kaikille tuomioistuinlaitoksen henkilöstöryhmille, painotuksen oltua kuitenkin lainkäyttöhenkilöstön osaamisen kehittämisessä.

Koulutukset oli jaoteltu lohkoihin (yleiset tuomarin taidot ja läpileikkaavat teemat, rikosoikeus, siviiliasiat, hallinto-oikeus, johtaminen, esihenkilö- ja hallintotyö) ja tuomioistuimet näkivät ajan tasalla olevan koulutuslistauksen sähköisessä alustassa Confluencessa.

Vuonna 2024 järjestetystä koulutuksesta suurin osa toteutettiin lähikoulutuksena. Varsin paljon toteutettiin myös verkkokoulutustilaisuuksia Teamsilla tai webinaareja. Muutamia koulutuksia toteutettiin lisäksi hybriditoteutuksina.

Vuonna 2024 osaamisen kehittämisen ryhmä saatiin täysilukuiseksi, mutta vuotta leimasi uusien työntekijöiden perehtyminen tehtäviin. Vuonna 2024 toteutui yhteensä 112 koulutuspäivää (2023: 91 päivää, 2022: 145 päivää) ja koulutuksiin osallistui 2 927 henkilöä (2023: 2 170 hlöä, 2022: 3 021 hlöä).

Kotimaista koulutusta täydensivät kansainvälisten toimijoiden (mm. EJTN, ERA, SEND, EIPA) järjestämät koulutukset, joihin osallistui kaikkiaan 177 henkilöä.

1.6. Tilinpäätösanalyysi

1.6.1. Rahoituksen rakenne

Tuomioistuinlaitoksen kirjanpitoyksikön rahoitus muodostui vuonna 2024 kokonaisuudessaan talousarviorahoituksesta. Kirjanpitoyksikön menoihin oli käytettävissä kertomusvuonna oikeusministeriön pääluokan 25 määrärahoja arvonnalisäveromenot huomioiden yhteensä 470,3 miljoonaa euroa. Määrärahoista 436,2 miljoonaa euroa on vuoden 2024 talousarviossa myönnettyjä määrärahoja ja 34,0 miljoonaa euroa edelliseltä vuodelta siirrettyjä määrärahoja. Muiden pääluokkien määrärahoja oli käytettävissä yhteensä 0,3 miljoonaa euroa.

Tuomioistuinlaitoksen kirjanpitoyksikön talousarviorahoituksen rakenne ja käyttö on esitetty taulukossa 18. Käytettävissä olleista määrärahoista virastojen toimintamäärärahoja oli yhteensä 351,1 miljoonaa euroa. Lisäksi virastojen toimintamomenteilta on tilijaottelussa osoitettu Oikeusrekisterikeskukselle yhteensä 35,9 miljoonaa euroa tuomioistuinlaitoksen kirjanpitoyksikön ICT-kulujen maksamiseen. Oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuusmäärärahasta oli vuoden 2024 määrärahasta osoitettu Vaasan hallinto-oikeuden käyttöön ympäristölupa-asioihin yhteensä 250 000 euroa. Virastojen toimintamenojen ja tuottavuusmäärärahan lisäksi käytettävissä olivat oikeusministeriön pääluokasta seuraavat määrärahat: erityismenot, yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset ja oikeusministeriön hallinnonalan arvonnalisäveromenot. Työ- ja elinkeinoministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonaloilta käytettiin palkkaperusteisia työllistämistukimäärärahoja yhteensä 319 000 euroa.

Taulukko 18. Tuomioistuinlaitoksen kirjanpitoyksikön talousarviorahoituksen rakenne ja käyttö vuonna 2024 (KPY 155 Tuomioistuinlaitos)

	Edellisiltä vuosilta siirt. määrärahat	Vuoden 2024 talousarvio (TA+LTA)	Käytettävissä yhteensä 2024	Käytetty vuonna 2024	Siirretty vuodelle 2025
Korkeimman oikeuden toimintamenot	1 423 515	9 234 000	10 657 515	9 427 278	1 230 236
Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot	5 239 264	12 197 000	17 436 264	13 354 248	4 082 016
Muiden tuomioistuinten toimintamenot	27 372 872	295 663 000	323 035 872	294 577 828	28 458 045
Tuomioistuinlaitoksen toimintamenot yhteensä	34 035 651	317 094 000	351 129 651	317 359 354	33 770 297
Erityismenot		16 069 861	16 069 861	16 027 431	
Oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha	7 577	250 000	257 577	257 577	
Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset		86 060 000	86 060 000	82 120 834	
Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot		16 757 815	16 757 815	16 757 815	
Oikeusministeriön hallinnonala yhteensä	34 043 228	436 231 677	470 274 904	432 523 011	33 770 297
Työ- ja elinkeinoministeriö		229 995	229 995	229 995	
Sosiaali- ja terveysministeriö		89 205	89 205	89 205	
Muut hallinnonalat yht.		319 200	319 200	319 200	
Määrärahat yhteensä	34 043 228	436 550 876	470 594 104	432 842 211	33 770 297

Tuomioistuinlaitoksen kirjanpitoyksikön toimintamäärärahat muodostuivat Korkeimman oikeuden, Korkeimman hallinto-oikeuden sekä Muiden tuomioistuinten toimintamenoista. Korkeimman oikeuden käytettävissä olleiden toimintamenojen vuoden 2024 talousarvio kasvoi vuoteen 2023 verrattuna 116 000 euroa. Kasvu johtui pääosin oikeudenhoidon resurssien varmistamisesta valtioneuvoston vuoden 2022 selonteon perusteella sekä palkkausten tarkistuksista. Lisäksi Oikeusrekisterikeskuksen käytössä oli Korkeimman oikeuden toimintamäärärahoja edellisvuodelta siirtynyt osuus mukaan lukien 555 000 euroa, mikä oli 243 000 euroa enemmän kuin vuonna 2023.

Korkeimman hallinto-oikeuden käytettävissä olleiden toimintamenojen vuoden 2024 talousarvio kasvoi vuoteen 2023 verrattuna lähes 0,9 miljoonaa euroa. Merkittävimmät muutokset edellisvuoteen nähden olivat siirto Muiden tuomioistuinten toimintamenoista Haipa-järjestelmän kehittämiseen sekä lisäykset turvapaikanhakijoiden oikeusturvaan ja palkkausten tarkistuksiin liittyen. Oikeusrekisterikeskuksen käytössä oli Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamäärärahoja edellisvuodelta siirtynyt osuus mukaan lukien n. 1,2 milj. euroa, mikä oli 201 000 euroa enemmän kuin vuonna 2023.

Muiden tuomioistuinten käytettävissä olleiden toimintamenojen vuoden 2024 talousarvio kasvoi vuoteen 2023 verrattuna 15,5 miljoonaa euroa. Määrärahan mitoituksessa merkittävimmät määrärahaa kasvattavat tekijät olivat oikeudenhoidon resurssien varmistaminen valtioneuvoston vuoden 2022 selonteon perusteella, palkkausten tarkistukset, lapsiin kohdistuvien rikosten kiireellinen käsittely, rikosasioiden käsittely, mielenterveyslain muuttamisesta johtuvat muutoksenhakuasiat, lähestymiskiellon tehostaminen sekä turvapaikanhakijoiden oikeusturva. Merkittävin määrärahaa pienentävä tekijä oli siirto Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenoihin Haipa-järjestelmän kehittämiseen, mikä oli vertailuvuonna siirretty Muiden tuomioistuimien toimintamenoihin. Oikeusrekisterikeskuksen käytössä oli Muiden tuomioistuimien toimintameno määrärahoja edellisvuodelta siirtynyt osuus mukaan lukien 34,2 milj. euroa, mikä oli 4,7 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2023. Tuomioistuinlaitoksen käytettävissä olleiden toimintamenojen talousarvio vuosilta 2023 ja 2024 on esitelty taulukossa 19.

Taulukko 19. Tuomioistuinlaitoksen kirjanpitoyksikön (KPY 155) käytettävissä olleiden toimintamenojen talousarvio vuosina 2023–2024

	Tilijaottelun mukainen talousarvio 2023 (TA + LTA)	Tilijaottelun mukainen talousarvio 2024 (TA + LTA)	Muutos -%
25.10.01. Korkeimman oikeuden toimintamenot	9 118 000	9 234 000	1,3 %
25.10.02. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot	11 259 000	12 197 000	8,3 %
25.10.03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot	280 159 000	295 663 000	5,5 %

1.6.2. Talousarvion toteutuminen

Tuloarviot

Tuomioistuinlaitoksen kirjanpitoyksikön talousarvion tuomioistuintulojen tuloarvio momentille 12.25.10 oli 44,8 miljoonaa euroa. Tulot perustuvat tuomioistuinmaksulakiin, oikeusministeriön asetukseen eräistä tuomioistuinten hakemusmaksuista sekä oikeusministeriön asetukseen tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista. Nettotuloja momentille kertyi 43,7 miljoonaa euroa (vuonna 2023 39,0 milj. e). Maksullisen toiminnan saamisten tileistäpoistoja momentille kirjattiin 755 000 euroa. Tulokertymään edellisvuoteen verrattuna vaikutti oleellisesti lisääntyneiden resurssien myötä kasvaneiden ratkaistujen asioiden määrä kärjäoikeuksissa, hovioikeuksissa sekä Korkeimmassa oikeudessa.

Muiden lukujen ja osastojen osalta kirjanpitoyksikön tulot olivat yhteensä 298 000 euroa, jotka sisältävät mm. korkoja euromääräisistä saamisista, kirjanpitoyksikön työntekijöiltä veloitettuja autopaikkavuokria sekä kirjanpitoyksikön pankkitilille tulleita liikasuorituksia tai tuomioistuinlaitokselle kuulumattomia suorituksia, joita ei Valtiokonttorin tilauksesta peritään - prosessin hyvien käytäntöjen mukaisesti ole pystytty maksamaan asiakkaalle.

Määrärahat ja siirretyt määrärahat

Tuomioistuinlaitoksen kirjanpitoyksikön määrärahojen käyttö on esitetty taulukossa 18. Pääluokan 25 määrärahoja käytettiin tuomioistuinlaitoksen kirjanpitoyksikössä yhteensä 432,5 miljoonaa euroa. Tästä virastojen toimintamenojen osuus oli 317,4 miljoonaa euroa ja oikeusministeriön pääluokan muiden määrärahojen osuus yhteensä 115,2 miljoonaa euroa. Nettobudjetoiduille toimintamomenteilta kirjattiin varainhoitovuoden aikana tuloja yhteensä 899 000 euroa eli 79 000 euroa talousarviota enemmän. Muiden pääluokkien määrärahoja kirjanpitoyksikössä käytettiin yhteensä 319 000 euroa.

Oikeusrekisterikeskus käytti ICT-menojen kattamiseen heille osoitetuista tuomioistuinlaitoksen toimintamenoista yhteensä 35,9 miljoonaa euroa, mikä oli 5,1 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2023. Kasvu johtuu suurelta osin todistelun videotallennushankkeen toteutuksesta sekä AIPA-järjestelmän tuotannon aikaisesta kehittämisestä.

Yksityisille oikeusavustajille maksettiin korvauksia momentilta 25.15.50 tuomioistuinlaitoksen kirjanpitoyksikön osalta 82,1 miljoonaa euroa. Konkurssilain mukaisten julkisselvittäjien palkkiot ja muiden julkisselvitysmenojen määrärahat siirtyivät vuodelle 2024 momentilta 25.10.50.4 Erityismenoihin momentille 25.01.20.4. Siirto huomioiden momentilla 25.15.50 oli käyttöä n. 1,3 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2023. Momentin 25.15.50 alajaottelun 1 (Oikeusapu ja puolustus) käyttö edellisvuoteen verrattuna kasvoi 1,9 miljoonaa euroa. Kasvuun on vaikuttanut edellisvuoteen verrattuna ratkaistujen asioiden suurempi määrä, jolloin myös oikeusavun tarve on ollut suurempi. Alajaottelun 2 (Yksityishenkilön velkajärjestely) käytön osalta laskua edellisvuoteen verrattuna oli 0,1 miljoonaa euroa ja 3 (Syytteestä vapautetun oikeudenkäyntikulujen korvaus) osalta laskua oli 0,5 miljoonaa euroa.

Arviomäärärahamomentin 25.01.20.3 Muut erityismenot käyttö kasvoi edellisvuoteen verrattuna 2,1 miljoonaa euroa ollen yhteensä 14,8 miljoonaa euroa. Muutos johtui pääosin oikeudenkäyntien tulkkaus- ja käännöspalveluiden menojen kasvusta.

Vuodelle 2024 siirrettiin edelliseltä vuodelta toimintamenoja yhteensä 34,0 miljoonaa euroa. Lisäksi oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuusmäärärahasta ympäristölupa-asioihin siirrettiin vuodelta 2023 n. 7 600 euroa.

1.6.3. Tuotto- ja kululaskelma

Tuotto- ja kululaskelma on laadittu liikekirjanpidon periaatteita noudattaen. Tuomioistuinlaitoksen kirjanpitoyksikön vuoden 2024 toiminnan tuotot olivat 44,6 milj. euroa, mikä oli 4,7 milj. euroa enemmän kuin edellisenä tilikautena. Toiminnan kulut olivat 337,2 milj. euroa, mikä oli 16,8 milj. euroa enemmän kuin edellisvuonna. Tilikauden kulujäämä kasvoi edellisvuoden 377,3 milj. eurosta 392,1 milj. euroon.

Toiminnan tuotot

Tilikauden 2024 tuotoista suurin osa muodostui maksullisen toiminnan tuotoista, joita oli 43,8 milj. euroa (2023: 39,1 milj. euroa). Näistä tuotot erillislakien mukaisista suoritteista olivat 40,8 milj. euroa ja tuotot maksuperustelain mukaan hinnoitelluista suoritteista 3,7 milj. euroa. Maksullisen toiminnan tuottojen kasvu edellisvuodesta johtui käräjäoikeuksien, hovioikeuksien ja Korkeimman oikeuden ratkaistujen asioiden määrän kasvusta lisääntyneiden resurssien myötä. Tuottoihin vaikutti lisäävästi myös maksullisen toiminnan tileistäpoistojen edellisvuotta vähäisempi määrä.

Toiminnan kulut

Tuomioistuinlaitoksen kirjanpitoyksikön toiminnan kulut vuodelta 2024 on eritelty taulukossa 20. Kirjanpitoyksikön merkittävimmät toiminnan kulut muodostuivat henkilöstökuluista sekä vuokrasta ja palvelujen ostoista. Henkilöstökulut, joihin sisältyvät palkat, palkkiot ja lomapalkkavelan muutos henkilösivukuluineen, olivat kertomusvuonna 253,9 milj. euroa ollen 75,3 % tuomioistuinlaitoksen toimintakuluista (2023: 75,6 %). Henkilöstökulujen kasvuun vuoteen 2023 verrattuna liittyy olennaisesti puutteellisesta perusrahoituksesta johtuva pitkäaikainen resurssipula. Vuodelle 2024 tuomioistuinlaitoksen toimintamenoihin myönnettiin lisää määrärahoja, jotka kohdentuivat toiminnan luonteen mukaisesti pääasiassa henkilöstökuluihin resurssipulan paikkaamiseksi. Lisäksi henkilöstökulujen kasvuun vuoteen 2023 verrattuna vaikutti sopimuksen mukainen yleiskorotus. Oikaisuerinä henkilöstökuluihin sisältyy sairausvakuutuslain, tapaturmavakuutuslain ja muiden vastaavien lakien mukaisia palautuksia 2,5 milj. euroa, mikä kasvoi noin 0,2 milj. euroa edellisvuoteen verrattuna.

Vuokria kirjattiin kertomusvuonna 41,5 milj. euroa, mikä oli 2,8 milj. enemmän kuin edellisenä vuonna. Vuokramenojen kasvua selittää pääosin indeksikorotukset sekä Oulun ja Kuopion oikeustalojen vuokratilustusten kasvu.

Palveluostoja kirjattiin kertomusvuonna 33,2 milj. euroa (2023: 30,4 milj. euroa). Palveluostojen muutoksiin vuoteen 2023 verrattaessa vaikutti merkittävimmin oikeudenkäyntien tulkkauksen- ja käännöspalveluiden kustannusten noin 1,9 milj. euron kasvu. Lisäksi edunvalvontapalkkioiden, siivouspalveluiden, työterveyspalveluiden ja koulutuspalveluiden kustannukset kasvoivat yhteensä 1,0 milj. euroa ja postipalveluiden kustannukset laskivat 0,3 milj. euroa.

Muut kulut pysyivät vertailuvuoden 2023 tasossa ollen yhteensä 3,5 milj. euroa. Kotimaan matkakulut kasvoivat hieman ja ulkomaan laskivat verrattuna vuoteen 2023.

Valmistus omaan käyttöön pieneni edellisvuoteen verrattuna reiluun puoleen, mikä johtui AIPA-hankkeen valmistumisesta ja varsinaisen hankeorganisaation toiminnan päättymisestä. Käyttöomaisuuden poistot pysyivät edellisvuoden tasossa.

Taulukko 20. Tuomioistuinlaitoksen toiminnan kulut vuosina 2023–2024

Tuomioistuinlaitos	Kulurakenne	2023	%	2024	%
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3 538 530	1,1	3 155 225	0,9
	Henkilöstökulut	242 409 831	75,6	253 852 081	75,3
	Vuokrat	38 653 901	12,1	41 490 105	12,3
	Palvelujen ostot	30 416 859	9,5	33 196 072	9,8
	Muut kulut	3 521 361	1,1	3 531 992	1,1
	Valmistus omaan käyttöön	-200 289	-0,1	-117 449	-0,0
	Poistot	2 116 174	0,7	2 137 597	0,6
	Yhteensä	320 456 367	100,0	337 245 623	100,0

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot sisältävät myyntisaamisten viivästysmaksu- ja viivästyskorkotuottoja 137 000 euroa. Rahoitustuotot pienivät edellisvuoteen verrattuna 186 000 euroa. Ero johtuu vähentyneistä myyntisaamisten viivästyskorkotuotoista sekä valtion kirjauskäytäntöjen muuttumisesta liittyen liikasuurituksiin. Lisäksi vuonna 2023 todistelukurvausten prepaid-korttitoimittajan vaihtumisen myötä käyttämättömiä todistelukurvauksia tuloutettiin valtiolle normaalia enemmän. Rahoituskuluja oli yhteensä 153 000 euroa, joista 137 000 euroa oli tuomioistuimien syytteestä vapautetun oikeudenkäyntikulujen korvauksista maksettuja korkoja ja loput tavanomaisia viivästysmaksuja. Merkittävää muutosta edellisvuoteen verrattuna ei ollut.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaisten tuottojen ja kulujen nettosumma muodostui lähes kokonaisuudessaan 47 000 euron satunnaisista tuotoista liittyen vahingonkorvauksiin Palkeilta sekä seminaarin matkakustannusten maksuonsuuksiin.

Siirtotalouden kulut

Siirtotalouden kuluihin kirjattiin 83,1 milj. euroa (2023: 81,8 milj. euroa). Kulut ovat kokonaisuudessaan yksityisille oikeusavustajille maksettavien sekä syytteestä vapautettujen oikeudenkäyntikulujen korvausten momentille 25.15.50 ja konkurssilain mukaisten julkisselvittäjien palkkioiden momentille 25.01.20.4 kirjattavia kustannuksia sekä 92 000 euron osuus tilinpäätösvootta aiempiin vuosiin kohdistuneita hyvityksiä, jotka tuloutettiin talousarviosäännösten mukaisesti valtion muiden sekalaisten tulojen tuloarviotilille.

Tuotot veroista ja pakollisista maksuista

Tuotot veroista ja pakollisista maksuista sisältää perityt arvonlisäverot ja suoritettut arvonlisäverot. Perityt arvonlisäverot olivat 7 000 euroa (2023: 10 000 euroa) ja suoritettut arvonlisäverot 16,8 milj. euroa (2023: 15,1 milj. euroa).

1.6.4. Tase

Taseen loppusumma oli 49,4 milj. euroa (2023: 30,9 milj. euroa) tilikauden päättyessä 31.12.2024.

Käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisten sijoitusten tasearvo oli varainhoitovuoden lopussa 41,0 milj. euroa (2023: 22,9 milj. euroa). Käyttöomaisuuden tasearvon kasvu johtuu AIPA tietojärjestelmähankkeen valmistumisesta, mihin liittyen Oikeusrekisterikeskuksen käyttöomaisuudesta tehtiin 19,4 miljoonan euron hallinnansiirto tuomioistuinlaitokselle. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot olivat 2,1 milj. euroa.

Aineettomien hyödykkeiden tasearvo oli 37,8 milj. euroa (2023: 19,9 milj. euroa) ja se koostui itse valmistetuista ja teetetyistä tietojärjestelmistä. Kasvu johtui mainitusta AIPA-järjestelmästä.

1.7. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Sisäisen valvonnan yleiset järjestelyt

Tuomioistuinlaitoksen kirjanpitoyksikköön kuuluu 37 tulosohjattua virastoa, 36 tuomioistuinta sekä Tuomioistuinvirasto. Yleistä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelyistä on määrätty valtion talousarviosta annetun asetuksen 69–69 b §:n mukaisesti kirjanpitoyksikön taloussäännössä.

Sisäisellä valvonnalla on tarkoitus varmistaa, että kirjanpitoyksikössä toteutetaan sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset menettelyt. Sisäinen valvonta toteutetaan osana toiminnan johtamis-, ohjaus-, seuranta- ja raportointimenettelyjä sekä toimintaprosesseihin ja -järjestelmiin sisältyvinä tehtävien eriyttämis- ja kontrollitoimenpiteinä.

Sisäisestä valvonnasta vastaavat omalta osaltaan kaikki tuomioistuinlaitoksen virastot työjärjestyksensä sekä kirjanpitoyksikön taloussäännössä määrättyjen tehtävien ja vastuusuhteiden mukaisesti. Sisäisen valvonnan asianmukaisuuden ja riittävyyden varmistamiseksi kirjanpitoyksikköön kuuluvat virastot arvioivat oman organisaationsa sisäisen valvonnan toimivuutta ja huolehtivat tarvittaessa sisäisten tarkastusten toimeenpanosta.

Tuomioistuinlain 3 luvun 2 §:n mukaisesti hovioikeudet valvovat tuomiopiirinsä käräjäoikeuksien toimintaa. Hovioikeudet laativat valvonnan yhteydessä havaitsemistaan huomioista kertomuksen ja toimittavat sen tiedoksi valtioneuvoston oikeuskanslerille ja eduskunnan oikeusasiamiehelle sekä Tuomioistuinvirastoon. Tarkastuksen toimittamisesta on tarkemmat määräykset kunkin hovioikeuden työjärjestyksessä.

Tuomioistuinvirasto on valtion talousarviosta annetun asetuksen 70 §:n mukaisesti järjestänyt sisäisen tarkastuksen siten, että sisäisen tarkastuksen vastuuvirkamiehenä toimii viraston riskienhallintapäällikkö. Tässä tehtävässä riskienhallintapäällikkö toimii suoraan Tuomioistuinviraston ylijohtajan alaisuudessa. Viraston ylijohtajan vahvistamassa sisäisen tarkastuksen ohjesäännössä on annettu tarkemmat määräykset sisäisen tarkastuksen menettelyistä ja asemasta.

Sisäisen tarkastuksen vastuuhenkilön tehtävänä on edelleen kuluneena vuonna ollut Tuomioistuinviraston osastojen ja tuomioistuinlaitoksen kirjanpitoyksikön muiden virastojen tukeminen ja koordinointi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelyjen kehittämisessä. Yhteistyössä ja koordinaatiossa on pyritty huolehtimaan siitä, että eri osapuolten roolit ja vastuut pysyvät selkeinä.

Tuomioistuinviraston sisäisen tarkastuksen vastuuhenkilö on osallistunut oikeusministeriön hallinnonalan sisäisen tarkastuksen yhteistyöhön, jonka tavoitteena on tukea hallinnonalan virastojen sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan järjestelyjen ja menetelmien kehittämistä ja koordinaatiota.

Tuomioistuinlaitoksessa toteutettu sisäisen valvonnan kysely

Tuomioistuinlaitoksen virastojen sisäisen valvonnan arvioinnit on toteutettu tuomioistuimiin verkkokyselyllä syyskuussa 2024. Kyselyn aiheet ja kysymykset on laadittu valtiovarainministeriön controller -yksikön julkaiseman arviointikehikon pohjalta. Kehikkoa on muokattu viraston ohjaus- ja johtamisjärjestelmän, terminologian ja toiminnan luonteen mukaisesti ottaen huomioon myös ajankohtaisen tilanteen tuomat lisähaasteet.

Controller-yksikön arviointikehikossa käsitellään seuraavia osa-alueita: ohjausympäristö (johtaminen, ohjeistus, arvot), riskien arviointi, valvontatoimenpiteet, tieto ja sen käsittely sekä viestintä ja toiminnan seuranta- ja toimenpiteet. Tehdyssä kyselyssä arvioitavat asiat koskivat viraston toimintaa, rakenteita, ohjeistusta sekä keskeisiä prosesseja, raportointia ja tiedotusta. Lisäksi kyselyssä pyydettiin virastoja esittämään omalta kannalta keskeisimpiä riskejä.

Arviointikehikon kysymysalueiden lisäksi kyselyssä esitetään myös arviointipyyntö liittyen kahteen ajankohtaiseen kysymykseen. Vuoden 2024 kyselyssä pyydettiin arviota viraston hankintamenettelyistä sekä viraston valmius-/varautumissuunnittelun tilanteesta.

Kysely annettiin tuomioistuimille siten, että vastaukset ja niistä tehdyt yhteenvedot olivat tulosneuvottelijoiden käytettävissä ennen Tuomioistuinviraston tuomioistuinten kanssa käytäviä tulosneuvotteluja. Annettuja vastauksia sekä kehitysajatuksia käsiteltiin virastojen tulosneuvottelujen yhteydessä.

Yleisesti

Maailmantilanteella on ollut vaikutusta myös tuomioistuimiin. Venäjän käynnistämän sodan luoma epävarmuus ja huoli ovat johtaneet siihen, että tuomioistumissa on kiinnitetty aiempaa enemmän huomiota varautumis-, jatkuvuus- ja valmiusasioihin. Tuomioistuinten toiminnassa tietotekniikan lisääntyminen ja oikeudenkäyntiaineiston siirtyminen digitaaliseen muotoon on kasvattanut niiden riippuvuutta laadukkaasta sähkösaannista. Aika ajoin keskusteluun nousee tarve turvata sähkösaantia sekä siitä riippuvaista toimintaa myös pidempien jakeluhäiriöiden vallitessa. Toistaiseksi on tuomioistuinten osalta päädytty siihen, että sähkökatkot eivät estä kiireellisimpien asioiden käsittelyä, mutta vähemmän kiireisten asioiden käsittely suurelta osin keskeytyy katkojen ajaksi.

Toimintaympäristön ulkoiset ja sisäiset muutokset ja tilanteet vaativat henkilöstön jatkuvaa kouluttautumista. Yleisesti ottaen tuomioistuinlaitoksen henkilöstön arvioidaan olevan sitoutunutta, vastuuntuntoista ja ammattitaitoista. Henkilöstön aikataulupaineet sekä työmäärät asettavat haasteita kouluttautumiseen tarvittavan ajan löytymiselle.

Etätyö oli pandemian aikana myös tuomioistuinlaitoksen henkilöstön osalta yleistä. Aikaa pandemian väistymisestä on jo kulunut, mutta edelleen etätyö on jäänyt yleiseksi tavaksi tehdä töitä. Mikäli etätyön osuus jatkossa säilyy suurena, voi tällä olla yleisempää merkitystä. Etätyöstä voi ajan mittaan muodostua tekijä, joka vaikuttaa organisaation sisäiseen toimintaan ja sen tehokkuuteen. Etä- ja hybridityö asettaa myös viestinnällisiä haasteita sekä vaikuttaa tiedon jakamiseen häiritsevästi.

Sisäisen valvonnan kyselyn tulokset

Sisäisen valvonnan perusteita pidetään tuomioistuinlaitoksessa hyvänä. Tavoitteet ovat selkeät ja niitä seurataan. Organisaatioiden rakenteet, työprosessit ja vastuut ovat selkeät. Lähes kaikkia tuomioistuimia yhdistävinä huolina riskiarvioissa nostettiin esiin henkilöstön jaksamiseen ja vaihtuvuuteen liittyvät asiat. Osin näistä syistä ei kaikissa virastoissa kaikki ohjaavat dokumentit ole ajan tasalla, vaan vaatisivat päivitystä.

Työskentelyilmapiiri todetaan yleisesti hyväksi ja henkilöstöä kannustetaan tuomaan esiin havaitsemiaan epäkohtia ja kehitysehdotuksia. Henkilöstön osalta on tavoitteena pystyä vähentämään henkilökunnan psykososiaalista kuormitusta ja parantaa työhyvinvointia. Tämä voi myös tarkoittaa muutoksia virastojen rakenteisiin ja tapaan tehdä töitä. Parannusta on myös tavoiteltu käynnissä olevassa "Pidetty!"-hankkeessa, jonka tarkoituksena on muun muassa vahvistaa ja parantaa rekrytointia tuomioistuinlaitokseen sekä vähentää henkilöstön vaihtuvuutta.

Kuten aikaisempina vuosina, liittyvät tuomioistuinten esittämät toiminnan keskeiset riskit henkilöstön ohella tietoturvaan, tietotekniikkaan ja digitalisaatioon. Haitat sähköisten järjestelmien puutteellisesta ja vaihtelevasta toimintavarmuudesta ovat nyt lisääntyneen käytön myötä korostuneet. Sähköisten työskentelytapojen ja asianhallintajärjestelmien myötä työ on tullut täysin riippuvaiseksi toimivista laitteista, ohjelmista ja ennen kaikkea tietoliikenneyhteyksistä sekä sähköstä. Nämä tuovat riskejä, joiden hallintaan ei yksittäinen tuomioistuin koe pystyvänsä vaikuttamaan.

Tuomioistuimien toimintaan vaikuttavat myös odottamattomat muutokset (lähinnä lisäykset) asiamäärissä ja muuttuva sääntely. Tuomioistuimissa koetaan myös yleisen turvallisuustilanteen heikentyneen. Uhka- ja vaaratilanteet sekä epäasiallinen käytös henkilöstöä kohtaan lisää turvattomuutta.

Koskien virastojen hankintoja kerrottiin yleisesti, että tuomioistuimet eivät itse tee kovinkaan paljoa hankintoja/sopimuksia. Silloin, kun hankintoja tehdään, niin noudatetaan yleisiä ohjeita ja käytetään joko Hanselin tai Tuomioistuinviraston kilpailuttamia palveluntarjoajia ja toimittajia.

Sopimusten hallinta ei kaikilta osin ole kunnossa ja sitä tulisikin kehittää. Usein tuomioistuinlaitoksen virastoja sitovia sopimuksia tehdään myös laitoksen ulkopuolella ilman, että niiden sisältöön on mahdollista vaikuttaa tai että sopimuksen sisältöön edes voisi tutustua. Tällaisia sopimuksia tehdään esimerkiksi Valtorin, Oikeusrekisterikeskuksen tai oikeusministeriön toimesta.

Valmius ja varautuminen koetaan maailmantilanteen takia tärkeäksi. Asiaan liittyviä suunnitelmia päivitetään sekä yhteistyötä asian tiimoilta parannetaan myös sidosryhmien suuntaan. Myös jatkuvuus ja valmiusasioiden harjoittelu on lisääntynyt.

Arviointi- ja vahvistuslausuma

Voidaan katsoa, että tuomioistuinlaitoksen virastojen sisäisen valvonnan menettelyt täyttävät talousarvioasetuksessa säädetyt toiminnan tuloksellisuuden varmistamista, laillisuutta, varojen turvaamista sekä tietojen oikeellisuutta ja riittävyttä koskevat tavoitteet.

Tuomioistuinlaitoksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuuden varmistamisessa ja kehittämisessä ovat edelleen tarpeen toimenpiteet, joilla ohjataan ja tuetaan virastoja.

Tehdyn arvioinnin perusteella merkittävimmät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämistarpeet liittyvät seuraaviin:

1. Huolehditaan tuomioistuinlaitoksen organisaatioiden ja työprosessien toimivuudesta, työ- ja toimintatapojen jalkauttamisesta sekä niiden pitkäjänteisestä kehittämisestä laitoksen strategian mukaisesti. Erylistä huomiota kiinnitetään henkilöstön jaksamiseen, vastuiden selkeyteen, sijaisuusjärjestelyihin, riittävän yhteistyön ja koordinaation vahvistamiseen sekä keskeisten ohjeiden ajantasaisuuteen ja selkeyteen.
2. Kehitetään tuomioistuinlaitoksen toimintatapoja pitämällä esillä arvoja ja hyvän hallinnon periaatteita sekä panostamalla viestintään ja arvojen näkyvyyteen päivittäisessä käytännön virkatyössä. Tuodaan asiaa esille erityisesti henkilöstön perehdyttämisessä sekä esihenkilö - alaiskeskusteluissa.
3. Jatketaan keskeisten järjestelmien kehitystyötä. Huolehditaan siitä, että tieto- ja kyberturvallisuutta sekä tietosuojaa kehitetään yhdessä tietojärjestelmien ja toiminnan uudistamista.
4. Kehitetään tuomioistuinlaitoksen virastojen riskienhallinnan menettelyjä sekä varautumis- ja valmiussuunnittelua sekä parannetaan turvallisuusjärjestelyjä. Kehitetään tuomioistuinlaitoksen ennakointia, resilienssiä ja kykyä reagoida häiriötilanteisiin.

Arviointi- ja vahvistuslausuma on valmisteltu Tuomioistuinviraston ylijohtajan johdolla. Sisäinen tarkastus on käynyt lausuman lävitse ja toteaa, että lausumassa esitetty arvio vastaa sisäiselle tarkastukselle muodostunutta kuvaa sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Lausuma on hyväksytty toimintakertomuksen käsittelyn yhteydessä.

1.8. Yhteenveto havaituista virheistä, väärinkäytöksistä ja takaisinperinnöistä

Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Vuoden 2024 aikana ei tuomioistuinlaitoksen sisäiseen ilmoituskanavaan tullut yhtään ilmoitusta. Myöskään aikaisempina vuosina ei kanavaan ole tullut ilmoituksia käsiteltäviksi.

Tuomioistuinlaitoksessa ei vuonna 2024 tutkittu merkittäviä virheitä tai väärinkäytöksiä.

Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Vuoden 2024 aikana ei tehty valtiontukien tai rahoituksen varojen takaisinperintöjä.

2. Talousarvion toteumalaskelma

Taulukko 21. Talousarvion toteumalaskelma tulomomentit

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi		Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2024	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot		10 359,94	6 930	6 929,82	0,00	100
11.04.01.	Arvonlisävero	10 359,94	6 930	6 929,82	0,00	100
12. Sekalaiset tulot		39 387 672,93	45 047 965	43 990 463,45	-1 057 501,11	98
12.25.10.	Tuomioistuintulot (nettob)	38 996 521,10	44 750 000	43 692 498,89	-1 057 501,11	98
12.25.99.	Oikeusministeriön hallinnonalan muut tulot (nettob)	174 750,82	139 150	139 149,70	0,00	100
12.39.10.	Muut sekalaiset tulot	216 401,01	158 815	158 814,86	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä		39 398 032,87	45 054 894	43 997 393,27	-1 057 501,11	98

Taulukko 22. Talousarvion toteumalaskelma menomomentit

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji		Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2024 määrärahojen		Tilinpäätös 2024	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				Käyttö 2024	Siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2024	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
25. Oikeusministeriön hallinnonala		410 860 917,08	436 231 677	398 479 783,80	33 770 296,91	432 250 080,71	3 981 595,85	34 043 227,98	351 387 227,98	317 616 931,07	33 770 296,91
25.01.20.	Erityismenot (A)	12 711 382,25	16 069 861	16 027 431,50		16 027 431,50	42 429,68				
	25.01.20.3. Muut erityismenot (KPY)	12 711 382,25	14 819 861	14 819 861,18		14 819 861,18	0,00				
	25.01.20.4. Konkurssilain mukaisten julkisselvittäjien palkkiot ja muut julkisselvitysmenot (KPY)		1 250 000	1 207 570,32		1 207 570,32	42 429,68				
25.01.21.	Oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (S2) (nettob)	500 000,00	250 000	250 000,00		250 000,00	0,00	7 576,87	257 576,87	257 576,87	0,00
	25.01.21.3. Ympäristölupa-asiat (RRFP1C1I2) (EK) (varattu)	500 000,00	250 000	250 000,00		250 000,00	0,00	7 576,87	257 576,87	257 576,87	0,00
25.01.29.	Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	15 118 310,53	16 757 815	16 757 815,38		16 757 815,38	0,00				
25.10.01.	Korkeimman oikeuden toimintamenot (S2) (nettob)	9 118 000,00	9 234 000	8 003 763,68	1 230 236,32	9 234 000,00	0,00	1 423 514,92	10 657 514,92	9 427 278,60	1 230 236,32
25.10.02.	Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot (S2) (nettob)	11 259 000,00	12 197 000	8 114 984,23	4 082 015,77	12 197 000,00	0,00	5 239 263,65	17 436 263,65	13 354 247,88	4 082 015,77
25.10.03.	Muiden tuomioistuinten toimintamenot (S2) (nettob)	280 159 000,00	295 663 000	267 204 955,18	28 458 044,82	295 663 000,00	0,00	27 372 872,54	323 035 872,54	294 577 827,72	28 458 044,82
25.10.50.	Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset (A)	81 995 224,30									
	25.10.50.1. Oikeusapu ja puolustus (KPY)	75 390 071,56									
	25.10.50.3. Yksityishenkilön velkajärjestely (KPY)	704 071,75									

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2024 määrärahojen		Tilinpäätös 2024	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			Käyttö 2024	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2024	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
25.10.50.4. Syytteestä vapautetun oikeudenkäyntikulujen korvaus (KPY)	4 736 054,01										
25.10.50.5. Konkurssilain mukaisten julkisselvittäjien ja pesänhoitajien palkkiot sekä julkisselvityksestä aiheutuvat muut konkurssimenettelyn menot (EK) (enintään)	1 165 026,98										
25.15.50. Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset (A)		86 060 000	82 120 833,83		82 120 833,83	3 939 166,17					
25.15.50.1. Oikeusapu ja puolustus (KPY)		79 060 000	77 290 946,42		77 290 946,42	1 769 053,58					
25.15.50.3. Yksityishenkilön velkajärjestely (KPY)		1 000 000	623 117,57		623 117,57	376 882,43					
25.15.50.4. Syytteestä vapautetun oikeudenkäyntikulujen korvaus (KPY)		6 000 000	4 206 769,84		4 206 769,84	1 793 230,16					
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	408 602,41	229 995	229 994,54		229 994,54	0,00	0,00	229 994,54	229 994,54	0,00	
32.30.51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (S2)	408 602,41	229 995	229 994,54		229 994,54	0,00		229 994,54	229 994,54	0,00	
32.30.51.07. Palkkatuettu työ, valtionhallinto (KPY)	408 602,41	229 995	229 994,54		229 994,54	0,00		229 994,54	229 994,54	0,00	
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	143 038,11	89 205	89 205,45		89 205,45	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
33.20.50. Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta (A)	95 910,70	51 928	51 927,68		51 927,68	0,00					
33.20.50.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto	95 910,70	51 928	51 927,68		51 927,68	0,00					
33.20.52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (A)(nettob)	47 127,41	37 278	37 277,77		37 277,77	0,00					
33.20.52.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto	47 127,41	37 278	37 277,77		37 277,77	0,00					
Määrärahatilit yhteensä	411 412 557,60	436 550 877	398 798 983,79	33 770 296,91	432 569 280,70	3 981 595,85	34 043 227,98	351 617 222,52	317 846 925,61	33 770 296,91	

Tuomioistuinlaitoksen talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Tuomioistuinlaitoksella ei ole valtuuksia.

3. Tuotto- ja kululaskelma

Taulukko 23. Tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2024-31.12.2024		1.1.2023-31.12.2023	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	43 772 397,68		39 096 468,01	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	103 146,17		98 108,31	
Muut toiminnan tuotot	<u>772 964,71</u>	44 648 508,56	<u>690 076,81</u>	39 884 653,13
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	3 155 225,43		3 538 529,64	
Henkilöstökulut	253 852 081,27		242 409 830,85	
Vuokrat	41 490 105,36		38 653 901,37	
Palvelujen ostot	33 196 072,15		30 416 859,09	
Muut kulut	3 531 992,37		3 521 361,05	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-117 449,23		-200 288,67	
Poistot	<u>2 137 597,35</u>	<u>-337 245 624,70</u>	<u>2 116 173,55</u>	<u>-320 456 366,88</u>
JÄÄMÄ I		-292 597 116,14		-280 571 713,75
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	137 306,28		323 098,05	
Rahoituskulut	<u>-152 665,97</u>	-15 359,69	<u>-158 852,32</u>	164 245,73
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	47 856,90		16 907,72	
Satunnaiset kulut	<u>-396,54</u>	<u>47 460,36</u>	<u>-240,29</u>	<u>16 667,43</u>
JÄÄMÄ II		-292 565 015,47		-280 390 800,59
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Siirtotalouden kulut yrityksille	1 211 251,60		0,00	
Muut siirtotalouden kulut	<u>81 878 798,77</u>	<u>-83 090 050,37</u>	<u>81 823 214,87</u>	<u>-81 823 214,87</u>
JÄÄMÄ III		-375 655 065,84		-362 214 015,46
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	6 929,82		10 359,94	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-16 757 023,35</u>	<u>-16 750 093,53</u>	<u>-15 118 310,53</u>	<u>-15 107 950,59</u>
TILIKAUDEN TUOTTO- /KULUJÄÄMÄ		<u>-392 405 159,37</u>		<u>-377 321 966,05</u>

4. Tase

Taulukko 24. Tase vastaavaa

	31.12.2024		31.12.2023	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIK. SIJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Muut pitkävaikutteiset menot	37 761 863,66		3 025 714,27	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>0,00</u>	37 761 863,66	<u>16 902 160,42</u>	19 927 874,69
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	81 406,61		156 529,91	
Kalusteet	2 680 545,88		2 346 391,23	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>443 740,81</u>	<u>3 205 693,30</u>	<u>443 740,81</u>	<u>2 946 661,95</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET YHTEENSÄ		40 967 556,96		22 874 536,64
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	8 128 934,23		7 145 289,06	
Siirtosaamiset	22 863,97		5 373,39	
Muut lyhytaikaiset saamiset	64 703,15		275 290,08	
Ennakkomaksut	<u>9 001,75</u>	8 225 503,10	<u>8 712,75</u>	7 434 665,28
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kirjanpitoyksikön tulotilit	65,00		360,00	
Kirjanpitoyksikön menotilit	-602,66		-692,43	
Muut pankkitilit	<u>235 039,25</u>	<u>234 501,59</u>	<u>566 191,97</u>	<u>565 859,54</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		8 460 004,69		8 000 524,82
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>49 427 561,65</u>		<u>30 875 061,46</u>

Taulukko 25. Tase vastattavaa

	31.12.2024		31.12.2023	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-30 377 347,64		-26 262 305,23	
Pääoman siirrot	409 672 443,41		373 206 923,64	
Tilikauden tuotto- /kulujäämä	<u>-392 405 159,37</u>	-13 110 063,60	<u>-377 321 966,05</u>	-30 377 347,64
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Saadut ennakot	0,00		6 986,46	
Ostovelat	2 449 007,73		2 920 713,33	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	5 114 234,86		4 929 304,06	
Edelleen tilittävät erät	4 899 542,49		4 913 429,44	
Siirtovelat	48 988 136,43		46 760 802,53	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>1 086 703,74</u>	<u>62 537 625,25</u>	<u>1 721 173,28</u>	<u>61 252 409,10</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		62 537 625,25		61 252 409,10
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>49 427 561,65</u>		<u>30 875 061,46</u>

5. Liitetiedot

a. Tilinpäätöslaskelmien liitteet

- Liite 1 Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta
- Liite 2 Nettotuetut tulot ja menot
- Liite 3 Arviomäärärahojen ylitykset - ei esitettävää
- Liite 4 Peruutetut siirretyt määrärahat – ei esitettävää
- Liite 5 Henkilöstökulujen erittely
- Liite 6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset
- Liite 7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot
- Liite 8 Rahoitustuotot ja -kulut
- Liite 9 Talousarvionaloudesta annetut lainat - ei esitettävää
- Liite 10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset - ei esitettävää
- Liite 11 Taseen rahoituserät ja velat - ei esitettävää
- Liite 12 Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut
- Liite 13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat - ei esitettävää
- Liite 14 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat - ei esitettävää
- Liite 15 Velan muutokset- ei esitettävää
- Liite 16 Velan maturiteettijakautuma ja duraatio - ei esitettävää
- Liite 17 Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot – ei esitettävää
- Liite 18 Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista - ei esitettävää

b. Muut liitteet

- Liite A Hovioikeuksien tulostavoitteiden toteutuminen
- Liite B Hallinto-oikeuksien tulostavoitteiden toteutuminen
- Liite C Käräjäoikeuksien työmäärä, henkilötyövuodet, toimintamenot, tuottavuus, taloudellisuus, asiamäärät ja käsittelyajat
- Liite D Käräjäoikeuksiin saapuneet rikos- ja siviiliasiat
- Liite E Henkilöstövoimavarat

Liite 1 Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Vuodesta 2020 alkaen Oikeusrekisterikeskukselle on myönnetty ICT-menoihin käyttö- ja kirjausoikeutta tuomioistuinlaitoksen toimintamenomomenteille. Vuodelle 2024 käyttö- ja kirjausoikeutta myönnettiin momentille 25.10.01 Korkeimman oikeuden toimintamenot 555 000 euroa, momentille 25.10.02 Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot 1 173 000 euroa ja momentille 25.10.03 Muiden tuomioistuinten toimintamenot 34 201 000 euroa.

Tuomioistuinlaitoksen kirjanpitoyksikölle myönnettiin Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman perusteella 250 000 euroa vuoden 2024 momentille 25.01.21.3 Ympäristölupa-asiat. Vuodelle 2023 vastaavaan tarkoitukseen myönnetystä 500 000 eurosta määrärahalle 25.01.21.3 Ympäristöasiat siirtyi käytettäväksi vuonna 2024 yhteensä 7 576,87 euroa.

Tuomioistuinlaitoksen todistelukorvausten maksuissa käytettävien prepaid-korttien toimittaja vaihtui 1.10.2023. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä taseen 1939-alkuisten liikekirjanpidon tilien Muut pankkitilit saldoihin sisältyy vanhan korttitoimittajan säilyttämiä tuomioistuinlaitoksen korttien lataamiseen käytettyjä varoja yhteensä 359 327,01 euroa. Korttitoimittaja on siirtänyt varat takaisin tuomioistuinlaitokselle tammikuussa 2024.

Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset

Palkat on kirjattu maksuperusteisesti vuoden 2017 tilinpäätöksestä lähtien. Tammikuussa 2025 maksettiin tuomioistuinlaitoksen kirjanpitoyksikön vuoden 2024 palkkoja ja palkkioita 497 000 euroa. Tammikuussa 2024 maksettiin 249 000 euroa vuoden 2023 palkkoja ja palkkioita.

Vuodelle 2024 kuuluneita tuomioistuintuloja momentille 12.25.10 jäi aikataulujen puitteissa laskuttamatta yhteensä 17 157 euroa. Nämä on kirjattu vuodelle 2025. Vuoteen 2023 kuuluneita ja vuoden 2024 puolella laskutettuja tuloja ei ollut.

Arviomäärärahamentille 25.15.50 Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset on kirjattu vuodelle 2024 kuuluvia Romeo-järjestelmästä Handiin siirtyneitä menoja yhteensä 105 000 euroa vuodelle 2025. Vuodelle 2024 on kirjattu noin 415 000 euroa vuodelle 2023 kuuluneita menoja.

Vuonna 2024 siirrettiin oikeusministeriön kirjanpidosta tuomioistuinlaitoksen kirjanpitoon henkilöstömenoksi KEVA:n laskennallisia eroja noin 70 000 euroa. Palkeista saadun selvityksen mukaan ero koskee vuotta 2019, jolloin tuomioistuimet olivat vielä osa oikeusministeriön kirjanpitoyksikköä. Virheen selvittely ja korjaus tehtiin Palkeissa vuonna 2024.

Liite 2 Nettoutetut tulot ja menot

Taulukko 26. Nettoutetut tulot ja menot tulomomentilla

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2024	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
12.25.10. Tuomioistuintulot (nettob)	Bruttotulot	38 996 521,10		43 692 498,89		
	Bruttomenot	0,00		0,00		
	Nettotulot	38 996 521,10	44 750 000	43 692 498,89	-1 057 501,11	98
12.25.99. Oikeusministeriön hallinnonalan muut tulot (nettob)	Bruttotulot	174 750,82		139 149,70		
	Bruttomenot	0,00		0,00		
	Nettotulot	174 750,82	139 150	139 149,70	0,00	100

Taulukko 27. Nettoutetut tulot ja menot menomomenteilla

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2024 määrärahojen		Tilinpäätös 2024	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			Käyttö vuonna 2024	Siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2024	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
25.01.21. Oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (nettob) (S2)	Bruttomenot	500 000,00		250 000,00		250 000,00				257 576,87	
	Bruttotulot	0,00									
	Nettomenot	500 000,00	250 000	250 000,00		250 000,00	0,00	7 576,87	257 576,87	257 576,87	0,00
25.10.01. Korkeimman oikeuden toimintamenot (nettob) (S2)	Bruttomenot	9 133 972,26		8 028 726,00		9 258 962,32				9 452 240,92	
	Bruttotulot	15 972,26		24 962,32		24 962,32				24 962,32	
	Nettomenot	9 118 000,00	9 234 000	8 003 763,68	1 230 236,32	9 234 000,00	0,00	1 423 514,92	10 657 514,92	9 427 278,60	1 230 236,32
25.10.02. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot (nettob) (S2)	Bruttomenot	11 278 209,28		8 164 260,32		12 246 276,09				13 403 523,97	
	Bruttotulot	19 209,28		49 276,09		49 276,09				49 276,09	
	Nettomenot	11 259 000,00	12 197 000	8 114 984,23	4 082 015,77	12 197 000,00	0,00	5 239 263,65	17 436 263,65	13 354 247,88	4 082 015,77
25.10.03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (nettob) (S2)	Bruttomenot	280 992 463,83		268 077 432,15		296 535 476,97				295 450 304,69	
	Bruttotulot	833 463,83		872 476,97		872 476,97				872 476,97	
	Nettomenot	280 159 000,00	295 663 000	267 204 955,18	28 458 044,82	295 663 000,00	0,00	27 372 872,54	323 035 872,54	294 577 827,72	28 458 044,82
33.20.52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (nettob) (A)	Bruttomenot	47 127,41		37 277,77		37 277,77					
	Bruttotulot	0,00									
	Nettomenot	47 127,41	37 278	37 277,77		37 277,77	0,00				

Liite 3 Arviomäärärahojen ylitykset

Tuomioistuinlaitoksella ei ole esitettävää liitteellä 3

Liite 4 Peruutetut siirretyt määrärahat

Tuomioistuinlaitoksella ei ole esitettävää liitteellä 4

Liite 5 Henkilöstökulujen erittely

Taulukko 28. Henkilöstökulujen erittely

	2024	2023
Henkilöstökulut	213 889 006,88	203 442 068,62
Palkat ja palkkiot	211 887 053,24	201 326 389,94
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	2 001 953,64	2 115 678,68
Henkilösivukulut	39 963 074,39	38 967 762,23
Eläkekulut	37 000 072,39	35 217 870,50
Muut henkilösivukulut	2 963 002,00	3 749 891,73
Yhteensä	253 852 081,27	242 409 830,85
Johdon palkat ja palkkiot, josta	5 095 188,68	4 906 000,82*
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	3 716,44	4 284,00
Johto	2 496,00	2 560,00*
Muu henkilöstö	1 220,44	1 724,00*

*Korjattu vuoden 2023 vertailutieto johdon palkoista ja palkkioista sekä luontoiseduista. Tuomioistuinlaitoksen johtoon luettaviksi henkilöiksi määritettiin vuonna 2024 kuuluvaksi ainoastaan virastopäälliköt.

Liite 6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta. Varainhoitovuoden aikana ei ole tehty muutoksia poistosuunnitelmaan.

Taulukko 29. Suunnitelmanmukaiset poistoajat

Omaisuusryhmä		Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännös- arvo %
Aineettomat hyödykkeet					
Aineettomat oikeudet					
11200000	Ostetut valmisohjelmistot ja tietojärjestelmät	tasapoisto	5 vuotta	20	0
Muut pitkävaikutteiset menot					
11400000	Itse valmistetut tietojärjestelmät	tasapoisto	5 vuotta	20	0
11490000	Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	3 vuotta	33	0
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat					
11900000	Keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuushankinnat		ei poistoaikaa		
Aineelliset hyödykkeet					
Koneet ja laitteet					
12500000	Autot ja muut maankuljetusvälineet	tasapoisto	5 vuotta	20	0
12550000	ICT-laitteet	tasapoisto	5 vuotta	20	0
12560000	Toimistokoneet ja laitteet	tasapoisto	5 vuotta	20	0
12570000	Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	tasapoisto	5 vuotta	20	0
12580000	Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	tasapoisto	5 vuotta	20	0
12690000	Muut koneet ja laitteet	tasapoisto	5 vuotta	20	0
Kalusteet					
12700000	Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	tasapoisto	5 vuotta	20	0
12700000	Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	tasapoisto	10 vuotta	10	0
12790000	Muut kalusteet	tasapoisto	5 vuotta	20	0
12790000	Muut kalusteet	tasapoisto	10 vuotta	10	0
Muut aineelliset hyödykkeet					
12800000	Taide-esineet		ei poistoaikaa		
12890000	Muut aineelliset hyödykkeet	tasapoisto	5 vuotta	20	0
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat					
12990000	Muut keskeneräiset aineelliset käyttöomaisuushankinnat		ei poistoaikaa		
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset					
Käyttöomaisuusarvopaperit					
13010900	Muut osakkeet		ei poistoaikaa		
13030000	Muut osuudet		ei poistoaikaa		

Liite 7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Taulukko 30. Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot aineettomista hyödykkeistä

	Aineettomat hyödykkeet		Yhteensä
	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2024	7 163 962,86	16 902 160,42	24 066 123,28
Lisäykset	36 452 602,12	117 449,23	36 570 051,35
Vähennykset	0,00	-17 019 609,65	-17 019 609,65
Hankintameno 31.12.2024	43 616 564,98	0,00	43 616 564,98
Kertyneet poistot 1.1.2024	-4 138 248,59	0,00	-4 138 248,59
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-1 716 452,73	0,00	-1 716 452,73
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2024	-5 854 701,32	0,00	-5 854 701,32
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2024	37 761 863,66	0,00	37 761 863,66

Taulukko 31. Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot aineellisista hyödykkeistä

	Aineelliset hyödykkeet			Yhteensä
	125–126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	128 Muut aineelliset hyödykkeet	
Hankintameno 1.1.2024	484 988,14	2 973 855,64	443 740,81	3 902 584,59
Lisäykset	0,00	680 175,97	0,00	680 175,97
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2024	484 988,14	3 654 031,61	443 740,81	4 582 760,56
Kertyneet poistot 1.1.2024	-328 458,23	-627 464,41	0,00	-955 922,64
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-75 123,30	-346 021,32	0,00	-421 144,62
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2024	-403 581,53	-973 485,73	0,00	-1 377 067,26
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2024	81 406,61	2 680 545,88	443 740,81	3 205 693,30

Liite 8 Rahoitustuotot ja -kulut

Taulukko 32. Rahoitustuotot- ja kulut

Rahoitustuotot			Muutos
	2024	2023	2024–2023
Korot euromääräisistä saamisista	138 198,70	324 010,12	-185 811,42
Korot valuuttamääräisistä saamisista	0,00	0,00	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista	0,00	0,00	0,00
Osingot	0,00	0,00	0,00
Liikelaitosten voiton tuloutukset	0,00	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	-892,42	-912,07	19,65
Rahoitustuotot yhteensä	137 306,28	323 098,05	-185 791,77
Rahoituskulut			Muutos
	2024	2023	2024–2023
Korot euromääräisistä veloista	152 665,97	158 852,32	-6 186,35
Korot valuuttamääräisistä veloista	0,00	0,00	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot veloista	0,00	0,00	0,00
SWAP-maksut veloista	0,00	0,00	0,00
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistot	0,00	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	0,00	0,00	0,00
Rahoituskulut yhteensä	152 665,97	158 852,32	-6 186,35
Netto	-15 359,69	164 245,73	-179 605,42

Liite 9 Talousarviotaloudesta annetut lainat

Tuomioistuinlaitoksella ei ole esitettävää liitteellä 9

Liite 10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Tuomioistuinlaitoksella ei ole esitettävää liitteellä 10

Liite 11 Taseen rahoituserät ja velat

Tuomioistuinlaitoksella ei ole esitettävää liitteellä 11

Liite 12 Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Tuomioistuinlaitoksella ei ole valtiontakauksia ja -takuita.

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset.

Taulukko 33. Monivuotiset vastuut: tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

Euroa	Talousarvio- menot 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve 2026	Määräraha- tarve 2027	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	45 707 797,17	59 510 255,22	26 659 983,93	26 416 811,45	149 651 938,61	262 238 989,21
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	45 707 797,17	59 510 255,22	26 659 983,93	26 416 811,45	149 651 938,61	262 238 989,21

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehtyjä sopimukset ja sitoumukset, ei ole.

Liite 13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Tuomioistuinlaitoksella ei ole esitettävää liitteellä 13

Liite 14 Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Tuomioistuinlaitoksella ei ole esitettävää liitteellä 14

Liite 15 Velan muutokset

Tuomioistuinlaitoksella ei ole esitettävää liitteellä 15

Liite 16 Velan maturiteettijakautuma ja duraatio

Tuomioistuinlaitoksella ei ole esitettävää liitteellä 16

Liite 17 Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Tuomioistuinlaitoksella ei ole esitettävää liitteellä 17

Liite 18 Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

Tuomioistuinlaitoksella ei ole esitettävää liitteellä 18

Liite A Hovioikeuksien tulostavoitteiden toteutuminen

Taulukko 34. Helsingin hovioikeuden tulostavoitteiden toteutuminen 2022–2024

HELSINGIN HOVIOIKEUS	Toteutuma 2022	Toteutuma 2023	Arvio/ Tavoite 2024	Toteutuma 2024	Vert. tavoite	Vert. ed. vuosi
Saapuneet asiat	2 755	2 839	2 900	3 126	8 %	10 %
Ratkaistut asiat	2 734	2 915	3 010	2 981	-1 %	2 %
Siirtyneet asiat	2 077	2 000	2 030	2 149	6 %	7 %
Yli 12 kk vireillä olevat asiat	646	587	560	635	13 %	8 %
Työmäärä	5 034	5 435	5 687	5 243	-8 %	-4 %
Henkilöstömäärä (htv)	180	181	211	208	-2 %	15 %
Toimintamenot ei sis. toimitilavuokria (euroa)	13 778 395	14 532 021	17 082 636	16 912 067	-1 %	16 %
Keskim. käsittelyaika (kk)	8,8	9,3	8,3	8,3	0,0	-1,0
Pääkäsitellyt	721	771	800	717	-10 %	-7 %
<i>Osuus ratkaistuista</i>	26 %	26 %	27 %	24 %		
Jatkokäsittelylupaa ei myönnetty	998	1 093	1 100	988	-10 %	-10 %
<i>Osuus ratkaistuista</i>	37 %	37 %	37 %	33 %		
Taloudellisuus (€/työmäärä) ei sis. toimitilavuokria	2 737	2 674	3 004	3 225	7 %	21 %
Tuottavuus (työmäärä/htv)	28	30	27	25	-6 %	-16 %

Taulukko 35. Itä-Suomen hovioikeuden tulostavoitteiden toteutuminen 2022–2024

ITÄ-SUOMEN HOVIOIKEUS	Toteutuma 2022	Toteutuma 2023	Arvio/ Tavoite 2024	Toteutuma 2024	Vert. tavoite	Vert. ed. vuosi
Saapuneet asiat	1 204	1 236	1 300	1 245	-4 %	1 %
Ratkaistut asiat	1 293	1 181	1 300	1 219	-6 %	3 %
Siirtyneet asiat	336	391	390	418	7 %	7 %
Yli 12 kk vireillä olevat asiat	8	10	10	11	10 %	10 %
Työmäärä	2 012	1 843	2 086	1 810	-13 %	-2 %
Henkilöstömäärä (htv)	64	63	65	65	0 %	5 %
Toimintamenot ei sis. toimitilavuokria (euroa)	5 265 661	5 488 540	5 897 014	5 669 354	-4 %	3 %
Keskim. käsittelyaika (kk)	4,1	3,8	4,0	4,0	0,0	0,2
Pääkäsittelyt	298	269	300	246	-18 %	-9 %
<i>Osuus ratkaistuista</i>	23 %	23 %	23 %	20 %		
Jatkokäsittelylupaa ei myönnetty	513	451	495	376	-24 %	-17 %
<i>Osuus ratkaistuista</i>	40 %	38 %	38 %	31 %		
Taloudellisuus (€/työmäärä) ei sis. toimitilavuokria	2 617	2 977	2 827	3 132	11 %	5 %
Tuottavuus (työmäärä/htv)	31	29	32	28	-13 %	-6 %

Taulukko 36. Rovaniemen hovioikeuden tulostavoitteiden toteutuminen 2022–2024

ROVANIEMEN HOVIOIKEUS	Toteutuma 2022	Toteutuma 2023	Arvio/ Tavoite 2024	Toteutuma 2024	Vert. tavoite	Vert. ed. vuosi
Saapuneet asiat	1 014	934	1 000	976	-2 %	4 %
Ratkaistut asiat	915	935	1 050	975	-7 %	4 %
Siirtyneet asiat	480	479	450	480	7 %	0 %
Yli 12 kk vireillä olevat asiat	38	75	30	74	147 %	-1 %
Työmäärä	1 483	1 475	1 808	1 541	-15 %	4 %
Henkilöstömäärä (htv)	51	49	51	49	-3 %	0 %
Toimintamenot ei sis. toimitilavuokria (euroa)	4 222 079	4 292 705	4 496 494	4 216 854	-6 %	-2 %
Keskim. käsittelyaika (kk)	5,2	6,0	6,0	6,3	0,3	0,3
Pääkäsittelyt	206	202	230	196	-15 %	-3 %
<i>Osuus ratkaistuista</i>	23 %	22 %	22 %	20 %		
Jatkokäsittelylupaa ei myönnetty	383	392	450	363	-19 %	-7 %
<i>Osuus ratkaistuista</i>	42 %	42 %	43 %	37 %		
Taloudellisuus (€/työmäärä) ei sis. toimitilavuokria	2 846	2 911	2 487	2 737	10 %	-6 %
Tuottavuus (työmäärä/htv)	29	30	36	31	-12 %	4 %

Taulukko 37. Turun hovioikeuden tulostavoitteiden toteutuminen 2022–2024

TURUN HOVIOIKEUS	Toteutuma 2022	Toteutuma 2023	Arvio/ Tavoite 2024	Toteutuma 2024	Vert. tavoite	Vert. ed. vuosi
Saapuneet asiat	1 799	1 776	1 810	1 906	5 %	7 %
Ratkaistut asiat	1 774	1 728	1 810	1 853	2 %	7 %
Siirtyneet asiat	956	1 004	956	1 058	11 %	5 %
Yli 12 kk vireillä olevat asiat	103	128	100	153	53 %	20 %
Työmäärä	2 913	2 758	2 872	3 086	7 %	12 %
Henkilöstömäärä (htv)	97	103	101	100	-1 %	-3 %
Toimintamenot ei sis. toimitilavuokria (euroa)	7 513 174	8 693 741	8 606 327	8 251 110	-4 %	-5 %
Keskim. käsittelyaika (kk)	6,7	6,5	6,9	6,6	-0,3	0,1
Pääkäsittelyt	454	438	475	481	1 %	10 %
Osuus ratkaistuista	26 %	25 %	26 %	26 %		
Jatkokäsittelylupaa ei myönnetty	639	583	655	592	-10 %	2 %
Osuus ratkaistuista	36 %	34 %	36 %	32 %		
Taloudellisuus (€/työmäärä) ei sis. toimitilavuokria	2 579	3 153	2 996	2 674	-11 %	-15 %
Tuottavuus (työmäärä/htv)	30	27	28	31	9 %	15 %

Taulukko 38. Vaasan hovioikeuden tulostavoitteiden toteutuminen 2022–2024

VAASAN HOVIOIKEUS	Toteutuma 2022	Toteutuma 2023	Arvio/ Tavoite 2024	Toteutuma 2024	Vert. tavoite	Vert. ed. vuosi
Saapuneet asiat	1 127	1 042	1 100	1 140	4 %	9 %
Ratkaistut asiat	1 139	1 036	1 105	1 129	2 %	9 %
Siirtyneet asiat	434	440	455	450	-1 %	2 %
Yli 12 kk vireillä olevat asiat	23	29	30	28	-7 %	-3 %
Työmäärä	1 828	1 772	1 834	1 838	0 %	4 %
Henkilöstömäärä (htv)	59	56	59	57	-3 %	3 %
Toimintamenot ei sis. toimitilavuokria (euroa)	4 685 148	4 835 512	5 155 963	5 029 678	-2 %	4 %
Keskim. käsittelyaika (kk)	4,7	5,1	6,0	5,0	-1,0	-0,1
Pääkäsittelyt	270	273	300	255	-15 %	-7 %
<i>Osuus ratkaistuista</i>	24 %	26 %	27 %	23 %		
Jatkokäsittelylupaa ei myönnetty	454	391	405	381	-6 %	-3 %
<i>Osuus ratkaistuista</i>	40 %	38 %	37 %	34 %		
Taloudellisuus (€/työmäärä) ei sis. toimitilavuokria	2 563	2 730	2 811	2 737	-3 %	0 %
Tuottavuus (työmäärä/htv)	31	32	31	32	4 %	1 %

Liite B Hallinto-oikeuksien tulostavoitteiden toteutuminen

Taulukko 39. Helsingin hallinto-oikeuden tulostavoitteiden toteutuminen 2022–2024

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS	Toteutuma 2022	Toteutuma 2023	Arvio/tavoite 2024	Toteutuma 2024	Vert. tavoite	Vert. ed. vuosi
Saapuneet asiat	6 305	6 612	6 910	7 378	7 %	12 %
Ratkaistut asiat	6 960	6 869	6 905	7 108	3 %	3 %
Vireillä olevat asiat	4 861	4 635	5 434	4 930	-9 %	6 %
Yli 12kk vireillä olevat asiat	698	423	600	372	-38 %	-12 %
Työmäärä	10 104	10 175	10 425	10 368	-1 %	2 %
Henkilöstömäärä (htv)	187	190	199	192	-3 %	1 %
Toimintamenot ei sis. toimitilavuokria (euroa)	13 828 100	15 102 504	15 705 353	15 325 886	-2 %	1 %
Keskim. käsittelyaika (kk)	10,2	9,4	9,5	8,4	-1,1	-1,0
Taloudellisuus (€/työmäärä) ei sis. toimitilavuokria	1 369	1 484	1 507	1 478	-2 %	0 %
Tuottavuus (työmäärä/htv)	54	54	53	54	3 %	1 %

Taulukko 40. Hämeenlinnan hallinto-oikeuden tulostavoitteiden toteutuminen 2022–2024

HÄMEENLINNAN HALLINTO-OIKEUS	Toteutuma 2022	Toteutuma 2023	Arvio/ tavoite 2024	Toteutuma 2024	Vert. tavoite	Vert. ed. vuosi
Saapuneet asiat	2 898	2 667	2 726	2 940	8 %	10 %
Ratkaistut asiat	2 844	2 579	2 750	2 608	-5 %	1 %
Vireillä olevat asiat	2 342	2 433	2 311	2 772	20 %	14 %
Yli 12kk vireillä olevat asiat	382	620	445	707	59 %	14 %
Työmäärä	4 246	3 602	4 037	3 829	-5 %	6 %
Henkilöstömäärä (htv)	68	67	73	68	-6 %	2 %
Toimintamenot ei sis. toimitilavuokria (euroa)	5 203 537	5 313 669	5 703 945	5 487 245	-4 %	3 %
Keskim. käsittelyaika (kk)	9,7	9,8	9,9	11,1	1,2	1,3
Taloudellisuus (€/työmäärä) ei sis. toimitilavuokria	1 226	1 475	1 413	1 433	1 %	-3 %
Tuottavuus (työmäärä/htv)	62	54	56	56	1 %	4 %

Taulukko 41. Itä-Suomen hallinto-oikeuden tulostavoitteiden toteutuminen 2022–2024

ITÄ-SUOMEN HALLINTO- OIKEUS	Toteutuma 2022	Toteutuma 2023	Arvio/ tavoite 2024	Toteutuma 2024	Vert. tavoite	Vert. ed. vuosi
Saapuneet asiat	2 735	2 743	3 050	2 725	-11 %	-1 %
Ratkaistut asiat	2 711	2 735	3 050	2 692	-12 %	-2 %
Vireillä olevat asiat	934	942	934	980	5 %	4 %
Yli 12kk vireillä olevat asiat	21	14	20	9	-55 %	-36 %
Työmäärä	3 338	3 462	3 851	3 419	-11 %	-1 %
Henkilöstömäärä (htv)	76	76	81	76	-6 %	0 %
Toimintamenot ei sis. toimitilavuokria (euroa)	5 729 430	6 166 383	6 675 000	6 356 505	-5 %	3 %
Keskim. käsittelyaika (kk)	4,1	4,0	5,0	4,1	-0,9	0,1
Taloudellisuus (€/työmäärä) ei sis. toimitilavuokria	1 717	1 781	1 733	1 859	7 %	4 %
Tuottavuus (työmäärä/htv)	44	46	48	45	-5 %	-1 %

Taulukko 42. Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden tulostavoitteiden toteutuminen 2022–2024

POHJOIS-SUOMEN HALLINTO-OIKEUS	Toteutuma 2022	Toteutuma 2023	Arvio/tavoite 2024	Toteutuma 2024	Vert. tavoite	Vert. ed. vuosi
Saapuneet asiat	1 881	1 873	2 060	2 331	13 %	24 %
Ratkaistut asiat	1 876	2 055	2 100	2 183	4 %	6 %
Vireillä olevat asiat	1 363	1 192	1 237	1 354	9 %	14 %
Yli 12kk vireillä olevat asiat	179	128	140	87	-38 %	-32 %
Työmäärä	3 025	3 152	3 227	3 160	-2 %	0 %
Henkilöstömäärä (htv)	61	63	64	63	-2 %	0 %
Toimintamenot ei sis. toimitilavuokria (euroa)	4 685 419	5 353 923	5 345 222	5 210 642	-3 %	-3 %
Keskim. käsittelyaika (kk)	9,2	9,0	8,8	7,2	-1,6	-1,8
Taloudellisuus (€/työmäärä) ei sis. toimitilavuokria	1 549	1 699	1 656	1 649	0 %	-3 %
Tuottavuus (työmäärä/htv)	50	50	50	50	0 %	0 %

Taulukko 43. Turun hallinto-oikeuden tulostavoitteiden toteutuminen 2022–2024

TURUN HALLINTO-OIKEUS	Toteutuma 2022	Toteutuma 2023	Arvio/ tavoite 2024	Toteutuma 2024	Vert. tavoite	Vert. ed. vuosi
Saapuneet asiat	1 917	1 948	1 915	1 994	4 %	2 %
Ratkaistut asiat	2 038	2 225	2 200	2 149	-2 %	-3 %
Vireillä olevat asiat	1 837	1 565	1 202	1 428	19 %	-9 %
Yli 12kk vireillä olevat asiat	507	304	100	160	60 %	-47 %
Työmäärä	3 153	3 481	3 387	3 179	-6 %	-9 %
Henkilöstömäärä (htv)	71	73	75	72	-3 %	-1 %
Toimintamenot ei sis. toimitilavuokria (euroa)	5 386 855	5 821 771	6 297 843	5 806 214	-8 %	0 %
Keskim. käsittelyaika (kk)	13,1	11,5	9,6	9,9	0,3	-1,6
Taloudellisuus (€/työmäärä) ei sis. toimitilavuokria	1 709	1 672	1 860	1 827	-2 %	9 %
Tuottavuus (työmäärä/htv)	44	48	45	44	-3 %	-8 %

Taulukko 44. Vaasan hallinto-oikeuden tulostavoitteiden toteutuminen 2022–2024

VAASAN HALLINTO-OIKEUS	Toteutuma 2022	Toteutuma 2023	Arvio/ tavoite 2024	Toteutuma 2024	Vert. tavoite	Vert. ed. vuosi
Saapuneet asiat	1 520	1 474	1 536	1 765	15 %	20 %
Ratkaistut asiat	1 711	1 763	1 816	1 716	-6 %	-3 %
Vireillä olevat asiat	1 514	1 228	932	1 276	37 %	4 %
Yli 12kk vireillä olevat asiat	605	397	520	267	-49 %	-33 %
Työmäärä	3 979	3 586	4 102	3 333	-19 %	-7 %
Henkilöstömäärä (htv)	97	101	104	103	-1 %	2 %
Toimintamenot ei sis. toimitilavuokria (euroa)	7 292 630	8 104 676	8 805 939	8 393 936	-5 %	4 %
Keskim. käsittelyaika (kk)	13,8	12,5	12,8	10,5	-2,3	-2,0
Taloudellisuus (€/työmäärä) ei sis. toimitilavuokria	1 833	2 260	2 147	2 519	17 %	11 %
Tuottavuus (työmäärä/htv)	41	35	39	32	-18 %	-9 %

Vaasan hallinto-oikeuteen kohdennettiin 750 000 euroa Oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuusmäärärahaa ympäristölupa-asioihin vuodelle 2022, josta 16 975,16 euroa siirtyi vuodelle 2023. Vuonna 2023 Oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuusmäärärahaa ympäristölupa-asioihin oli käytettävissä 516 975,16 euroa (kohdennettu 500 000 + siirtynyt määrä), josta 7 576,87 euroa siirtyi vuodelle 2024. Vuodelle 2024 tuottavuusmäärärahaa kohdennettiin 250 000 euroa.

Taulukko 45. Ahvenanmaan hallintotuomioistuimen tulostavoitteiden toteutuminen 2022–2024

AHVENANMAAN HALLINTOTUOMIOISTUIN	Toteutuma 2022	Toteutuma 2023	Arvio/tavoite 2024 ⁽¹⁾	Toteutuma 2024	Vert. tavoite	Vert. ed. vuosi
Saapuneet asiat	109	86	120	82	-32 %	-5 %
Ratkaistut asiat	119	152	130	97	-25 %	-36 %
Vireillä olevat asiat	220	142		137		-4 %
Yli 12kk vireillä olevat asiat	146	86		74		-14 %
Työmäärä	180	275		165		-40 %
Henkilöstömäärä (htv)	3,0	3,5	3,5	3,5	0 %	0 %
Keskim. käsittelyaika (kk)	21,9	23,3	20,0	20,6	0,6	-2,7
Tuottavuus (työmäärä/htv)	60	79		47		-40 %

Liite C Käräjäoikeuksien työmäärä, henkilötyövuodet, toimintamenot, tuottavuus, taloudellisuus, asiamäärät ja käsittelyajat

Taulukko 46. Käräjäoikeuksien työmäärä, henkilötyövuodet² ja tuottavuus 2022–2024

Käräjäoikeus	Työmäärä					Henkilötyövuodet					Tuottavuus (työmäärä/henkilötyövuodet)				
	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Tulos- tavoite 2024	Poikk. tavoit.%	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Tulos- tavoite 2024	Poikk. tavoit.	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Tulos- tavoite 2024	Poikk. tavoit.%
Yhteensä	219 916	231 036	237 897	278 827	-15 %	1982	2007	2087	2096	0 %	111	115	114	133	-14 %
Ahvenanmaa	968	1 054	847	989	-14 %	11	11	11	11	-3 %	88	97	78	89	-12 %
Etelä-Karjala	3 809	3 805	3 914	4 702	-17 %	42	41	41	41	1 %	90	92	96	116	-18 %
Etelä- Pohjanmaa	5 319	5 489	5 540	6 127	-10 %	49	49	51	50	1 %	108	112	109	122	-10 %
Etelä-Savo	4 348	4 296	4 478	4 689	-4 %	44	46	45	44	2 %	99	93	99	106	-6 %
Helsinki	37 115	39 153	40 256	57 797	-30 %	361	375	401	411	-3 %	103	104	100	140	-29 %
Itä-Uusimaa	24 121	26 587	28 946	29 441	-2 %	220	218	235	236	-1 %	110	122	123	125	-1 %
Kainuu	2 455	2 382	2 371	2 713	-13 %	23	23	24	23	1 %	107	104	100	116	-13 %
Kanta-Häme	5 639	5 756	5 914	5 896	0 %	47	49	49	50	-2 %	120	117	121	118	2 %
Keski-Suomi	10 696	10 529	9 684	10 903	-11 %	85	85	86	87	-1 %	126	124	113	126	-11 %
Kymenlaakso	8 155	8 620	8 926	12 409	-28 %	85	84	85	85	-1 %	96	103	106	146	-28 %
Lappi	8 107	8 039	7 920	10 341	-23 %	74	75	80	79	1 %	109	108	99	131	-24 %
Länsi-Uusimaa	16 878	17 491	21 573	21 842	-1 %	138	143	159	160	0 %	122	122	135	137	-1 %
Oulu	14 817	14 681	14 527	20 034	-27 %	139	140	142	141	1 %	106	105	102	142	-28 %
Pirkanmaa	21 449	23 951	22 743	26 295	-14 %	167	172	177	175	1 %	129	139	128	150	-15 %
Pohjanmaa	8 063	9 381	9 483	11 676	-19 %	85	85	87	85	2 %	95	111	109	137	-20 %
Pohjois-Karjala	5 119	5 170	5 053	5 603	-10 %	43	43	43	44	-2 %	118	121	118	129	-8 %
Pohjois-Savo	10 013	10 165	9 833	10 689	-8 %	79	79	78	77	1 %	127	128	127	139	-9 %
Päijät-Häme	7 016	7 038	7 417	8 355	-11 %	65	62	62	65	-3 %	108	113	119	130	-8 %
Satakunta	6 761	7 106	7 450	7 985	-7 %	60	60	64	63	2 %	112	118	117	128	-9 %
Varsinais-Suomi	19 068	20 343	21 022	20 340	3 %	160	162	164	167	-2 %	119	125	128	122	5 %

² Ahvenanmaan käräjäoikeudessa oli lisäksi 3,5 henkilötyövuotta hallintotuomioistuimessa (sisältyy koko maan yhteissummaan).

Taulukko 47. Käräjäoikeuksien toimintamenot ja taloudellisuus ilman toimitilavuokria 2022–2024

Käräjäoikeus	Toimintamenot (ilman toimitilavuokria)					Taloudellisuus (ilman toimitilavuokria)				
	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Tulostavoite 2024	Poikk. tavoit. %	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Tulos-tavoite 2024	Poikk. tavoit.%
Yhteensä	129 934 206	139 146 239	146 160 542	144 630 733	1 %	591	602	614	519	18 %
Ahvenanmaa	921 985	1 066 213	989 079	1 060 041	-7 %	952	1012	1168	1072	9 %
Etelä-Karjala	2 720 211	2 790 830	2 867 465	2 778 248	3 %	714	733	733	591	24 %
Etelä-Pohjanmaa	3 263 988	3 411 599	3 557 373	3 559 271	0 %	614	622	642	581	11 %
Etelä-Savo	3 011 124	3 303 808	3 265 603	3 129 363	4 %	693	769	729	667	9 %
Helsinki	23 590 881	25 977 155	27 828 701	28 167 451	-1 %	636	663	691	487	42 %
Itä-Uusimaa	14 152 812	14 821 272	16 386 483	16 106 595	2 %	587	557	566	547	3 %
Kainuu	1 555 189	1 657 453	1 716 030	1 688 189	2 %	633	696	724	622	16 %
Kanta-Häme	3 145 231	3 433 010	3 462 025	3 528 730	-2 %	558	596	585	598	-2 %
Keski-Suomi	5 667 636	5 969 312	6 165 798	6 116 789	1 %	530	567	637	561	13 %
Kymenlaakso	5 007 907	5 114 090	5 295 538	5 339 898	-1 %	614	593	593	430	38 %
Lappi	4 978 816	5 413 819	5 789 363	5 693 660	2 %	614	673	731	551	33 %
Länsi-Uusimaa	9 915 996	10 378 963	11 377 635	11 361 748	0 %	588	593	527	520	1 %
Oulu	9 102 414	10 428 697	9 861 451	9 897 692	0 %	614	710	679	494	37 %
Pirkanmaa	10 389 568	11 455 040	11 870 929	11 388 632	4 %	484	478	522	433	21 %
Pohjanmaa	5 560 226	5 788 156	6 084 199	5 857 240	4 %	690	617	642	502	28 %
Pohjois-Karjala	2 792 214	2 902 781	2 966 509	3 000 550	-1 %	545	561	587	536	10 %
Pohjois-Savo	5 523 270	5 743 503	6 266 225	5 800 141	8 %	552	565	637	543	17 %
Päijät-Häme	4 365 807	4 335 957	4 582 613	4 595 426	0 %	622	616	618	550	12 %
Satakunta	4 031 180	4 262 404	4 556 504	4 371 487	4 %	596	600	612	547	12 %
Varsinais-Suomi	10 237 751	10 892 176	11 271 018	11 189 580	1 %	537	535	536	550	-3 %

Taulukko 48. Käräjäoikeuksien asiamäärät 2022–2024

Alioikeus	Toteutunut asioiden määrä 2022			Toteutunut asioiden määrä 2023			Toteutunut asioiden määrä 2024			Arvio 2024	Tulostavoite 2024	
	Saapuneet	Ratkaistut	Vireillä	Saapuneet	Ratkaistut	Vireillä	Saapuneet	Ratkaistut	Vireillä		Saapuneet	Ratkaistut
Yhteensä	511 715	504 220	139 373	575 845	546 191	168 557	623 193	580 808	212 924	600 717	603 626	-4 %
Mediaani	6 783	6 892	2 797	6 567	6 894	2 493	6 591	6 605	2 653	6 729	6 982	-5 %
Keskiarvo	25 586	25 211	6 969	28 792	27 310	8 428	31 160	29 040	10 646	30 036	30 181	-4 %
Ahvenanmaa	1 663	1 504	630	1 760	1 827	544	1 817	1 767	590	1 691	1 742	1 %
Etelä-Karjala	2 837	2 955	908	2 755	2 673	959	2 932	2 706	1 160	3 252	3 252	-17 %
Etelä-Pohjanmaa	3 869	3 857	1 212	4 060	3 925	1 363	4 141	3 942	1 577	4 415	4 415	-11 %
Etelä-Savo	3 030	3 288	1 199	2 919	3 044	1 060	3 100	3 087	1 099	3 204	3 247	-5 %
Helsinki	72 422	72 513	25 113	87 337	72 382	39 872	89 033	88 296	40 950	96 430	97 240	-9 %
Itä-Uusimaa	90 393	86 607	25 625	104 463	93 741	36 187	120 819	105 876	51 209	103 708	103 708	2 %
Kainuu	1 867	1 865	614	1 790	1 837	604	1 947	1 958	611	1 937	1 937	1 %
Kanta-Häme	3 950	4 116	1 558	3 985	4 081	1 492	4 343	4 121	1 762	4 032	4 145	-1 %
Keski-Suomi	7 216	7 206	2 671	6 938	7 025	2 556	6 788	6 507	2 835	7 020	7 210	-10 %
Kymenlaakso	72 500	72 600	11 103	79 100	78 186	12 047	85 227	80 406	16 891	84 355	84 485	-5 %
Lappi	21 156	19 884	8 183	22 836	24 285	6 706	24 916	24 383	7 200	24 020	24 060	1 %
Länsi-Uusimaa	11 405	10 865	6 438	13 155	11 662	7 869	15 782	12 843	12 334	12 585	13 295	-3 %
Oulu	33 287	32 908	7 730	36 371	35 982	8 116	38 738	36 827	9 967	36 190	36 195	2 %
Pirkanmaa	62 923	62 362	13 724	73 062	70 864	15 824	78 291	75 888	18 133	77 200	77 200	-2 %
Pohjanmaa	46 270	45 639	9 014	50 844	51 144	8 692	55 134	52 149	11 665	53 990	53 990	-3 %
Pohjois-Karjala	3 818	3 892	1 140	3 874	4 020	1 059	3 760	3 774	1 071	4 160	4 160	-9 %
Pohjois-Savo	6 350	6 578	2 922	6 196	6 763	2 429	6 394	6 703	2 194	6 438	6 708	0 %
Päijät-Häme	4 956	5 011	1 636	5 222	5 162	1 680	5 518	5 286	1 953	5 966	5 656	-7 %
Satakunta	5 094	5 128	1 714	5 617	5 329	2 002	5 638	5 187	2 470	6 139	6 754	-23 %
Varsinais-Suomi	56 709	55 442	16 239	63 561	62 259	17 496	68 875	59 102	27 253	63 985	64 227	-8 %

Taulukko 49. Käräjäoikeuksien käsittelyajat 2022–2024

Alioikeus	Toteutuneet käsittelyajat (kk) 2022				Toteutuneet käsittelyajat (kk) 2023				Toteutuneet käsittelyajat (kk) 2024				Tulosneuvotteluissa sovitut käsittelyajat vuodelle 2024 (kk)			
	Rikos-asiat, asiaratk.	Laajat riita-as.	Summaariset	Velkajärj.	Rikos-asiat, asiaratk	Laajat riita-as.	Summaariset	Velkajärj.	Rikos-asiat, asiaratk	Laajat riita-as.	Summaariset	Velkajärj.	Rikos-asiat, asiaratk	Laajat riita-as.	Summaariset	Velkajärj.
Yhteensä	6,3	10,1	2,3	5,4	6,3	10,2	2,6	5,2	6,6	9,9	3,1	5,2	6,3	10,7	2,5	5,3
Mediaani	5,4	8,8	3,7	5,3	5,3	8,9	7,4	5,0	5,2	8,9	8,3	5,2	5,0	9,2	2,8	5,0
Keskiarvo	5,7	9,8	4,2	5,3	5,6	9,6	7,0	5,0	5,8	8,9	7,1	5,1	5,3	9,7	4,4	5,3
Ahvenanmaa	7,9	16,1	2,0		6,0	14,3	3,2	5,4	7,9	9,0	2,3	4,9	5,5	14,0	2,5	5,0
Etelä-Karjala	3,9	8,1	7,4	3,8	4,1	12,5	8,8	4,4	4,4	8,9	8,3	4,1	3,5	6,5	0,0	4,6
Etelä-Pohjanmaa	3,4	7,3	3,9	4,0	3,4	6,2	7,5	3,5	3,8	7,7	8,2	4,1	4,0	7,5	7,0	5,0
Etelä-Savo	5,5	11,8	4,7	5,6	5,8	13,0	10,7	4,0	5,3	10,7	11,3	4,3	5,0	12,0	0,0	4,0
Helsinki	10,3	12,7	3,1	4,8	10,8	13,5	3,6	4,5	9,6	13,0	5,3	6,1	11,5	14,5	3,0	5,0
Itä-Uusimaa	8,1	9,6	2,4	5,8	7,9	9,4	3,0	5,2	8,4	11,5	3,8	5,8	7,0	12,0	3,0	6,0
Kainuu	3,9	15,7	3,7	4,0	3,9	7,0	12,3	4,5	4,1	8,7	11,6	3,5	3,7	7,5	0,0	4,0
Kanta-Häme	4,8	7,2	2,7	5,5	5,1	7,0	11,1	4,9	4,9	8,9	10,4	4,7	4,5	7,5	8,2	4,4
Keski-Suomi	5,8	8,1	7,3	6,2	5,5	7,3	7,9	5,1	5,8	6,2	8,5	5,9	5,3	7,5	7,4	4,9
Kymenlaakso	4,3	6,8	1,7	7,5	4,3	6,8	1,8	6,3	4,6	4,6	2,0	7,0	5,0	8,0	2,3	7,2
Lappi	5,7	9,9	4,0	8,3	5,9	12,4	3,8	7,8	5,3	9,6	3,5	5,9	5,6	9,5	3,5	8,0
Länsi-Uusimaa	7,7	12,0	4,9	4,6	8,7	12,2	12,7	5,2	9,2	11,5	12,6	5,1	7,5	11,0	10,5	4,5
Oulu	5,2	7,4	1,8	5,6	5,0	6,9	2,1	5,0	4,7	6,6	2,3	4,6	5,0	6,5	2,0	5,0
Pirkanmaa	4,1	9,5	1,9	6,3	3,8	8,5	2,2	6,2	4,2	8,0	2,3	5,4	4,0	8,8	2,0	5,5
Pohjanmaa	5,7	7,9	1,9	4,1	5,7	8,7	2,0	4,1	6,5	8,7	2,0	5,9	5,8	9,7	2,0	6,0
Pohjois-Karjala	4,3	8,0	4,4	3,7	3,9	9,0	8,6	3,2	4,1	9,4	11,0	3,5	4,0	9,5	8,0	5,0
Pohjois-Savo	7,0	11,9	12,8	5,8	6,5	13,7	13,0	5,0	6,1	9,1	11,6	5,2	6,3	12,0	12,0	5,0
Päijät-Häme	4,7	7,6	3,6	5,3	4,7	5,8	7,3	5,3	4,3	6,3	9,8	6,3	4,6	7,6	12,0	6,0
Satakunta	4,6	7,0	6,4	4,9	4,1	7,7	14,7	4,7	5,0	7,8	12,0	4,0	3,6	8,0	0,0	5,1
Varsinais-Suomi	6,2	11,1	2,7	4,5	6,7	10,4	2,7	5,0	7,4	10,8	3,2	5,2	4,7	15,0	2,5	4,8

Liite D Käräjäoikeuksiin saapuneet rikos- ja siviiliasiat

Taulukko 50. Käräjäoikeuksiin saapuneet rikosasiat 2023–2024

Rikosryhmien alaluokittelu	2023	2024	% - osuus	Muutos, kpl	% - muutos
Yhteensä	54 606	52 700	100 %	-1 906	-3 %
A1 Varkaudet yms.	9 561	9 637	18 %	76	1 %
A2 Luvaton käyttö	288	263	0 %	-25	-9 %
A3 Ryöstö, kiristys	837	1095	2 %	258	31 %
A4 Vahingonteko	1 432	1 390	3 %	-42	-3 %
A5 Kavallus	393	438	1 %	45	11 %
A6 Talousrikokset yms.	5 533	4 910	9 %	-623	-11 %
A7 Muut omaisuusrikokset	484	396	1 %	-88	-18 %
B1 Henkirikokset	268	257	0 %	-11	-4 %
B2 Pahoinpitely, vamma- ja kuolemantuottamus	7 391	7 431	14 %	40	1 %
C1 Seksuaalirikokset	1 617	1 470	3 %	-147	-9 %
D1 Rikokset julkista viranomaista jne.	2 150	2 170	4 %	20	1 %
E1 Liikenneturvallisuuden vaarantaminen, liikennerikkomus yms.	5 614	5 363	10 %	-251	-4 %
E2 Liikennejuopumus	5 151	4 635	9 %	-516	-10 %
E3 Törkeä rattijuopumus	5 698	5 208	10 %	-490	-9 %
F1 Rauhan rikkominen yms.	1 658	1 518	3 %	-140	-8 %
F3 Työ-, virka-, ympäristö- ja aineettoman oikeuden loukkauksia koskevat rikokset	275	273	1 %	-2	-1 %
F4 Huumausainerikokset	4 051	4 050	8 %	-1	0 %
G1 Alkoholilakirikokset	40	35	0 %	-5	-13 %
H1 Muita lakeja ja asetuksia vastaan	272	317	1 %	45	17 %
F2 Sotilasrikokset	479	321	1 %	-158	-33 %
F5 Muut rikoslakia vastaan tehdyt rikokset	1 414	1 523	3 %	109	8 %

Taulukko 51. Käräjäoikeuksiin saapuneet siviiliasiat 2024

SAAPUNEIDEN SIVILIASIOIDEN ASIARAKENNE	Saapu- neita 2023	Muutos 2023- 2024	Muutos -%	Kaikki yhteensä	% - osuus	Laajat riita-asiat			Laajat riita- asiat yht.	Summaari- set riita- asiat yht.	Insolvenssiasiat				Insolv enssia sias yht.	Muut hakemusasiat		Muut hake- mus- asiat yht.
						Maaoi- keus- asiat	Laa- jana vireille t.	Erill. turv. toimi asiat			Yksityis henk. velkajär jestely	Kon- kurssi	Ulos- ottova- litus	Hake- musasia, yritys- saneer- aus		Avio- ero- asiat	Muut	
KAIKKI YHTEENSÄ	498 609	45 809	9,2 %	544 418	1	239	13 652	129	14 020	470 883	5 525	4 052	1 253	560	11 390	15 488	32 637	48 125
AINEETON OIKEUS		-			0,0 %													
AVIO- JA AVOLIITTO- OIKEUS	16 068	-105	-0,7 %	15 963	2,9 %											15 456	507	15 963
HOLHOUS	3	5	166,7%	8	0,0 %		8		8									
HOLHOUSASIAT	9 712	1 957	20,2 %	11 669	2,1 %											7	11 662	11 669
HUONEENVUOKRA- ASIAT	26 968	1 662	6,2 %	28 630	5,3 %		486		486	28 144								
IRTAIN OMAISUUS	94 814	- 17 991	-19,0 %	76 823	14,1 %		561		561	76 262								
KIINTEÄ OMAISUUS	1 227	224	18,3 %	1 451	0,3 %		382		382	1 069								
KONKURSSI	268	- 22	-8,2 %	246	0,0 %		246		246									
KONKURSSIT	3 768	293	7,8 %	4 061	0,7 %							4 052			4 052		9	9
LAPSIA KOSKEVA LAINSÄÄDÄNTÖ	2 899	77	2,7 %	2 976	0,5 %											11	2 965	2 976
MAAOIKEUSASIAT	239	- 22	-9,2 %	217	0,0 %	191	26		217									
MERIOIKEUS	6	1	16,7 %	7	0,0 %		7		7									
MUU RIITA-ASIA	676	168	24,9 %	844	0,2 %		589		589	233							22	22
MUUT HAKEMUSASIAT	13 847	1 148	8,3 %	14 995	2,8 %	48	2		50				1		1	1	14 943	14 944
OMISTUSOIKEUS ULOSMITATTUUN IRTAIMEEN OMAISUUTEEN		-			0,0 %													
PERHEOIKEUS	2 016	334	16,6 %	2 350	0,4 %		2 330		2 330							2	18	20
PERINTÖ- JA TESTAMENTTIOIKEUS	2 269	- 42	-1,9 %	2 227	0,4 %		155		155	2						2	2 068	2 070

REKISTERÖITYÄ PARISUHDETTA KOSKEVAT ASIAT	29	-	0,0 %	29	0,0 %										9	20	29
SOPIMUSSUHTEEN ULKOPUOLINEN KORVAUSVASTUUS	3 078	999	32,5 %	4 077	0,7 %	4 047	4 047	30									
TOIMEKSIANTOSOPIM US	53 887	4 037	7,5 %	57 924	10,6 %	966	1	967	56 957								
TURVAAMISTOIMET, HÄÄDÖT JA VIRKA- AVUT	41	- 17	-41,5 %	24	0,0 %		24	24									
TURVAAMISTOIMET, HÄÄDÖT, VIRKA- AVUT	679	105	15,5 %	784	0,1 %	1	104	105	679								
TYÖSUHDE, TASA- ARVO JA YHDENVERTAISUUS	785	- 12	-1,5 %	773	0,1 %	772	772	1									
TÄYTÄNTÖÖNPANO- ASIAT	391	23	5,9 %	414	0,1 %						1		1		413	413	
ULOSOTTOASIAT	1 196	55	4,6 %	1 251	0,2 %						1 251		1 251				
VAKUUTUKSENANTA- JAN TAKAUTUMISOIKEUS	132	- 47	-35,6 %	85	0,0 %	17	17	68									
VAKUUTUSSOPIMUS	84	- 39	-46,4 %	45	0,0 %	45	45										
VELKA- TAI SAAMISSUHDE	254 694	52 278	20,5 %	306 972	56,4 %	2 645	2 645	304 327									
VELKAJÄRJESTELY JA SANEERAUSMENET- TELY	21	- 15	-71,4 %	6	0,0 %	6	6										
YHTEISÖ JA SÄÄTIÖ	2 901	573	19,8 %	3 474	0,6 %	361	361	3 111								2	2
YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY	5 402	126	2,3 %	5 528	1,0 %				5 525				5 525			3	3
YRITYKSEN SANEERAUS	507	53	10,5 %	560	0,1 %							560	560				
NIMIKE PUUTTUU	2	3	150 %	5	0,0 %											5	5

Liite E Henkilöstövoimavarat

Taulukko 52. Tuomioistuinlaitoksen henkilöstövoimavarat

	2022	%-osuus	2023	%-osuus	2024	%-osuus	Muutos 2023/2024
Henkilötyövuosien määrä vuoden aikana	3 415,30		3 453,67		3 574,20		120,53
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	3 452		3 512		3 645		133
Naisten osuus henkilöstä vuoden lopussa	2 457	71,2 %	2 544	72,4 %	2 746	72,6 %	202
Miesten osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	995	28,8 %	968	27,6 %	999	27,4 %	31
Kokoaikaisten henkilöiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	3 336	96,6 %	3 387	96,4 %	3 532	96,9 %	145
Osa-aikaisten henkilöiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	116	3,4 %	125	3,6 %	117	3,2 %	-8
Määräaikaisissa viroissa tai tehtävissä toimivien osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	843	24,4 %	846	24,1 %	882	24,2 %	36
Keski-ikä vuoden lopussa, vuotta	45,7		45,5		45,2		-0,3
Vähintään 45-vuotiaiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa		50,8		50,3		49,0	-1,3
Kokonaistyöttömyyisyys	-		3,54		-		
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	8		6,8		7,3		0,5
Koulutustasoindeksi vuoden lopussa	5,8		5,9		5,9		0
Henkilötyövuoden hinta vuoden aikana (työvoimakustannukset euroa/henkilötyövuosi)	66 547,40		70 032,27		70 825,60		793,33

6. Allekirjoitukset

Kirjanpitoyksikön tilintarkastuksesta vastaa valtiontalouden tarkastusvirasto, joka antaa tarkastuksesta tilintarkastuskertomuksen.

Tilinpäätös on allekirjoitettu sähköisesti ja hyväksytty 28.2.2025.

Tuomioistuinviraston johtokunta

Mika Ilveskero
Johtokunnan puheenjohtaja
Tuomioistuinviraston johtokunta

Pasi Kumpula
Ylijohdaja
Tuomioistuinvirasto

Juhani Jokinen
Johtokunnan jäsen
Tuomioistuinviraston johtokunta

Markus Mattila
Johtokunnan jäsen
Tuomioistuinviraston johtokunta

Kristina Oinonen
Johtokunnan jäsen
Tuomioistuinviraston johtokunta

Ann-Mari Pitkäranta
Johtokunnan jäsen
Tuomioistuinviraston johtokunta

Antti Savela
Johtokunnan jäsen
Tuomioistuinviraston johtokunta

Sirpa Saviniemi
Johtokunnan jäsen
Tuomioistuinviraston johtokunta

Emil Waris
Johtokunnan jäsen
Tuomioistuinviraston johtokunta

Korkeimmat oikeudet

Tatu Leppänen
presidentti
Korkein oikeus

Kari Kuusiniemi
presidentti
Korkein hallinto-oikeus

Hovioikeudet

Asko Välimaa
presidentti
Helsingin hovioikeus

Antti Savela
presidentti
Itä-Suomen hovioikeus

Jyrki Kiviniemi
presidentti
Rovaniemen hovioikeus

Pekka Määtä
presidentti
Turun hovioikeus

Sakari Laukkanen
presidentti
Vaasan hovioikeus

Käräjäoikeudet

Kristina Fagerlund
laamanni
Ahvenanmaan käräjäoikeus

Maria Neuvonen
laamannin sijaisena
Etelä-Karjalan käräjäoikeus

Riku Jaakkola
laamanni
Etelä-Pohjanmaan käräjäoikeus

Marja Virtanen
laamanni
Etelä-Savon käräjäoikeus

Sirpa Pakkala
laamanni
Helsingin käräjäoikeus

Timo Heikkinen
laamanni
Itä-Uudenmaan käräjäoikeus

Jyrki Rinnemaa
laamanni
Kainuun käräjäoikeus

Petteri Palomäki
laamanni
Kanta-Hämeen käräjäoikeus

Kaisa Korhonen
laamannin sijaisena
Keski-Suomen käräjäoikeus

Markku Almgren
laamanni
Kymenlaakson käräjäoikeus

Janika Kaski
laamanni
Lapin käräjäoikeus

Ilkka Lahtinen
laamanni
Länsi-Uudenmaan käräjäoikeus

Kari Turtiainen
laamanni
Oulun käräjäoikeus

Antero Nuotto
laamanni
Pirkanmaan käräjäoikeus

Pasi Kettula
laamanni
Pohjanmaan käräjäoikeus

Marika Siiki
laamanni
Pohjois-Karjalan käräjäoikeus

Juha Nieminen
laamanni
Pohjois-Savon käräjäoikeus

Juha Kolu
laamanni
Päijät-Hämeen käräjäoikeus

Jaana Helander
laamanni
Satakunnan käräjäoikeus

Tommi Vuorialho
laamanni
Varsinais-Suomen käräjäoikeus

Hallinto-oikeudet

Ann-Mari Pitkäranta
ylituomari
Helsingin hallinto-oikeus

Tiina Hyvärinen
ylituomari
Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Anu Koivuluoma
ylituomari
Itä-Suomen hallinto-oikeus

Juhana Niemi
ylituomari
Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Seija Kaijanen
ylituomari
Turun hallinto-oikeus

Riikka Mäki
ylituomari
Vaasan hallinto-oikeus

Erityistuomioistuimet

Jussi Karttunen
ylituomari
Markkinaoikeus

Pekka Pärnänen
presidentti
Työtuomioistuin

Tuula Kivari
ylituomari
Vakuutus-oikeus

Yhteystiedot

Tuomioistuinvirasto

Käyntiosoite: Silkkitehtaantie 5 C, Vantaa
Postiosoite: PL 100, 00085 Tuomioistuinvirasto
Puhelinvaihde: 029 565 0500
[tuomioistuinvirasto\(at\)oikeus.fi](mailto:tuomioistuinvirasto(at)oikeus.fi)

Tuomioistuinvirasto
Domstolsverket